

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1804) 1984 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 11 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Kongresą palydint

Šiame savaitraštyje teko nemažai rašyti apie Religinį pasaulio lietuvių katalikų kongresą, nes jis buvo rengiamas Toronte, antra, tai buvo neeilinis renginys. Iki šiol teko apie jį daugiausia informuoti kaip apie būsimą įvykį. Dabar, kai jis jau praeityje, belieka jį palydėti vertinamuoju žvilgsniu. Jeigu prieš tai reikėjo reikšti susirūpinimą jo sėkme, tai dabar galime pasidžiaugti, kad kongresas pavyko, jeigu ir ne visu šimtu nuosimčių, tai netoli jo. Prieš kongresą rengėjų nuotaikos nebuvo labai optimistiškos — atrodė, kad teks remtis vien kanadiečių jėgomis, kurios nėra labai gausios. Pačiame kongrese betgi paaiškėjo, kad ir nekanadiečių dalyvavimas buvo nemažas. Atvyko būriai amerikiečių iš įvairių miestų, neišskiriant nei tolimosios Kalifornijos, nei Floridos. Kitų kraštų lietuvių prisidėjo žymiai mažiau, tačiau ir jie dalyvavo per savo atstovus. Atvyko tautiečiai iš Brazilijos, Urugvajaus, Venezuelos, Britanijos, Prancūzijos, Italijos. Tyliai, mažai kam žinant, dalyvavo keli tautiečiai iš Australijos ir net Lietuvos. Tolumų kraštų tautiečiai nebuvo gausūs, tačiau parodė, kad tai laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongresas, o ne tik JAV ir Kanados lietuvių. Tai bene pirmas tokio masto ir pobūdžio kongresas, kuriam rūpėjo visuotinės lietuvių dabarties problemos, ypač religinėje bei moralinėje srityje.

PRIEŠ kongresą buvo reiškiamas susirūpinimas — ar jį pastebės didžioji spauda bei televizija? Vilčių buvo maža, nes dar didesnį praėjusių lietuvių bei latvių renginiai nesulaukė jokio dėmesio. Įvyko betgi kitaip. Ir spauda, ir televizija šį kongresą pastebėjo, apie jį rašė ir jį rodė. Žinoma, nepasiekė tokios pasaulinės viešumos kaip kazimierinės iškilmės Romoje, tačiau mūsų sąlygose tai buvo nemažas laimėjimas. Šioje srityje gražiai pasidarbavo kongreso informacinės komisijos narė Vida Zalnierūnaitė, žurnaliste, besireiškianti kanadiečių spaudoje. Jos dėka apie kongresą buvo informuoti ir vietos laikraščiai, ir televizijos stotys. Reporteriai domėjosi ypač kongreso dalyvių eitynėmis nuo rotušės aikštės į pamaldas katedroje ir peticijos įteikimu kardinolui Carteriui, kuris pasižadėjo perduoti ją popiežiui, besilankančiam Kanadoje (joje prašoma padėti išlaisvinti sovietų kalinamus lietuivius). Tai buvo parodyta televizijoje ir nemažai rašyta spaudoje, primenant faktą, kad popiežius norėjo vykti Lietuvon, bet sovietinė valdžia neleido. Prie kongreso darbų bei minčių paskleidimo okupuotos Lietuvos link daug prisidėjo „Amerikos balso“ radijo lietuvių skyrius, atsituosęs savo korespondentus — Vl. Butėną ir R. Sakadolskį, kurie dar tą pačią dieną perdavė žinias apie kongresą į Lietuvą per satelitą. Neatsiliko ir Vatikaną radijas, kuris pasirūpino korespondente ir telefoniniais pranešimais, skirtais Lietuvai.

KA PASIEKĖ šis kongresas, pareikalavęs daug pastangų ir išlaidų? Tiesa, jis kalnų nenugriovė, tačiau jo reikšmė moralinėje-religinėje ir kultūrinėje srityje yra neeilinė. Šiuo kongresu buvo paminėta istorinė šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, 500 metų mirties sukaktis stambiais renginiais. Juose ryškėjo trys pagrindiniai momentai — pažinti, pasiryžti, laimėti. Šio kongreso dėka žymieji mūsų rašto bei minties žmonės supažindino visuomenę su pačiu šv. Kazimierio asmeniu ir su krikščionybės grumtynėmis mūsų tautoje. Per spaudą jų paskaitos pasiekė ir plačiąją mūsų visuomenę. Gana išsamiai gvildesta jaunimo religinio ugdymo problema. Visa tai — pažinimo sritis, vedanti ir sekanti žingsnių — pasiryžimą, kurį skatino ypač eitynės į katedrą ir įspūdingos pamaldos. Ne vienam dalyviui sujudo sąžinė ir noras išverti savo siekiuose bei prisidėti prie tų pastangų, kurios veda į laimėjimą, t.y. Lietuvos išgelbėjimą. Lietuvos vardas kongreso darbuose buvo centrinėje vietoje. Tam pasitarnavo ir peticijos įteikimas kardinolui, ir jo žodis kongresui, ir pagaliau kongreso manifestas, reikalaujantis pilnutinės laisvės Lietuvai. Ta pati gija atsispindėjo ir kazimierinėje operoje, atskleidusioje šv. Kazimiero asmenį ir Lietuvos dramą. O ir kultūrinė prasme ši opera buvo neeilinis įnašas į tautos kūrybinį pasaulį. Kazimierinė idėja operoje ryškiai suspindėjo, nors meniniu požiūriu galbūt ir nepasiekė visu 100% aukštumų. Bet juk kiekvienas didesnis užmojis yra tik tobulumo siekis. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Triuškinanti konservatorių pergalė

Parlamento rinkimuose rekordinio laimėjimo susilaukė B. Mulronio vadovaujama konservatorių partija. Laimėjimas yra toks didelis visose provincijose, kad jis primena net J. Diefenbakerio triumfą 1958 m. Eidami į dabartinius rinkimus rugsėjo 4 d., liberalai parlamente turėjo 147 atstovus, konservatoriai — 103, NDP socialistai — 32. Dabar viskas apsivertė aukštyn kojom: konservatoriai gavo 211 atstovų, liberalai — 40, socialistai — 30, buvo išrinktas vienas partijos nepriklausantis asmuo. Už konservatorių balsavo 50% rinkėjų, už liberalus — 28%, už socialistus — 19%, už kitus kandidatus — 3%. Labai panašius rezultatus iš anksto pranašavo visi viešosios nuomonės tyrimų duomenys. Rekordinio pralaimėjimo Kanados istorijoje susilaukė J. Turnerio vadovaujami liberalai. Net ir J. Diefenbakerio vadovau-

tame konservatorių triumfe 1958 m., jiems atnešusiam 208 atstovus, liberalai susilaukė 48 atstovų, už kuriuos balsavo 33,8% rinkėjų. Kvebeko provincijoje, kuri yra ilgalaikė liberalų tvirtovė, tada buvo išrinkta 50 konservatorių atstovų, 25 — liberalų. Šį kartą konservatoriai išsikovojo 58 atstovus, liberalams palikdami tik 17.

Skandaus smūgio susilaukė nauju liberalų vadu išrinktas, iš karto ministru pirmininku be vietos parlamente tapęs J. Turneris. Suvilijotais 10% už konservatorių didesnio liberalų populiarumo, kurį atnešė vado rinkimai, jis tuojau pat paskelbė parlamento rinkimus, norėdamas vienu šūviu nušauti du zuikius — patį įkelti koją parlamentan ir ten sugrąžinti triumfuojančius liberalus. Deja, jau mūsų parlarlė sako: „Skubos darba veli (Nukelta į 8-tą psl.)

Šv. Kazimiero sukakties kongrese Toronte š. m. rugsėjo 1 dieną. Viršuje iš kairės: G. TRINKIENĖ, R. TRINKAITĖ, V. TASECKAS. Apačioje — dalyviai kongreso atidaryme. Iš kairės: dr. J. GIRNIUS, p. GIRNIUVIENE, spaudos atstovai — J. VARANAČIUS, A. GUREVIČIUS, gen. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS, organizacinio komiteto pirm. dr. J. SUNGAILA

Kazimierinio kongreso dienos

Religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas Toronte. Atidarymas, paskaitos, svarstybos jaunimo tema, vakaronė su jaunimo paruošta programa

Pasibaigus kunigų suvažiavimui, kuriame dalyvavo ir moterų vienuolių atstovės, 1984 m. rugsėjo 1, šeštadienį, Toronto „Royal York viešbutyje“ prasidėjo Religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas. Erdvioje viešbučio salėje virs kalbėtojų pakyls iškeltas šv. Kazimiero paveikslas, pieštas Kazimiero Manglico, žvelgė į gausius tautiečius, kurių buvo apie 600. Atidaromąjį žodį tarė organizacinio komiteto pirm. dr. J. Sungaila, sveikindamas kongreso dalyvius ir primindamas momento reikšmę. Ilgesnį kalbą pasakė šv. Kazimiero sukakties centrinio komiteto pirm. rašytojas V. Volertas, išskeldamas religinę ir tautinę šio kongreso svarbą. Invokaciją sukalbėjo vysk. V. Brizgys, melddamas sėkmės bei palaimos kongreso darbams.

Dr. J. SUNGAILA, Religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso organizacinio komiteto pirmininkas, sveikina kongreso dalyvius

Šventumas ir lietuviškumas
Akademei daliai pirmininkauti dr. J. Sungaila pakvietė Kanados lietuvių katalikų centro pirm. V. Biretą. Šis kreipėsi į kun. prof. A. Liuimą, SJ, Lietuvos katalikų mokslo aka-

demijos pirmininką, prašydamas supažindinti klausytojus su paskaitininku kun. prof. P. Rabikausku, SJ, kuris dėsto istorinius mokslus Gregoriniam universitetui Romoje ir redaguoja mokslinį žurnalą bei istorinius leidinius. Be to, jis rašo naują veikalą apie šv. Kazimierą, tyrinėja esamus dokumentus, ligšiolinę literatūrą, ją kritiškai vertina, peržiūri naujai rastus šaltinius. Jis yra sutelkęs daug medžiagos apie šv. Kazimierą. Dėl to savo paskaitai jis pasirinko tiktai du aspektus — karaliūčio Kazimiero šventumą ir lietuviškumą. Tuo būdu pirmoji paskaitos dalis buvo iš dalies teologinė-istorinė, antroji — grynai istorinė. Čia jis atskleidė ir naujų dalykų, ligšiol nežinomų, ir atitaisė kai kurias biografų kartojamas klaidas.

Kun. Prof. P. Rabikausko paskaita bus išspausdinta išties kultūros žurnale „Aiduo-se“, o ištrauka — „Tėviškės žiburiuose“.

Krikščionybė ir ateizmas

Po 10 minučių pertraukos susirinkę klausytojai savo dėmesį nukreipė į dr. J. Girnį, pasiruošęs paskaitai tema „Krikščionybės ir ateizmo grumtynės mūsų tautoje“. Įvadinį žodį apie paskaitininką pateikė kun. Pr. Gaida, išskeldamas jį kaip vieną iš mūsų filosofinės minties žvaigždžių ir suminėdamas jo iki šiol parašytus pagrindinius veikalus.

Dr. J. Girnius buvo paruošęs ilgą ir išsamią paskaitą, bet, atsižvelgdamas į ribotą laiką, ją trumpino ir pateikė tiktai pagrindinę dalį. Joje gvildesto krikščionybės ir ateizmo grumtynės Lietuvoje bei išeivijoje, paliesdamas ne tik praeitį, bet ir dabartį. Aktualiausia paskaitos dalis buvo kalbėtojo žvilgsnis į dabartį ir išeiviją,

kur ateizmo pėdomis pradėjo žygiuoti kovingasis liberalizmas. Dr. J. Girnius nepaigalėjo konkrečių faktų bei dabartinio gyvenimo užuominų. Tai padarė jo paskaitą aktualią ir lengvai suprantamą.

Jo paskaita ištaisė bus išspausdinta „Aidų“ žurnale, o ištrauka (aktualiausia dalis) buvo išspausdinta kongreso leidinyje.

Taip buvo baigta rytinė programos dalis. Joje dalyvavo daugiausia akademinio išsilavinimo žmonės. Pradinėje dalyje jų buvo gausiau, vėliau jų skaičius sumažėjo.

Jaunimo orientacija

Šeštadienio popietė buvo skirta jaunimo problemoms. Susirinko betgi daugiau vyresnio ir vidurinio amžiaus tautiečiai, besidomintys jaunimo klausimais, kurie buvo gvil-

V. VOLERTAS, Centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto pirmininkas, sako atidaromąjį kazimierinio kongreso kalbą

denami svarstybų forma. Jų vadovė Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, sociologė, pirmiausia padarė įvadą, kalbėdamas aplamai apie dabartinio jaunimo nusiteikimus bei (Nukelta į 9-tą psl.)

Gražinti Vilniaus katedrą...

Laisvojo pasaulio lietuvių katalikų kongreso

MANIFESTAS

Mes, laisvojo pasaulio lietuvių, susirinkę iš įvairių šalių į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties kongresą Kanados Toronte 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis, pažvelgėm su dideliu susirūpinimu į Lietuvą — šven-tojo Kazimiero ir mūsų pačių kilmės kraštą, šiuo metu reikalingą viso laisvojo pasaulio dėmesio ir pagalbos.

Dėl to šis mūsų kongresas kreipiasi į Jungtines Tautas bei generalinį jų sekretorių, valstybių karalius, prezidentus bei jų vyriausybes, krikščioniškųjų Bendrijų vadovybes, ryšio priemones (spaudą, radiją, televiziją) ir laisvosios žmonijos sąžinę, prašydamas atkreipti dėmesį į tautas jau daugiau kaip 40 metų kankinamas dvasinėje ir fizinėje priespaudoje.

Tokių tautų Rytų Europoje yra visa eilė. Šiame kongrese mes negalime kalbėti jų visų vardu, todėl prabylame laisvojo pasaulio lietuvių išeivijos daugumos vardu. Tai balsas, kuris neabejotinai išreiškia ir visos lietuvių tautos bei jos krašto — Lietuvos balsą.

Mes, kaip ir visos tautos, trokštame taikos, tačiau, remdamiesi istorija ir savo patirtimi, primename, kad ten, kur nėra laisvės, nėra ir negali būti taikos. Vergija yra taikos stabdys, sukilimų, revoliucijų, vidinių ir išorinių kovų akstinas.

Ypač tai pasakytina apie mažas tautas, nes jų dvasinės ir fizinės egzistencijos pagrindas yra laisvė. Siekiant pasaulio taikos, reikia apriboti ne mažųjų tautų laisvę, o didžiųjų imperialistinių užmojus.

Žvelgdami į dabartinę Lietuvą, nešančią totalistinių sistemų įvestą vergiją jau penktą dešimtmetį, pareiškiame, kad lietuvių tauta, būdama paversta dvasiškai ir fiziškai, nuolat kovos už savo laisvę, kol ją atgaus. Prie pasaulio taikos bei įtampos sumažinimo ji galės prisidėti tiktai tada, kai laimės religinę, tautinę ir valstybinę laisvę.

Minėdami Lietuvos globėją šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį šiuo kongresu, primename, kad šis šventas yra ne tik herojiško asmeninio religinio gyvenimo žmogus, bet ir Lietuvos karalaitis, aktyviai dalyvavęs valstybės valdyme. Jam rūpėjo tiek paskiro žmogaus, tiek viso krašto, tiek viso pasaulio gerovė bei taika. Dėl to šiandieną jis yra gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir visame krikščioniškajame pasaulyje.

Deja, jis nėra gerbiamas Sovietų Sąjungos valdžios, kuri nuo 1940 metų yra okupavusi Lietuvą karine jėga ir įvedusi krašte dvasinę bei fizinę priespaudą. Okupacinė valdžia rado šv. Kazimiero karstą su relikvijomis Lietuvos sostinėje Vilniuje — dingingo katalikų katedroje. Tiek katedra, tiek šv. Kazimiero karstas lietuvių tautai yra šventovė, nuo amžių visų branginama. Jos išniekinimas yra ir tautos išniekinimas. Sovietinė valdžia,

neatsižvelgdama į lietuvių tautos jausmus, uždarė katedrą, įrengė ten paveikslų galeriją, o šv. Kazimiero karstą įsakė pašalinti iš jam specialiai įrengtos koplyčios. Dėl to jo karstas 1953 m. buvo perkeltas į Vilniaus priemiestyje esančią Šv. Petro ir Povilo šventovę.

Toks okupacinės valdžios žingsnis buvo dūris į Lietuvos širdį. Negana to, buvo įsakyta šv. Kazimiero šventovę Vilniuje uždaryti ir joje įrengti ateizmo muziejų. Tai buvo tikinčiosios Lietuvos išniekinimo viršūnė. Jį dar pagilino uždarymas daugelio kitų Lietuvos šventovių — katalikų ir nekatalikų.

Mes laisvojo pasaulio išeivijos daugumos vardu reikalaujame Sovietų Sąjungos vyriausybę, kuri yra atsakinga už įvestą priespaudą Lietuvoje:

1. Gražinti Lietuvos tikintiesiems Vilniaus katedrą ir leisti civilinės valdžios iš-tremtajam katalikų vyskupui Julijonui Steponavičiui ją tvarkyti bei eiti ganytojines savo pareigas.

2. Gražinti šv. Kazimiero karstą į Vilniaus katalikų katedrą, kurioje jis buvo palaidotas prieš 500 metų.

3. Išskirti ateizmo muziejų iš šv. Kazimiero šventovės Vilniuje ir gražinti ją tikintiesiems.

4. Gražinti tikintiesiems Taikos Karalienės šventovę Klaipėdoje, kuri buvo pastatyta vien tikinčiųjų aukomis su išeivijos parama, bet sovietinės valdžios nusavinta ir padaryta koncertų sale.

5. Gražinti visų konfesijų tikintiesiems sovietinės valdžios atimtas bei uždarytas šventoves visoje Lietuvoje.

6. Leisti laisvai veikti vienuolijom, religinėm organizacijom ir religinei spaudai.

7. Leisti laisvai veikti kunigų seminarijai Kaune, nevaržyti kandidatų priėmimo bei nuimti sovietinės valdžios kontrolę; atgaivinti uždarytas kunigų seminarias Vilniuje, Telšiuose, Vilka-viškyje.

8. Leisti Lietuvos vyskupams bei vyskupijų valdytojams laisvai eiti ganytojines savo pareigas pagal kanonų teises reikalavimus ir nesi-kišti civiliniams pareigūnams į jų veiklą.

9. Išleisti laisvėn nekaltai kalinamus žmogaus teisių bei religijos kovotojus iš sovietinių kalėjimų, lagerių, psichiatrinų ligoninių ir sibirinės tremties.

10. Atitraukti okupacinę Sov. Sąjungos kariuomenę iš Lietuvos ir gražinti Lietuvai savarankišką gyvenimą, kurį turėjo kazimierinė praeities Lietuva ir kurio trokšta dabartinė Lietuva, žvelgianti į savo dvasinį globėją šv. Kazimierą.

Prašome laisvojo pasaulio vadus pažvelgti į mažos tautos dideles kančias, herojišką jos kovą ir teikti jai moralinę bei kitokią pagalbą. Laisvės sušvitimas Lietuvoje bus žingsnis ir į kitų pavergtų kraštų laisvėjimą bei pasaulio taiką.

Kongreso vardu —
Organizacinis pasaulio lietuvių katalikų kongreso komitetas
Dr. J. Sungaila, pirmininkas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmė — \$25
(Amerikoj — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jei esi kovotojas, tai ir laisvas

Okupuotos Lietuvos mokytojos laiškas tikinčiam moksleiviui, paimtas iš pogrindžio "Aušros" 39 numerio

JAUNASIS MANO DRAUGE!

Neįprasta, ar ne tiesa? Mokytojas kreipiasi į Tave per kunigą! Kreipiasi į Tave tas, nuo kurio Tu slepi savo veidą, kai susitinki eidamas į bažnyčią. Tu netikėtai krūpteli, pamatęs jį procesijos metu, nes jį laikai savo priešu. Ir štai į Tave kreipiasi tas, kuris gali pulti Tave visu savo turimų ginklų arsenalu: Tave jis gali replikuoti pamokoje: "Vakar meldeis, o Dievas Tau nepadėjo, penketo vis tiek negausi". Mokytojas gali pranešti klasės vadovui, kitiems mokytojams. Šie ims Tave "auklėti", siūlys skaityti ateistines knygeles, priekaištaus, kad darai gėdą klasės kolektyvui, mokyklai, nes esi pionierius, komjaunuolis. O pionieriumi Tu tapai tada, kai buvai mažas, mylėjai savo vienintelę gerąją mokytoją ir vykdėi visus jos nurodymus. Kai Tave ragino į komjaunimą, irgi niekas nesigilino į Tavo pažiusas. Mat klasės vadovui, mokyklai reikėjo, kad tu daugiau būtų komjaunuolių.

Aš viena iš tų mokytojų, kurie visada širdimi žliaugiasi Tavo moraliniu tyrumu, kuklumu, darbštumu, kurie nekada nesikeičia į Tavo vidaus pasaulio paslaptis. O jei atsitiktinai sužino, saugo savo širdyje, nes nieko nėra pasaulyje bjaurėsnio už svetimos paslapties išdavimą, kad visi nešvariosiomis rankomis ją čiupinėtų, tąsyti iš vienos burnos į kitą; iškraipytų, išdarytų, o paskui grubiai drėbtų tam, iš kurio ji pavogta. Ir juo skaudžiau, kai toji paslaptis yra Tavo nuoširdus tikėjimas, kuris pakelia Tave nuo žemės purvo, pripildo Tavo širdį gerumo, artimo meilės... Koks turi būti niekšiškas žmogus, drįstas tai subjaurėti! O Tu gerai žinai, kad tokių yra. Ir aš žinau!

Tau kalama, kad tikėti šiam amžiuje — gėda, kad mokslas jau seniai įrodė tikėjimo beprasmiškumą, todėl mūsų laikais dauguma netikinčių, o ką kalbėti apie mokytojus...

Kaip matai, yra tikinčių ir mokytojų. Tokių aš nemažai pažįstu. Taigi, jaunasis drauge, ne kiekvienas mokytojas Tavo ideologinis priešinys. Priešais nori nus padaryti įstatymus: "Mokykla atskirta nuo bažnyčios". Ne tik nori, bet ir padaro... Juk taip lengva irtis pasroviui. Mes visi toje tėkmėje plaukiame į bedugnę. Ir yra tokių, kurie turi drąsos irtis prieš srovę. Vienas tokių drąsuolių — Tu, jei eini į bažnyčią, nebijai oficialaus pasmerkimo, — jau esi kovotojas. O jei dar turi tyrą, nepažinusią didelės nuodėmės sielą, esi

nuostabus. Tikiu, kad Tu toks esi. Kitaip, ko vaikščiotum bažnyčion, nusipelnindamas tik pasmerkimą...

Savo sąžinės budrumą Tu nuolat attraujini per išpažintį ir Komuniją. Būk labai geras. Dalink savo švarios sielos šviesą kitiems.

Gal šalia Tavęs sėdi tas, kuris nepažįsta Dievo, nežino, kad tikėjimas veda į tobulybę, į paguodą, į gyvenimo pilnatvę, suteikia jam prasmę ir pripildo turinio. Savo gerumu, savo geru pavyzdžiu, tiesios žodžių gali ir jį paveikti, sulaukyti nuo blogo poelgio, o gal ir paskui save patraukti, tą kelią parodyti, kuriuo ir Tu eini. Nes kartais žmogus klajoja visą gyvenimą, taip ir nepažinęs tikėjimo. O sunkią mirties valandą sako: "Kaip baisu mirti! O melstis nemoku, negaliu. Kaip norėčiau tikėti!..." (vienos mokytojos žodžiai prieš mirtį). "Man taip gyvenime sunku, o kad galėčiau melstis! Žmogus žmogaus nesupranta" (mokytoja). Vienos mokyklos direktorius: "Labai serga mano mama. Gal dar savaitę išgyvens. Bet kokia ji laiminga. Ji kenčia, bet šypsoi. Ji mirti nebijo. O tai juk laimė". Vėl mokytojas: "Prieš mirtį mano mama labai kentėjo. Bet ji labai tikinti ir kančia jai teikė tarsi malonumą. Ji taip dažnai kartojė: "Kristus už mus kentėjo. Aš laiminga, galedama kartu kentėti". Gal ir keista, bet koks tai didingas jausmas". Štai, ką reiškia sunkią valandą tikėjimas.

Be galo didelę jėgą turi Tavo vygdamos, o gal jau ir išugdytas artimo meilės jausmas. Tobulai mylėti žmones ir aukotis dėl jų gali tik tikintis žmogus. Neapvykanta deganti žmogų susiladyti meile nelengva, bet daugumą šis jausmas veikia kaip židinis — nuo jo visi susyla ir tampa geresniais. Ir tos meilės gydomoji jėga labai didelė. Atmink tai ir skieisk žmonėse ne tik šilumą, bet ir gėrį bei grožį. Čia mes galime bandradarbiauti. Tai mano kovos ginklai, tebūnie tokie ir Tavo.

Nieko nėra baisiau žmogui, jo individualybei už prievartą, už draudimą galvoti savo galva, už vertimą elgtis prieš savo įsitikinimus. Geras jausmas apima, kai pasijunti savo mintyse, savo veikloje nepriklausomu nuo kitų, kai gali pats pasirinkti artimiausią savo širdžiai idealą. Kodėl mums viską bruka prievarta? Žmogus, sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašus, pats nori būti kūrėju, jis nori būti laisvas. Jei esi kovotojas, tai savo dvasioje esi laisvas. Tuo tarpu ir tai labai daug. Saugok šią savo laisvę!

Velionies Vinco Rastenio laiškas

PRANYS ALŠENAS

1982 m. vasario 25 d. Niujorke mirė dipl. teisininkas ir daugeriopos veiklos tautietis a.a. Vincas Rastenis.

Buvo gimęs 1905 m. sausio 16 d. Juozapinės vienkienėje, Salako-Dūkšto vlsč., Zarasų aps. Taigi, šios žemelės taksais išvaikščiojo 77 metus, 1 mėn. ir 9 dienas. Nepriklausomoje Lietuvoje veiklus kaip laikraštininkas ir redaktorius, atkurtosios svetur Lietuvių žurnalistų s-gos pirminkas. Su juo susirašinėjau, todėl čia noriu išstai pacituoti porą jo laiškų.

1953 m. balandžio 23 d. Gerbiamašis,

Ačiū už laišką, taip plačiai paliečiantį visą eilę klausimų. Imuosi čia iš savo pusės pabrėžti vieną kitą pasabę tals klausimais.

1. Dėl pasilikimo nariais "iki grabo lentos" (žurnalistų sąjungoje, Red.) Yra nuomonė, kad bent jau ne visiems nariams tai turėtų būti taikoma. Būtent, yra tendencija skirti žurnalistus jau "įleidusius šaknis" į spaudos darbą, į "epizodinius". Kur nustatyti tą ribą, reikia gerai pagalvoti, bet mintis, kad epizodinių bendradarbių amžinas pasilikimas sąjungoje nėra geras, nes jie tą darbą visiškai pameta. Tačiau spręsti, kada nario kvalifikacijos išnyksta, vargu ar gali priklausti garbės teismui, nes čia ne garbės, o techninio fakto reikalas. Garbės teismas turėtų spręsti tik tokius klausimus kada nario pasielgimas ima daryti negarbę sąjungai ir kyla klausimas, ar nereikėtų nuo jo atsibrbti, nors jis spaudos srityje tebedirbtų ir būtų visiškai kvalifikuotas žurnalistas.

2. Aš nepasakyčiau, kad mūsų spaudoje niekada nebuvo tokių "džiungliškių" reiškinių, kokių dabar sutinkame. Tiesa, kad Amerikos lietuviškoje spaudoje anksčiau buvo dar blogiau, bet tiesa taip pat ir tai, kad Lietuvoje pirmutiniu nepriklausomybės laikotarpiu, ypač seim rinkimų laikotarpiais, buvo daug prasčiau nei dabar. Paskui Lietuvoje spauda šiuo atžvilgiu kiek apsisivarkė. Tam daug padėjo ir laikraštininkų bendravimas vienoje sąjungoje, o, nors tai kuriojiška, iš kitos pusės šiek tiek padėjo ir... cenzūra. Mat cenzoriai, nors tai ir nebuvo tiesioginė jų pareiga, imdavo ir pavartodavo savo pieštuką ir ten, kur grynai politinių priežasčių nebuvo, bet kur cenzorizmas atrodė, kad rašins "neskaniai" pateiktas. Jie neturėdavo niekam aiškintis, kodėl ką išbraukia, tad imdavo ir išbraukdavo kartais ir šiaip grynai asmeniškumu. Tai, žinoma, buvo spaudos laisvės varžymas, bet jis prisidėjo prie asmeninių koliojumų, de ne visiško išnykimo, tai bent žymaus sumažėjimo... Maj. Kuzinas ir ypač kpt. Vilutis čia bus kiek pasitarinavę spaudos tonui sužmoniskinti... Tą, taip sakant, reikia įskaityti į cenzūros "kreditą", kad ir neoficialiai...

O kad dabar asmeniškumai vėl įsibuoja, tai čia jau reikia rašyti į "debitą" redaktoriams — per platus spaudos laisvės supratimas. Dažniausiai tie asmeniniai išiskolijimai paeina ne iš nuolatinų laikraštininkų, o iš pašalinų. Kai kurie redaktoriai tačiau mano, kad viskas yra leistina... Deja, dalis tų redaktorių ir į sąjungą vengia jungtis, matyt, bijodami, kad tai gali jų laisvę suvaržyti...

3. Laikraščiu, kurių redaktoriai pavadės nežymimos, yra. (Nei "Naujienos", nei "Draugas" nežymi). Anksčiau Amerikoje nebuvo mados žymėti redaktoriaus pavardę. Tik "dypukai"

tą madą įvedė. Pirmą, jei pavarde ir buvo, tai tik leidejo, kuris dažnai buvo taip pat ir redaktorius. Bet kur laikraštį leiddžia bendrovė ar draugija, tai yra tik juridinis leidejo vardas ir viskas. Žinoma, laikraštis paprastai vistic yra žinomas, kas jis yra. Tai nėra tikra to žodžio prasme anonimas. Anonimiškas gali būti nebent koks kada ne kada pasirodęs ar vienkartinis leidinys — pamfletas.

4. Doleriai, kuriuos kolegos susiuntė reorganizacijos metu, buvo panaudoti rinkimam vykdyti. Yra liekana, bet tolimesniam susirašinėjimui kviečiame po dolerį siuntinėti.

Jūsų V. Rastenis

1953 m. balandžio 27 d. Gerbiamašis,

Doleris gautas ir įtrauktas į Sąjungos izdo "knygas"...

Šia proga dar jungiu keletą pastabėlių diskutuojamais klausimais. Visa tai yra diskusijų stadijoje, ir niekas nėra virste "dogma", o diskusijose iškyla naudingos medžiagos būsimoms "dogmoms". Pvz. Tamstos pastabos dėl nario buvimo sąjungoje "amžinumo" ar "neamžinumo" tikrai bus padėjusios išryškinti dėsnius tam klausimui spręsti.

Vadinamos dvi narių kategorijos yra irgi ne fiksuotas teisinis dalykas, o tik faktas, nes tarp tų 150 įsiregistravusių yra tokių, kurie spaudoje ir pastoviai reiskiasi, bet yra ir tokių, kurie, kad ir periodiškai, bet nedaug tebedradarbiauja ir jautiasi tuo jau sudarę tokį ryšį su spauda, kuris sudaro pagrindą dalyvauti sąjungoje.

Kadangi mūsų sąjunga, ypač šiose sąlygose, yra ne tiek profesinio-ekonominio, kiek profesinio-moralinio pobūdžio organizacija, tai yra visai įmanoma, kad joje dalyvauti nebūtina tik tie spaudos bendradarbiai, kurie "iš to" gyvena, bet kurie mažiau ar daugiau "tuo" gyvena. O spaudos rūpesčiai gyveniti, iš tiesų, gali ir tas, kuris tuo ar kitu momentu praktiškai spaudoje nedirba, nebendradarbiauja. Tik vis dėlto reikia, kad žurnalistų sąjungos nusistatymai spaudos reikalais būtų paremti nuomonėmis tų, kurie spaudos rūpesčius ir idealus ne tik iš šalies teoriškai vaizduojasi, bet ir praktiškai juos pergyvena: tą pergyvenimą matindami savo praktišku patyrimu. Šie samprotavimai ir turės būti dedami atitinkamų nuostatų pagrindin.

Be reiks skaitytis su ta aplinkybe, kad tuo metu, kai vienas kitas iš "senų vilkų" net ignoruos spaudos kūrėjų organizuotumo reikalą bei organizuotą opinijos kūrimą tais reikalais, kiti vos šiek tiek prie spaudos pirštą prikišę nori dalyvauti žurnalistų šeimos gyvenime, nors jų "pergyvenimai" šioje srityje tėra dar labai negausingi.

Dabar, kai "senas vilkas" dėl kurių nors aplinkybių praktiškai spaudos darbe nebedalyvauja, jis dėl to nedalyvavimo ne kiek nesumažina savo patyrimo ir nusimanyto spaudos bendradarbiams rūpimais klausimais. Todėl tokių pasilikimas visvien pageidaujamas. O jei kas tik šiek tiek to darbo "palaizę" vėl nuo jo paštraukia ar išskrinta, tai čia jau galima abejoti, ar prasminga palaikyti sąjungoje tik dėl skaičiaus.

Sąjungos autoritetingumas irgi nemaža galį pareiti nuo to, kokių kvalifikacijų laikraštininkų joje yra dauguma. Jei būtų taip, kad sąjungoje nusistatymus bei vadovybės parinkimą lemia nariai, kurie spaudos darbe faktiškai tik epizodiškai tėra pasireiškę, tai ne tik sąjungos nusistatymų autoritetingumas gali pasidaryti abejotinas, bet net susidarytų pavojus, kad

tie nusistatymai būtų sudaryti per nekompetentiškai... Ta aplinkybė verčia arba narių priėmimui įtaisyti tankesnį kovą, arba sąjungoje pasilikimui statyti didesnius reikalavimus. Kaip tas klausimas bus išspręstas, dar nesimu pranašauti. Kiekvieno atveju Tamstos laiškas irgi bus šaltiniai to sprendimo pamatavimams.

Dėl tos cenzūros, žinoma, užsiminiau tik todėl, kad tai yra savotiškas kurioziškas pavyzdys mūsų spaudos istorijoje. Jokiu būdu tokios priemonės nelaikau normalia spaudos tonui bei laikysenai tvarkyti. Idealiausia yra, kai kiekvienas, kas kelia į viešumą savo žodį, būtų pats sau cenzorius, o jau aukštesnioji ir galutinioji instancija būtų redaktoriai.

Spauda yra priemonė, kuri gali būti gerai ir blogai panaudota. Spaudos laisvė todėl reikalauja ir spaudos darbininkų savitvartos. Tos savitvartos stoka dažnai sudaro pretekstą spaudos laisvės varžymams. Be abejo, kad ateityje Lietuvoje bus paskelbta spaudos laisvė, tačiau, jeigu ją nebus mokamai naudojamosi, tai gali ir vėl atsirasti pateisinimų tos laisvės suvaržymams...

Pastaruoju metu Lietuvoje veikusiame spaudos įstatyme buvo dėsni (kurie praktikoje nebuvo griežtai vykdomi), pagal kuriuos ne bet kas galėjo būti laikraščio atsakingu redaktoriumi: buvo numatyta reikalauti tokių ir tokių kvalifikacijų. Dėsni — nelabai geri (todėl jie ir nebuvo išdrįsti pilnumoje priimti), nes spauda tuo būdu sulyginama, sakysim, su automobilium: kad gautum teises važinėti viešais keliais, turi išlaikyti egzaminus ir gauti leidimą.

Tokiame principu pateisinti yra daug motyvų, bet jis su tikra spaudos laisve nelabai suderinamas. Bet kadangi laisvės suvaržymai dažniausiai atsiranda ten, kur laisve nemokama naudotis ar ja naudojamosi tyčia pikta, tai nuo pačių spaudos darbininkų labai daug pareina, kiek spauda turi laisvės. Aišku, motyvas apsisaugoti nuo laisvės piktnaudžiavimo irgi esti piktnaudžiavimas, nes suvaržant bloguosius reiškinius dažniausiai siekiama suvaržyti ir tai, kas iš tikrųjų neturi būti varžoma...

Dabartinėse mūsų sąlygose turės kilti ir toks klausimas — ką gi daryti tuo atveju, jei tebebus laikraščiai, kurie spjaua į visus, kad ir susiorganizavusių laikraštininkų samprotavimus apie tai, kas leistina ir kas neleistina, ir laikys savo skiltis atviras visoms pamazgoms? Sąjunga negalės gi įsakyti susivaldyti. Bet, jeigu sąjunga sutvirtins savo moralinį autoritetą ir pasieks bent savo narių susiklausymo, tai netiesioginiu būdu gali priversti susimąstyti ir tokių redaktorių, kuris būtų užsimojęs su niekuo nesiskaityti.

Pavyzdžiui, pripažinus kokį nors reikškinį neleistiną, visi, bent sąjungos nariai, nutraukia bendradarbiavimą su tokiu laikraščiu, kuris jį tebeleidžia ir nepaklauso jokių įspėjimų. Toki "streiką" padaro viešai žinomu...

Tai galėtų turėti įtakos. Gal ateis toks laikas, kad sąjunga galės turėti tokios galios. Bet tai bus įmanoma, jei dėsnius, kas leistina ir kas smerktina, labai gerai apgalvosime. Aš nemanyčiau, kad būtų sveika smerkti kiekvieną neigiamą apie ką nors pasisakymą, kokį pasisakymą, kuris būtų kai kam nemalonus, ir pripažinti leistinus vien tik "liaupsinimus". O tokios tendencijos yra.

Na, užteks tam kartui tų "meditacijų".

Su geriausiais linkėjimais.

V. Rastenis

A+

JONUI DEKSNIUI

mirus,

jo žmonai ANICETAI, sūnui KAZIMIERUI su žmona, dukroms — DARIJAI, LAIMAI ir kitiems artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą —

Choras "Aidas" ir rėmėjų komitetas

Brangiam tėvui

A+

JONUI DEKSNIUI

mirus,

mielai mūsų vadovei DARIJAI ir visiems artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime —

Toronto Lietuvių namų dainos vienetas

Mielam mūsų klubo nariui

a.a. JONUI DEKSNIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai, dukroms DARIJAI, LAIMAI, sūnui KAZIMIERUI su šeima, seserims Lietuvoje ir jo gausiems draugams reiškia nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas "Rambynas"

Buvusiam Hamiltono Aušros Vartų

parapijos komiteto nariui

a. a. JONUI DEKSNIUI

mirus,

žmonai ANICETAI, sūnui KAZIMIERUI su žmona, dukroms DARIJAI ir LAIMAI, seserims Lietuvoje reiškia giliausią užuojautą —

J. Bubnys

A. Juozapavičius

J. Kšivickis

P. Masys

K. Simaitis

Z. Gedminas

L. Klevas

J. Krištolaitis

K. Meškauskas

J. Stanaitis

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų
ROSS CRAIG KOPLYČIA
turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs saliniai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervežimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoikštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel

Brown Bros. Funeral Homes

1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto

K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Toronto gintariečiai septintojoje tautinių šokių šventėje Islande. Priekyje "Gintaro" vadovai — RITA ir JUOZAS KARASIEJAI

Nuotr. O. Burzdžiaus

Mons. V. BALČIŪNAS (viduryje) įteikia š. m. kovo 3 d. Šv. Tėvui Jonui-Pauliui II seriją lietuviškų leidinių, kuriuos išleisdino JAV-se leidykla "Krikščionis gyvenime". Šiai leidyklai vadovauja mons. V. Balčiūnas. Jis įrašė atitinkamą dedikaciją Šv. Tėvui ir gavo padėtinantį laišką iš jo sekretoriaus Nuotr. "L'Osservatore Romano"

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Dirbo partijoje, kad galėtų pabėgti

Estijos pabėgėlių pareiškimai spaudai — tikisi atgauti paliktą dukrelę.

Ar Suomija grąžina visus atbėgėlius?

Švedijos spauda, radijas ir televizija daug dėmesio pasiskyrė dviem naujiems estų pabėgėliams, ypač po to, kai Stockholm rugpjūčio 22 d. įvyko jų pirmas susitikimas su žurnalistais. Galutinai paaiškėjo apie jų pabėgėlių tapatybę, kai kurie jų apsisprendimo pabėgti motyvai ir aplinkybės.

Pirmieji švedų spaudos pranešimai apie pabėgusį Estijos režimo "ministrį" buvo aiškiai perdėti. Valdo Randpere, jaunas 26 m. vyras, nuo 1981 m. lapkričio iki 1983 spalio buvo teisingumo ministerijos aukštas pareigūnas — turėjo ministerio padėjėjo vietą. Eidamas šias pareigas, Randpere aplankė aštuonis Estijos kalėjimus, kai buvo svarstoma paskelbti amnestiją, kuri nebuvo taikoma politiniams kaliniams.

Pernai spalio mėnesį Randpere perėjo dirbti į Estijos komjaunimo centro komitetą, kur iki pabėgimo tvarkė propagandos ir kultūros reikalus. Prieš tai jis įstojo į partiją, tačiau, kopdamas karjeros laiptais, galvojo, kaip įvykdyti savo planą pabėgti. Įsitikinusių komunistų galima sutikti tikiai Vakaruose, sako Randpere.

Jis apsisprendė pasitraukti iš krašto dėl slepiamos atmosferos, nes režimas neleidžia žmonėms reikštis ir dirbti pagal jų norus ir polinkius. Be to, kitais metais jis turėjo atlikti karo tarnybą, nuo kurios iki šiol buvo atleistas. Jis bijojo patekti į Afganistaną, kur nemažai baltiečių siunčiama.

Didelį estų nepasitenkinimą kelia stiprėjanti rusų įtaka Estijoje. Aukščiausias vietas užima rusai ar iš Rusijos atvykę estai, kurie nesirūpina geriau pramokti estų kalbos. Randpere papasakojo būdingą atvejį, kaip per gegužės pirmosios demonstraciją iš tribūnos centro komiteto sekretorius šaukė: "Tegyvuoja gegužės viena!"

Maska nuolat bara estus už nacionalistines nuotaikas, bet žmonės labai nepatenkinti rusinimo politika. "Mes nesam akli nacionalistai, bet socializmas ir rusai mums reiškia tą patį", sako Randpere.

Jo žmona Leila Miller, 23 metų dainininkė, savo apsisprendimą taip paaiškino: "Savaime aišku, kad žmonės nori pasprukti iš Estijos. Kaip dainininkė negalėjau pati nustatyti savo repertuaro. 40% visų metų turėjo būti rusiškos dainos. Partija kasdien mums nurodo, ką ir kaip galvoti. Nežinau, kas darosi aplinkui — tik tiek, kiek partija leidžia sužinoti. Tik Švedijoje dainininkė pirmą kartą pamatė Estijos žemėlapi. Tokių žemėlapių Estijoje visai nėra. Saugumas mano, kad jais pasinaudotų šnipai."

Abu pabėgėliai priklausė aukštesniam sovietiniam luomui ir turėjo geresnes medžiagines sąlygas, negu dauguma estų. Vis dėlto ir jų gyvenimas buvo gana vargingas, kai dabar jie gali savo akimis pamatyti vidutinišką švedų gyvenimo lygį. Net dirbdamas ministerijoje Randpere neturėjo savo buto, su žmona gyveno studentų bendrabutyje.

Rugpjūčio 2 d. jie abu buvo išleisti į Suomiją dalyvauti

Baltijos jūros dienoje Kotkos mieste. Rugpjūčio 4 d. pasirodė programoje. Tos pačios dienos vakarą jie slapta išvažiavo į Helsinkį, o iš ten laivu atvyko į Stockholmą. Jie buvo įsitikinę, kad kitos progos pabėgti neturės ir nutarė pasinaudoti šia galimybe, nors Estijoje turėjo palikti vienerių metų dukrelę.

Didysis rūpestis

Dabar didžiausias jų rūpestis — ją atgauti, bet vilčių mažai. Sovietų ambasados Stockholme spaudos atasė Kugujenka švedų žurnalistams pasakė, kad pabėgėliai turėjo apie tai pagalvoti prieš pabėgimą. Dabar tegu kaltina patys save. Sovietinė valstybė pasirūpins kūdikiu. Tėvai jį paliko pas žmonos motiną. Dabar, kai jie pasidarė "tėvynės išdavikais" ir gali būti už tai nuteisti mirties, iš senelės gali būti atimtos teisės auginti "išdavikų" dukrą. Pabėgėliai viliasi, kad švedų visuomenė padės jiems išgelbėti vaiką, nors jie gerai žino, jog sovietinis režimas žmoniškumo nepaiso.

Nėra abejonės, kad nukentės ir tie, kurie rėmė Randperės karjerą. Vėl bus sunkiau kultūros darbuotojams ir menininkams išvykti į užsienį. Pirmą sykį po 10 metų iš Estijos buvo leista išvažiuoti į užsienį vyrai su žmona — ir štai abu nesugrįžo! Nepadėjo nė įkaitu paimta dukrelė. Jeigu sovietai laikytųsi Helsinkio susitarimų, jie turėtų vykdyti šeimų sujungimo nuostatą ir atiduoti kūdikį tėvams, kurie jo negalėjo išsivežti.

Grąžina Suomija pabėgėlius?

Plačiai paplitęs įsitikinimas, kad Suomija visus pabėgėlius iš Sovietų Sąjungos be išimties grąžina. Taip rašo švedų spaudoje kiekvieną kartą, kai iškyla šis klausimas. Atsidūrę Suomijoje pabėgėliai stengiasi nesudurti su suomių policija ir, kiek galima, greičiau pasiekti Švediją, kur jiems negresia išdavimo pavojus. Atsargia, aišku, gėdos nedaro. Vis dėlto Suomija pabėgėlius iš Sov. Sąjungos nediskriminuoja ir su jais nesielgia blogiau, negu su tais, kurie atvyksta iš kitų šalių.

Sovietiniai piliečiai turi tą pačią galimybę gauti politinę globą Suomijoje kaip ir visi kiti pabėgėliai. Taip neseniai pareiškė Suomijos vidaus reikalų ministeris Matti Luttinen pasikalbėjęs suomių dienraščio "Helsingin Sanomat". Joks pabėgėlis negrąžinamas į savo kilmės kraštą, neištyrus jo atvejo, nesvarbu, ar jis atvyksta iš Sov. Sąjungos ar iš kito krašto, sakė jis.

Luttinen pabrėžtinai paneigė švedų spaudoje pasirodžiusias žinias, netgi nusistebėjo, kad vis dar galvojama, jog Suomija esanti pasirašiusi ypatingą susitarimą su Sov. Sąjunga dėl pabėgėlių sugrąžinimo. Tokios sutarties nėra, teigia Suomijos vidaus reikalų ministras. Pasak jo, per 20 metų tik vienas pabėgėlis iš Sov. Sąjungos pasiprašė politinės globos ir ją gavo. Paprastai pabėgėliai tuojau mėgina iš Suomijos pasiekti trečią kraštą ir jame prašo globos. Jei Suomijoje atsiranda sovietinis pilietis

be leidimo, neturi galiojančio paso ir nepraso globos, tada jis automatiškai sugrąžinamas į Sov. Sąjungą.

Abejotina globa

Tačiau gauti politinę globą Suomijoje nelengva. Tai pripažino tos pačios vidaus reikalų ministerijos užsieniečių skyriaus inspektorė Mielikki Jenuhnen. Pagal Suomijos įstatymą, politinio pabėgėlio teises pripažįstamos tik tiems asmenims, kurie gali įrodyti, kad jie buvo persekiojami dėl savo rasės, tikybės, tautybės, visuomeninės padėties ar politinių pažiūrų. Kiekvieną pabėgėlį ištardo policija. Po to jo pareiškimą svarsto vidaus reikalų ir užsienio reikalų ministerijos. Asmuo, kuris nepraso globos Suomijoje, neturi paso ir galiojančios vizos, laikomas svetimšaliu be paso ir grąžinamas į jo kilmės kraštą. Jis neturi galimybės patekti į trečią kraštą.

Ne visada pabėgėliui lengva įrodyti, kad jis buvo persekiojamas, o be tokių įrodymų oficialūs suomių sluoksniai sovietinius pabėgėlius jau ne kartą sugrąžino į Sov. Sąjungą, nors apie tai ir nesigiria.

Suomijos užsienio reikalų ministerija pripažįsta, kad su Sov. Sąjunga yra pasirašytas susitarimas tik dėl netyčia sieną perėjusių asmenų sugrąžinimo. Tai pirmiausia taikoma uogautojams ir žvejams, kurie dažnai per klaidą pereina sieną. Tačiau ir šitas susitarimas nereiškia, kad kiekvienas su laikytasis automatiškai sugrąžinamas. Pirmą jį apklausia policija, surašyta protokolais siunčiamas į vidaus reikalų ministeriją. Taip aiškina Suomijos užsienio reikalų ministerijos skyriaus vedėjas Pertti Harvola.

Atpasakojome, trijų atsakingų Suomijos vyriausybės asmenų pareiškimus, kurie pasirodė suomių ir švedų laikraščiuose šią vasarą. Pareiškimų tikslas buvo įrodyti, kad pabėgėliai iš Sov. Sąjungos gali prašyti politinės globos, kaip ir pabėgėliai iš bet kurios kitos šalies, tačiau jos negavę sugrąžinami į Sov. Sąjungą. Nors paplitęs įsitikinimas dėl automatiško pabėgėlių sugrąžinimo iš esmės neteisingas, vis dėlto pabėgėliai ir atleityje turėtų pasikliauti praktikos išmėginta taisykle: pasiekę Suomiją, tuojau rasti saugų būdą persikelti į Švediją. Tik tada jie gali būti tikri, kad neatsidurs ten, iš kur bėgo.

A. Lembergas

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 762-6128 Toronto.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvius išklmės filmuojamos "video" būdu Toronto ir apylinkėse. Žema kaina. Skambinti telefonu 242-4114 Toronto.

Norintiems parodomai pavyzdžiai.

15.000 Lietuvių dienoje

Septyniadesimtoji Pensilvanijos Lietuvių diena Amerikoje

BRONIUS KROKYS

Apie Pensilvanijos Lietuvių dienas seniai girdeėjau. Norėjau jas pamatyti, jose dalyvauti.

Š. m. rugpjūčio 12, anksti rytą, su grupe jaunimo ("Aušrinės" šokėjai) ir patraukėme į Barnsville miestelį, į Lakewoodo parką, kuriame ir įvyko 70-toji Pensilvanijos Lietuvių diena.

Dideliame parke

Atvykę užsimokam už įvažiavimą \$1 ir jau esame Lakewood parke. Jame sutilptų ir 100,000 žmonių. Anksčiau, sako, susirinkdavo lietuvių 20-30 tūkstančių. Šiais metais susirinko gal apie 12-15 tūkstančių.

Parke didžiulė salė su scena (maža). Joje yra įrengimai valgiui gaminti, barai, sanitariniai kambariai... Dar du palapinės tipo be sienų didžiuliai apvalūs pastatai. Netruksta ir kitokių pastatų, restoranų, parduotuvių — visur jau pilna žmonių. Dar kiti pievoje ar po medžiais gamina sau valgius.

Amerikos Lietuvoje

Čia jautiesi Amerikos Lietuvoje. Tikrai tik Amerikos Lietuvoje, nes anglų kalba girdisi 95%, o lietuvių tik 5%, bet dainos — 100% lietuviškos. Į akis krenta beveik kiekvieno asmens pasipuošimas, pabrėžiantis ką nors tautiško: skrybėlės, biretės, sijonai, bluzės, marškiniai, ženkneliai vis trispalviai. Daug kur Vyčio ženklelis išsiūtas, išmėgztas ar metalinis prisegtas.

Didelis susibūrimas žmonių, tad ir prekyba klesti. Bet ji irgi 99% lietuviška. Didžiojo salę pasieniais ir prie salės laukė, daugybę stalų su lietuviškomis prekėmis.

Tautodailės dirbiniai, kryžiai, kopytėlės, paveikslai, dailūs profesionalų ir liaudies drožiniai, lėkštės, vėčiai, staltiesės, juostos, takeliai, mezginiai, margučiai, šiaudinukai. O gintaro, gintaro. Karolių, auskarų, žiedų, apyrankių, dėžučių ir kitokių meno dirbinių. Labai daug jaunimui triko marškinėlių su lietuviškais įrašais "Aš esu lietuvis", "Džiaugiuos, kad esu lietuvis", "Sveikas, aš esu lietuvis" ir pan. Ant stalų matyti knygų, žodynų, paveikslų-fotografijų, plokštelių, sūrių... Buvo ir lietuviškų rūtų vazonėliuose po \$2,5.

Meninė programa

Programa prasidėjo 1 v.p.p. Į salės sceną įžygiavo būriai šokėjų, pasipuošę veteranai veikėjai, Frackvillės choras "Žarija", Filadelfijos "Aušrinės" šokėjai...

Atidaromąjį žodį tarė 144 Vyčių kuopos pirm. Ona Supernavage. Pakviečiamas adv. Paulius Domalakes išklmės vedėju. Po kun. M. Jarašiūno maldos, himnų ir giesmės "Marija, Marija" pasirodė jaunųjų vyčių tautiniai šokiai, paruošti Ritos Shevoks iš N. Filadelfijos, sesers Angelės iš Frackvillės ir Onos Sikoros iš Minnervillės. Choras, vadovaujamas Eleonoros Vaicaitienės, padainavo "Sveiki, broliai dainininkai", "Kur Nemunas ir Dauguva", "Ant kalno karklai siūbavo". "Aušrinės" šokėjai, paruošti Eimučio Radžiaus, gražiai pašoko Varkijietį ir Jonkelį.

Meninės programos pertraukos metu buvo pakviesta kalbėti vyčių centro valdybos pirm. Loretą Stukienę ir kun. A. Bartkus. Jiems publika negailėjo plojimų.

Po pertraukos vėl "Aušrinės" šokėjai išėjo scenon. Jie miksiai pašoka Grandinėle ir Mikitą, labai smagiai nuteikdami publiką. Trečiajam šokiui kiekvienas šokėjas pasikviečia po antrinką iš publikos. Teko šokti Vėdarą ir dviem kunigėliams. Pabaigai vėl choro dainos, kurios ir nusako tų suvažiavusių lietuvių nusiteikimą Lietuvai. Jie padainavo ilgesingą "Daug, daug dainelių, meločių sese", "Šaltys", "Ko liūdi berželi?" ir Maironio "Lietuva brangi". Dainuoja choras: "Graži tu mano, brangi tėvyne, šalis, kur miega kapūs didvyriai. Neveltui bočiai tave tat grynė, neveltui dainiai plačiai išgyrė". Susimąsto choras ir visa publi-

ka — visų mintys skrenda ten toli į mylimą tėvynę.

Užbaiga

Dar kalbėjo šventės komiteto pirmininkas Juozas Yezulinas, kuris lyg užbaigė programą, padainuodamas "Graži Lietuva, kaip gėlė žydi visada". Jis pristatė taip pat žymiuosius šventės svečius, pakviesdamas juos atsistoti, pasirodyti publikai. Kadangi Lakewood parkas parduodamas ir daugiau nebus galima čia rengti Lietuvių dienos, Yezulinas užtikrino, kad ateinančiais metais bus Lietuvių diena, bet kur — negalėjo pasakyti.

Pabaigai kun. Sabas iš Shennandoah sukalbėjo maldą, ir visi dalyviai kartu sugiedojo "Sveika Marija" (gegužinių pamaldų).

Po visų iškilmų buvo vaišės, šokiai, prekyba, susitikimai, pasikalbėjimai, nuotraukos su seniai matytais draugais.

Kas tie rengėjai?

Gal ne vienas lietuvis veikėjas, visuomenininkas paklaus, kaip visa tai parengiama, suorganizuojama, kaip sukviečiamos tokios minios žmonių, programos atlikėjai, kaip jie pavalgydinami, pagirdomi. Atsakymas — Pensilvanijoje gyvenama Amerikos lietuviai, kurie myli Lietuvą. Jie taip pat myli vienas kitą. Ir kaip gera, kad jų yra daug. Štai lietuvių sukurtos, pastatytos parapijos: Mahanoh, Minnerville, Shennandoah, Tanaqua, Coaldeale, Rittstown, New Philadelphia, Pittston ir kt. Lietuvis vyčių kuopos: 46, 52, 63, 86, 140, 144-ta. Net iš Čikagos vyčių gautas sveikinimas ir parama. Taip pat prisideda vidurio Atlanto rajono ir Kolumbo vyčiai, Šv. Vardo draugijos. Lietuvių parapijos ir vyčiai yra tie "spiritus movens", kurie brangina tai, kas lietuviška, katalikiška. Lietuvių parapijų kunigai (jų suskaičiau septynis jaunus), seselės ir Lietuvis vyčiai yra pagrindiniai organizatoriai Lietuvių dienų, ir lietuviškos-katalikiškos veiklos. Antai sesuo Virginija džiaugiasi, kad turėjo jaunųjų vyčių stovyklą, nes buvo sėkminga. Tai lietuvių, jau gal ketvirtos JAV-se gimusių lietuvių kartos stovykla, kurioje jie mokėsi lietuvių kalbos. Trečioji karta, atradusi lietuviškas šaknis, prašo jų vaikus mokyti lietuvių kalbos, tautinių šokių.

Palikuonys

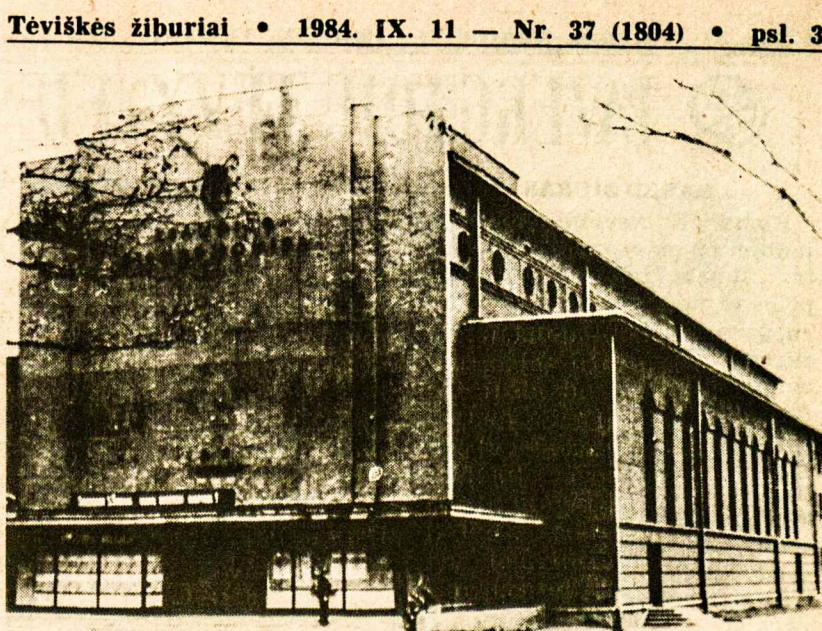
Nustebtų a. a. K. Martišūnas (Alės Rutos romano "Pirmieji svetur" veikėjas), pamatęs savo gentį pasikeitusią. Jo globotiniai ir draugai kasė anglis, siuvo, salūnus laikė, dabar čia jų palikuonys yra įvairūs profesionalai — gydytojai, advokatai, bankininkai, kunigai, seselės, inžinieriai, prekybininkai, rangovai, draudos direktoriai, vaistininkai ir t.t. Kai senų laikų lietuviai dainavo tik per vestuves, krikštynas ir angliakasių salūnuose, šiandien lietuviai, jaunoji karta, išeina į sceną dainai ir šokiui puošniais lietuviškais drabužiais pasipuošę. O mums (Nukelta į 6-tą psl.)

Toronto "Gintaru" įteikiama pirmos vietos laimėtojo pažymėjimas ir žymuo meno festivalyje Britanijoje 1984. VII.27. Iš kairės: "Gintaro" vadovė R. KARASIEJIENE, gintariečiai — T. VALICKIS, A. BISKYTE, festivalio rengėjų atstovai — I. T. COLE, T. WILLIS

Toronto "Gintaru" įteikiama pirmos vietos laimėtojo pažymėjimas ir žymuo meno festivalyje Britanijoje 1984. VII.27. Iš kairės: "Gintaro" vadovė R. KARASIEJIENE, gintariečiai — T. VALICKIS, A. BISKYTE, festivalio rengėjų atstovai — I. T. COLE, T. WILLIS

Toronto "Gintaru" įteikiama pirmos vietos laimėtojo pažymėjimas ir žymuo meno festivalyje Britanijoje 1984. VII.27. Iš kairės: "Gintaro" vadovė R. KARASIEJIENE, gintariečiai — T. VALICKIS, A. BISKYTE, festivalio rengėjų atstovai — I. T. COLE, T. WILLIS

Taikos Karalienės šventovė Klaipėdoje, pastatyta tikinčiųjų aukomis, atimta okupacinės sovietų valdžios, kuri nugriovė bokštą 1962 m. ir įrenge koncertų salę Nuotr. Liet. Inf. Centro

Parašykite kuo daugiau gerų minčių

Kunigo Sigito Tamkevičiaus laiškas iš sibirinio lagerio

Miela sese, Šiandien, pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį, daugelis meldžiasi už motinas ir jas sveikina. Jau 33 metai prabėgo nuo to momento, kai mano geroji motina iškeliavo pas Viešpatį — ją galiau pasveikinti tik malda.

Dieviškoji Apvaizda per 22 kunigystės metus leido man turėti ne vieną motiną, kurios su didele meile ir rūpestingumu padėdavo man įvairiuose reikaluose bei rūpesčiuose. Visas jas prisimenu, meldžiuosi ir sveikinu. Daug metų žemiškąją motiną pavadavote Jūs (ir pavaduojate iki šios dienos), todėl šiandien meldžiu visų gėrybių Kūrėją, kad suteiktų Jums gerą sveikatą, ypač turtingą ir dorybėmis žindintį dvasinį gyvenimą.

Vos išsiučiau Jums balandžio mėnesio laišką, sekančią dieną gavau nuo Jūsų pirmą laišką, rašytą kovo 15 d. Ačiū, jis man buvo labai mielas. Kadangi žmogus yra gyvas ne vien duona, todėl neatsižvelgiant į tai, kad aš rašysiu tik kartą į mėnesį, Jūs rašykite dažniau ir kiekviename laiške parašykite kuo daugiau gerų minčių. Jei rašymas sudarytų sunkumų, paprašykite kad kas nors pabūtų už sekretorių. Jei net Šv. Rašto rašytojai turėdavo sekretorius, tai juo labiau jais galite pasinaudoti Jūs.

Balandžio mėn. 18 d. man buvo labai brangi — dėkoju Viešpačiui už kunigystės dovaną. Prieš 22 metus trečiadienį prieš Velykas (lygiai kaip šiemet) virpačiomis širdimis dešimt dijakonų žengėme prie katedros didžiojo altoriaus, parpuolę ant žemės meldėme kankinius ir šventuosius globos, o po to Telšių vyskupas Petras Maželis suteikė kunigystės šventimus. Balandžio 23 d. (antrąją Velykų dieną) savo gimtinės parapijos bažnyčioje aukojau pirmąsias šv. Mišias. Be galo esu dėkingas Viešpačiui ir už kunigystę, ir už nueitą kelią. Nuolatos jūtau dabojančią Apvaizdos ranką ir tik tos rankos prialaikomas kaip brangų perlą išsaugojau kunigystės idealą. Atrodo tie 22 metai nebuvo tuščiai praleisti, nors, jei būčiau mokėjęs tobulai bendradarbiauti su Dievo malone, rezultatai būtų buvę kur kas geresni. Tėbūna Viešpats man gailestingas, kur apsilėdau ir ko ne-

padariau taip, kaip turėjau padaryti. Dabartinis mano gyvenimas gal užpildys tas spragas, kurių pasitaikė mano pastoracijoje.

Daug džiaugsmo atnešė šv. Velykos. Kur bebūtum, o mirtį nugalėjęs Kristus tave pasiekia ir atgaivina. Kaip liūdna būtų gyventi, jei nepažintum šito kenčiančio, miršančio ir prisikėlį Viešpaties. Su šventu širdies virpulių prisimenu tuos brangius šv. Velykų rytus, kai paėmęs monstraciją iš Kristaus kapo užinto nuodavau "Linksma diena mums nušvito", o tūkstantinė minia, kaip angelų chori, džiaugsmingomis širdimis tęsdavo šventąją Velykų giesmę su tuo nepakartojamai gražiu "Aleliuia". Turbūt reikia, kad tiek tai metų ne lūpomis, o pačių gyvenimu intonuotai prišikėlimo giesmę.

Mano gyvenime pasikeitimų neįvyko. Ir toliau dirbu gamykloje, prižiūradamas svarą bei tvarką. Dienos bėga nuostabiai greitai. Štai šiandien jau metai, kai palikau mylimus kybartiečius ir visus, su kuriais Apvaizda buvo surišusi. Kad tik mokėčiau tas dabarties dienas labai prasmingai praleisti! Padėkite savo maldą. Jūsų pasiųstų pinigų dar negavau, bet tikiuosi greit gauti. Kalendorių jau turiu ir skaitinėju. Kai pasirodys "liturginis maldynas", tikiuosi vyskupas neužmirš pasiųsti. Banderolę, kaip esu rašęs, gavau ir jos turinį taupiai naudoju. Už viską ačiū.

Nuo brolio Jono jau esu gavęs du laiškus. Po vieną laišką gavau nuo kitų brolių. Gaila, kad nesu gavęs nė vieno laiško iš kunigū. Na, bet reikia išmokti pasitenkinti minimu visame kame. Tai būtina laimės sąlyga visiems. Kas daug visko nori, niekada nebūna ramus ir pilnas džiaugsmo. Sveikinkite tuos, kas mane prisimena. Meldžiuosi ir visus laiminu. Su Dievu.

1984.V.6.

kun. Sigitas

Pastaba. Kun. S. Tamkevičius gali gauti laiškus tik iš giminių. Jo adresas: Uchr. 5110/1, Moscow USSR.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DARBO BIURAS

Roma Daškevičienė "Kom-jaunimo tiesos" 112 nr. skaitytojus supažindina su Vilniuje prieš 15 metų įsteigtą darbo biurą, kuris teikia informacijas ir rūpinasi darbo neturinčių gyventojų skubiu įsidarbinimu. Apie to biuro veiklą pasakoja jo vedėjas Pavelas Ivanovas. Metų pradžioje biuras pasirašo metinę sutartį su organizacijomis, kurioms trūksta darbininkų arba tarnautojų. Už biuro paslaugas organizacijos sumoka nustatytą mokestį. Tada jos kas mėnesį atsiunčia specialius blankus, nurodantiems, kokių darbininkų ar tarnautojų reikia. Pateikiama informacija apie darbo pastovumą ar tik jo laikinumą, koks bus atlyginimas ar skiriamos premijos, ar bus galima gauti vietą vaikams lopšelyje-darželyje, per kiek laiko bus parūpintas gyvenamasis plotas, ar yra sąlygos kvalifikacijai kelti, kur ir kaip poilsiaujama. Iš šių duomenų sudaroma pageidaujama specialybių kartoteka, kurią aptarnauja penki biuro pareigūnai. Per metus biure apsilanko apie 10.000 žmonių, įsiekiančių darbo, o ji gauna apie 80%.

NE VISI ĮDARBINAMI

Pramonės įmonėms šiuo metu labiausiai trūksta kvalifikuotų darbininkų. Joms reikia beveik 500 suvirintojų, tiek pat statybininkų, apie 400 šaltkalvių, tekintojų, vairuotojų. Biuras tik pasiūcia lankytoją į pasirinktą įmonę, įstaiga ar organizaciją, o ten patys vadovai daro sprendimą, ar ji priimti darban, ar ne. Daugiausia atmetami iš ankstesnių darboviečių už praeitą laiką atleisti asmenys. Perna į biurą kreipiasi 576 žmonės, atleisti už įvairius darbo drausmės pažeidimus, o įsidarbino tik 262. Labai nenoriai priimami tie, kurie grįžo iš įkalinimo vietos arba narkologinių dispanserių. Į biurą dažnai kreipiasi dirbti norintys pensininkai, invalidai, karo ir darbo veteranai. Daugelis jų norėtų dirbti namuose. Vieni ligos yra pririšti prie lovos, kiti dėl silpnos sveikatos neįstengia eiti į darbą ar turi prižiūrėti vaikus. Perna į biurą kreipiasi 345 pensininkai, įsidarbino 206. Organizacijos per mažai numato darbo vietų tokiems žmonėms. Biuras taipgi organizuoja žmonių grupes ir sparčiasis stovybas Tolimuosiuose Rytuose ir Sibire, kartais prie elektrinių statybos pačioje Lietuvoje. Biuro skelbimus apie laisvas darbo vietas deda Vilniuje leidžiamas "Vakarinės naujienos", už kartus per savaitę juos transliuoja radijas.

POKŠTAI SU ELEKTRA

Kastytis Mačėnas rugpjūčio 2 d. "Tiesoje" iškelia jam kurių vis dar praktikuojama nelegali elektros srovės vartojimą. Ešą jie, niekam nieko neprašę, prisijungia prie elektros tinklo savo gamybos įrengimus, naudoja elektros energiją be apskaitos. Kai jie susekami, turi sumokėti sąskaitas, kurios gerokai didesnės už sunaudotos elektros

energijos kainą. Vien tik pernai iš tokių kaltininkų buvo išjieskta 392.800 rublių. Liūdnuiausia, kad blogai atlikti prijungimai kartais baigiasi skaudžiomis nelaimėmis. Taip pvz. įvyko Utenoje, kur pas senelius atostogavo trylikametis paauglys. Ant šulinio dangčio buvo slapta pritaistas "Kama-5" siurblys. Vakarė jie berniuką pasituntė siurblyje išjungti: "Suaugusieji, išgirde rinksmą, puolė prie šulinio... Kai atjungė srovę, vaikas buvo be sąmonės. Nors buvo daromas dirbtinis kvėpavimas, atvyko greitosios medicininės pagalbos gydytojas, nukentėjusio atgaivinti nepavyko". Viena Rokiškio rajono Puodžiūlaukės kaimo gyventoja virš vyšnios ant metalinio vamzdžio įrengė baidyklę varnėnams, nors vyšnia augo arti neizoliuotų į namą einančių elektros laidų. Taisyklės draudžia elektros tiekimo linijų žvynose palikti medžius, o čia į vyšnią dar buvo įkeltas metalinis vamzdis. Vyšnia skynė dvi mergaites. Viena jų sugalvojė baidyklę nugriauti. Griudamas metalinis vamzdis prisilietė prie neizoliuotų laidų. Mergaitė, gavusi elektros smūgį, mirė, nesulaukusi dirbtinio kvėpavimo, netiesioginio širdies masažo. Lazdijų rajono gyvenvietėje žuvo 36 metų moteris, dviejų vaikų motina. Elektros smūgio ji susilaukė dėl techniškių netvarkingo, nestandartinio elektra kaitinamo bulvių šuntintuvo. K. Mačėno išvada: "Tai be galo skaudūs atsitikimai. Neišmanant saugumo technikos taisyklių, neverta patiems išrenginėti buitinių elektros prietaisų ir rizikuoti savo bei artimųjų gyvybe. Prireikus visada į pagalbą ateis kvalifikuoti specialistai".

VAGIA CUKRŲ

Kėdainių cukraus fabriko vyr. juriskonsultas A. Šidlauskas liepos 29 d. "Tiesoje" rašo apie dingstantis cukraus siuntas. Birželio 22 d. fabriku į vagoną pakrovė 1.400 maišų cukraus, skirtų tarprajoninėms didmeninės prekybos Telsių bazės skyriui Plungėje. Vagonas buvo pristatytas į Slikų geležinkelio stotį, iš kur turėjo pasiekti paskirties vietą Plungėje, bet atsidūrė... Kaune. Vagono durys buvo išplėtos, pavogti penki maišai cukraus. Toks jis Slikų geležinkelio stoties buvo grąžintas tik birželio 28 d., toks grįžo ir į fabriką. Geležinkelio darbuotojai nė piršto nepajudino krovinio apsaugai užtikrinti: neparašė jokio akto apie vagono atvykimą, nesutvarkė durų, neuzdėjo plombos. Panašiai įvyko ir su Vilniaus bazen liepos 9 d. pasiūstų vagonu cukraus. Ir jis paskirties vietoje atvyko su pažeistomis siuntėjos plombomis. A. Šidlauskas, šaukdamasis pagalbos, rašo: "Galima būtų suminėti ir daugiau atvejų, kai cukrus dingdavo kelyje, o geležinkelio darbuotojai slėpdavo vagonų išplėsimų faktus, nurodydami komerciniuose aktuose, kad vagonai į paskirties vietas atvyksta techniškai ir komerciškai tvarkingi. Kiek laiko taip gali tęstis?" V. Kst.

Europos rajono skautės, stovyklavusios Lietuvių sodyboje prie Britanijos Londono, laukia autobuso į torontieškio "Gintaro" koncertą Londone. Ten torontiečiai pasirodė su tautiniais šokiais ir dainomis

Tautybių savaitė su "Vilniaus" paviljonu

Tradicinė Winnipeg Folklorama, kurioje Otavos "Ramunėlės" kas vakarą dainavo

Folkloramos programa pradėta miesto koncertų salėje. Kiekvienais metais tai būdavo nemokamai, atseit, savanoriams, kurie dirbo ruošiant šią šventę, bet šiemet jau kainavo \$4 įėjimas.

Atsiki paviljonai pradėjo veikti rugpjūčio 12 d. Pasai, įskaitant ir važinėjimus autobusuais, kainavo tik \$6. Programoje buvo įrašyti 38 paviljonai, bet keletas jų neveikė dėl politinių neaiškumų, kaip pvz. Indijos ir Korėjos. Politika pradėta įsimašyti visur: sporto olimpiadose, religinėse bendruomenėse, o dabar — ir etninuose pasirodymuose.

Nors rengėjai laiko ir šių metų Folkloramą pasisekusi, bet galbūt dėl pirmosios dienomis buvusios karštos temperatūros (30C+) . lankytojų paviljonuose buvo mažiau nei kitais metais. O ir tie patys atsilankę dažniausiai buvo "naujieji ateiviai", einantys į savo ar kitų paviljonus. Kanadiečiai, ypač politikai, dažnai mini etninės mozaikos svarbą, bet šitokiuose parengimuose jų kas metai mažiau matosi. O ir eiliniai kanadiečiai geriau sėdi namie ir žiūri vienokią ar kitokią programą televizijoje.

Mažai apie Folkloramą buvo rašoma ir vietinėje spaudoje. Bene vienintelis straipsnis buvo apie lietuvių "Vilniaus" paviljoną ir tai daugiausia apie dainos vienetą — "Ramunėles" iš Otavos. O jos tikrai kas vakarą nuosirdžiai ir gražiai dainavo. Visada pasipuošusios tautiniais drabužiais arba jų pačių pasiūtomis vakarinėmis suknelėmis su pritaikintomis juostomis. Jos žavėjo visus. Ir kokių dainų jos nepridainavo: lietuviškų — iš senų laikų, juokingų, rimtų ir modernių. Dažnai paprašydavo publika padėti joms dainuojant priedainą.

Svečius maloniai priimdavo paviljono burmistras Normanas Staponas ir jo dukra April — mūsų paviljono karalaitė. Ji ne vien tik šiais vakarais, bet ir anksčiau daugelį mėnesių darbavosi atstovaudama lietuvių grupę įvairiuose rengimuose.

Ypatingai ilgas valandas, šaldėta savo tarnybos įstaigoje, dirbo ir daug rūpesčių turėjo paviljono koordinatore J. Razmaite bei jos padėjėja V. Balčiūnaitė. Nemažiau dirbo ir daugelis kitų mūsų kolonijos tautiečių paruošimo ir kituose darbuose. O tu darbu buvo begalės. Šio festivalio savaitės metu buvo nemažai asmenų, kurie dar prieš pietus kasdien ateidavo į paviljoną ir dirbdavo iki po vidurnakčio. Šeštadienio vakarą, per paskutinę programą, daugeliui šiems darbštiesiems, padėkoms ir pagarboms vertiems asmenims buvo įteikti įvertinimo-prisiminimo ženklukai.

Atsilankiusi publika, girdėjau, ypač žavėjosi, kad įvairiose pareigose buvo tiek daug jaunimo: labai jaunų ir vyresniųjų. Mūsų šventovės salėje vykdavo muzikinė programa ir užkandžiavimai, o viršuje — šventovės M. Timmermanas parengė įdomią lietuviškų rodninių parodą. Atsilankiusieji taip pat dažnai pagirdavo lietuviškais motyvais papuoštą šventovės vidų ir spalvingus

Hamilton, Ontario

VYSK. M. VALANČIUS LITUANISTINĖ MOKYKLĄ dėl šv. Tėvo atvykimo į Torontą pradės mokslo metus rugsėjo 22, šeštadienį, 9.30 v. Sv. Juozapo pradžios mokykloje (Locke ir Herkimer). Ved.

ATEITININKAI pradės veiklos metus Mišiomis rugsėjo 23 d., 9 v. Po Mišių važiuosime į Bronte Park su užkandžiais, žaidimais ir entuziazmu! Kviečiame visus — jaunus ir senus.

Pirmas jaunųjų ateitininkų susirinkimas įvyks rugsėjo 18 d., 6-7.30 v.v., parapijos salėje. Jau sudarytas įdomus metų planas ir kviečiame visą mokyklinio amžiaus jaunimą prisijungti. Informacijų teirautis pas Dalį Trumpickienę tel. 628-8962.

Moksleiviai (gimnazijos amžiaus jaunimas) irgi laukia naujų kuopos narių. Susirinkimai, ekskursijos ir įdomi programa prasidės šį mėnesį. Skambinkite Danai Grajauskaitei tel. 522-2698. **Hamiltono ateitininkai**

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skryliaus komitetas skelbia šalpos vaju. Komiteto nariai su aukų rinkėjų talka žada aplinkyti tautiečius, gyvenančius Hamiltone ir jo apylinkėse. Komitetas taip pat prašo, jei kas galėtų, savo auką šalpai įteikti sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre, kur šalpos fondo komiteto nariai priims aukas. Perna šalpos fondo vaju buvo gana sėkmingas, surinkta per \$2000. Už tas lėšas komitetas pasiuntė Suvalkų trikam-

vitražus languose.

Folkloramos savaitė buvo užbaigta suvažiavimų centro saleje rugpjūčio 19 d. Čia taip pat buvo išrinkta šių metų karalaitė Rachel Magne iš prancūzų paviljono. Klausant radijo laisvų minčių programoje — ("Beefs and Bouquets") teko girdėti nemažai neigiamų pasisakymų dėl šio uždarymo koncerto programos ir šios tautybių savaitės išrinkimo karalaitės. Visa tai jie, skambindami į CJOB radijo stotį, pavadino nevykusiu farsu! E. Fed.

Winnipeg tautybių savaitės Folkloramos "Vilniaus" paviljono burmistras NORMANAS STAPONAS ir paviljono karalaitė — jo dukra APRIL STAPONAITĖ

pio lietuviams siuntinių. Taip pat pasiūta drabužių siuntinių Punsko gimnazijos lietuviams mokiniams, kurių adresus komitetas gauna iš V. Vokietijos veikiančios "Labdaros" organizacijos. Komitetas pinigine auka parėmė Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje ir šeštadienį Hamiltono mokyklą. Taip pat šalpos fondo buvo susėpta viena lietuvių Hamiltone.

Todėl ir šiais metais šalpos fondo komitetas prašo visus tautiečius parodyti gerą širdį savo broliams ir sesėms, kurie yra reikalingi paramos. Taip pat komitetas numato, kad bus galima išduoti mokesstinis pakvitavimus tiems, kurie paaukos šalpai \$15 ar daugiau.

CHOARS "AIDAS" po vasaros atostogų pradėjo savo veiklą rugsėjo 10 d. pirmą repeticiją parapijos salėje. "Aido" vadovavimą vėl perėmė muz. Jonas Govedas. Linkime jam geriausios sėkmės. Visos buvusios aidietės, kurios dar neįsijungė į "Aidą", kviečiamos įsijungti. Taip pat priimamos ir naujos mergaitės, mėgstančios lietuvišką dainą. Visais "Aido" reikalais kreiptis į muziką J. Govedą arba į "Aido" administratorių J. Pleinį, J. P.

Wasaga Beach, Ont.

KANADOJE GYVENANČIŲ Dotnuvos žemės ūkio akademiją baigusių agronomų, ir buvusių studentų bei dėstytojų su žmonėmis gegužinė įvyko š. m. rugpjūčio 25 d. agr. Saulėnų ūkyje, esančiame netoli Wasaga Beach.

Susirinko apie 30 įvairios Kanados vietose gyvenančių agronomų ir buvusių studentų (daugiausia gyvenančių Ontario provincijoje) ir dėstytojas Jonas Paršėliūnas. Visus susirinkusius sutiko ir nuosirdžiai žodžiu pasveikino agr. Teklė Valiūšytė-Sekonienė. Ji apgailestavo, kad tenka visiems susitikti ne mūsų tėvynėje Lietuvoje, o svetingoje Kanados žemėje. Apie agronomo profesijos senumą ir jos svarbą kiek vėliau tarė žodį dėstytojas Jonas Paršėliūnas.

Sėdėdami prie stalų, sustatytų sodelyje, užkandžiavome, šnekėjome, prisiminimai tuos laikus, kai viskas atrodė giedra, kai pilni energijos buvome pasiryžę naversti kalnus Lietuvos labui ir apie smagu, pilną jaunatviškų pokštų gyvenimą akademijoje. Vaisių metu agr. Teklė Valiūšytė-Sekonienė perskaitė sveikinimus tu agronomų ir dėstytojų, kurie negalėjo į tą gegužinę atvykti. Sveikinimus atsiuntė Dotnuvos žemės ūkio akademijos prof. dr. Bronius Povilaitis, agr. Felomena Augytė-Kantautienė ir agr. Pranė Norušienė. Maloniai pabendrauvė, išsiskirstė namo.

(Nukelta į 9-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Magdalena Avietėnaitė, buvusi ilgametė nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministerijos tarnautoja, rugpjūčio 13 d. mirė Putname, Arkiv. J. Matulio slaugos namuose. Velionė gimė 1892 m. gruodžio 22 d. Brazavo kaime, Marijampolės apskrityje. Dar būdama vaiku, su tėvais atvyko į JAV, mokėsi Worcesteryje. 1914 m. baigė Ženevos universitetą Šveicarijoje. 1914-20 m. redagavo Worcesteryje leidžiamą "Amerikos lietuvį". Užsienio reikalų ministerijon įsijungė 1920 m., grįžusi Lietuvon. Velionė taipgi teko būti ELTOS direktore, spaudos ir informacijos skyriaus vedėja, skaučių užsienio reikalų tvarkytoja, Paryžiaus parodos rengėjų komiteto pirmininke, anglų kalbos dėstytoja Vilniaus universitete. Palaidota rugpjūčio 17 d. Putname.

Lituanistinė Šv. Kazimiero mokykla, priklausanti šiai parapijai Los Angeles mieste, naujosios mokslo metų pradžioje rugsėjo 8 d. Mišiomis ir Tautos šventės minėjimu. Dalila Polikaitienė, mokyklai vadovavusi pastaruosius dvejus metus, pasitraukė iš šių pareigų. Vadovybė vėl perėmė prieš porą metų dėl pablogėjusios sveikatos pasitraukęs Vladas Pažiūra. Mokyklos vadovu jis yra dirbęs 15 metų. Pradėtą darbą dabar vėl leidžia tęsti pagerėjusi sveikata.

Lietuvių sodyba Klivlando priemiestyje Willoughby jau pastatyta ir registruoja gyventojus. Ji turi 82 butus su visais patogumais vyresnio amžiaus žmonėms nuo 62 metų ir bet kokio amžiaus invalidams. Sodybos sklypas — 4,5 akro. Iš Lietuvių sodybos iki Dievo Motinos parapijos ir Lietuvių namų Klivlande tėra 9 mylios. Sodybos pastatymu rūpinosi JAV LB krašto valdybos pirm. dr. A. Butkus. Statybai buvo gauta federacinės JAV valdžios garantuota paskola. Rugpjūčio 18 d. Lietuvių sodybą aplankė būsrys lietuvių iš Čikagos, taip pat galinčių joje apsigyventi. Klivlando lietuviai dabar turi galimybę šalia Lietuvių sodybos pasistatyti seneliams skirtus prieglaudos namus.

Kun. A. Šabalaiuskas, SDB, šiuo metu gyvenantis pas saleziečius Bostone, rugpjūčio 15 d. 52 metų kunigystės sukaktį ir kartu užbaigą savo pradėtą darbą — parašyti visų 40 lietuvių saleziečių, kunigų ir brolių, apybraižas. Dalis jų jau paskelbta spaudoje. Visos apybraižos bus išleistos atskira iliustruota knyga. Nuotraukų jis tikisi rasti lietuvių saleziečių centro archyve Romoje. Saleziečių vadovybė rytinėje JAV dalyje norėtų, kad apybraižos būtų išverstos ir taipgi išleistos knyga anglų kalba.

Argentina

Ateivių diena Lietuvių centras Buenos Aires mieste paminėjo liepos 29. Suvaidinti du vaizdeliniai apie lietuvių šeimos kelionę Argentinon bei S. Dariaus ir S. Girėno skrydį per Atlantą. Juos paruošė rež. L. Lemberis. Centro šokėjų ansamblis "Inkaras", dalyvavęs tautinių šokių šventėje Klivlande ir koncerte Čikagoje, programon įsijungė dviem šokiais. Vardinį progą pagerbto visos Onos. Padėkos žodį visiems dalyviams tarė LC pirm. Hektoras Katinas.

A. a. Pijus Gudelevičius, MIC, mirė liepos 17 d., sulaukęs 71 metų amžiaus. Gimė Marijampolės apskrityje ūkininkų šeimoje, pradžios mokyklą lankė Krosnėje. Marijonų vienuolijon Marijampolėje įstojo 1928 m. Vienioliškus įžadus atliko 1929 m. gruodžio 8 d. 1934 m. buvo išsiųstas Romon, kur 16 metų ėjo įvairias pareigas, studijavo muziką. Su kitais lietuviais marijonais 1950 m. pabaigoje atvyko Aušros Vartų parapijon Buenos Aires Avellanados priemiestyje. Čia iki pat mirties dirbo pradėto leisti "Laiko" ir įsigytos spaustuvės administratoriumi, įvairių švenčių ir kelionių organizatoriumi. Pasiekdavo ir didžiulius lietuvių renginius užsienyje, juos aprašydavo "Laikė". Velioniui teko būti ilgamečiu Aušros Vartų parapijos vargonininku, mirus muz. V. Rymaiviciui — Šv. Cecilijos choro vadovu. Laidotuvijų dieną gedulines Mišias Aušros Vartų šventovėje koncelebravo vysk. dr. R. Monti su kunigais — A. Sasso, A. Steigvilu ir J. Margiu. Palaidotas Avellanados kapinėse, kur vienuoliui skirtas apeigas atliko kun. J. Margis, MIC. Atsiveikimo žodį tarė P. Sakalauskas.

Australija

Antrasis "Australijos lietuvių metraščio" tomas jau susilaukė nemalonių priekaištų. ALB krašto valdybos pirm. V. Bukevičius leidinio sutiktuve-se Sydnejuje pranešė, kad valdyba gavo daug protesto laišku bei skundų dėl tokių žymių dailininkų, kaip Henrikas Šalkauskas, Eva Kubbs, Vaclovas Ratas, Vladas Meškauskas, Algirdas Šimkinas, išjungimo iš II-jo tomo. Dalis jų yra mirusi, dalis tebėra gyva. Medžiaga apie visus dailininkus laiku buvo parūpinusi redakcinės komisijos narė Isolda Davis. Vyr. red. V. Baltutis teisinasi, kad dėl vietos stokos I-jame tome jau paminėti dailininkai nebuvo įjungti į II-į tomą. Pasak V. Bukevičiaus, patikrinus abu tomus, konstatuota, kad abiejuose paminėti keturi tie patys dailininkai. Oficialaus vyr. red. V. Baltučio atsakymo dar nėra gauta. ALB krašto valdybos pirm. V. Bukevičius daro išvadą, kad įvyko neapsižiūrėjimas arba buvo padarytas klaidingas sprendimas. Ešą redakcinė II-jo tomo komisija turėtų atsiųsti jin neįjungtus dailininkus, paruošti ir toman įjungti praleistų dailininkų papildą.

Britanija

"Europos lietuvių" skaitytojų laiškuose rugpjūčio 17 d. gražią padėką Toronto "Gintarui" paskelbė Sheffielde gyvenantys Kazys ir Angelė Vilkoniai. Jie žavisi šauniu koncertu Londone liepos 31 d.: "Jūs, mūsų sveteliai iš anapus Atlanto, atvežėte mums brangiosios tėvynės gyvų prisiminimus. Jūs atvežėte mums lietuvišką dainą, lietuvių tautinius šokus ir liaudies muzikos gražias melodijas. Jūs atvežėte mums pačių brangiausią dovaną — viltį mūsų tautos ateičiai..." Ešą juos apstulbino gražus lietuviškas atžalynas, žėrintis jaunystę ir malonia šypsena, koncerto dalyvių vedęs per Klausėčių uylėlę, nukėlęs į brangią tėviškę prie savų sodybų, prie gimtųjų namų, prie jūros bei jos gintarinių krantų.

Šv. Kazimiero vardą gavusi 35-toji Lietuvių skautų sąjungos Europos rajono stovyklą įvyko liepos 26 — rugpjūčio 4 d. d. Lietuvių sodyboje netoli Londono. Jai vadovavo rajono vadeiva S. S. B. Vaitkevičius, talkinamas adjutanto v. s. Maslauskos bei jo pavaduotojo ps. R. Valterio. Buvo susilaukta 55 stovyklautojų ne tik iš Britanijos, bet ir Vokietijos, net ir tolimosios Australijos. Stovyklos atidaryme kalbėjo DBLS centro valdybos atstovas s. E. Šova, redaguojantis "Budėkime!" laikraštį. Vėliau stovyklautojams apie šv. Kazimierą kalbėjo V. O'Brienas, apie savo veiklą — Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos atstovai. Rankdarbių parodėlę surengė R. Popikienė, pernykštės stovyklos filmą rodė T. Philpottas. Didžiausios stovyklautojų dėmesio susilaukė išvyka Londonan dalyvaudai iš Kanados atvykusios torontiečių "Gintaro" ansamblio koncerte. Keli "Gintarui" priklausančios skautai sekančią dieną apsilankė Šv. Kazimiero stovykloje ir jos dalyviams papasakojo apie stovyklavimą Kanadoje.

Vokietija

Pamaldos už Persekiojamą Katalikų Bendriją Lietuvoje bus laikomos Kiolno katedroje spalio 6, šeštadienį, 4 v.p.p. Jose kartu su vokiečiais dalyvaus lietuviai iš visos V. Vokietijos. Po pamaldų numatomas pobūvis su menine programa.

Daug lankytojų ir didelio dėmesio susilaukė Miunchene įvykusio V. Vokietijos katalikų suvažiavimo proga surengta paroda apie dabartinę religijos būklę Lietuvoje. Lankytojų knygoje pirmasis pasirašė Lenkijos Katalikų Bendrijos primas kardinalas J. Glempas. Ta paroda dabar buvo perkelta į Susitikimų namus Miunchene. Jos atidarymė apie sunkią Katalikų Bendrijos ir tikinčiųjų būklę kalbėjo lietuvių tautos bičiulis kun. Jacob Foerg iš Zalcburgo. Paroda turi tris skyrius: "Lietuva — kryžių šalis", Religija gintare, "Statistinė informacija". Jai sutelkti įvairūs Lietuvos pogrindžio leidiniai bei jų vertimai ir kitas kalbas, nuteistų kunigų ir kitų sąžinės kalinių nuotraukos, statistiniai duomenys apie Katalikų Bendriją laisvės ir okupacijos metais. Ji dabar vėl papildyta naujais rodiniais.

AUDRA Travel

kviečia keliauti kartu
į
LIETUVĄ

Spalio 2 - 16 Gruodžio 21 - sausio 4

Numatoma kelionė į tolimą Australiją dalyvauti 13-tosiose Lietuvių dienos gruodžio 26-31 d.d.

Skridimai numatyti patogiomis oro linijomis, lydimi patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Keliatorių įstaigos registracijos numeris — 2159872

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

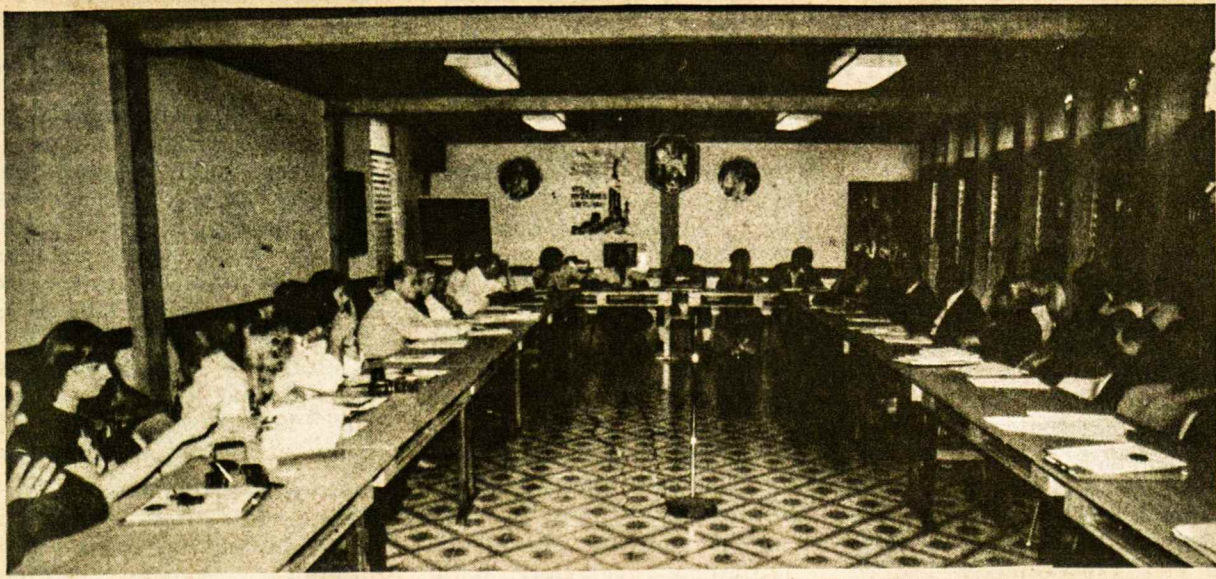
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	6%
santaukas	9%
kasdienines palūkanas už santaukas	8 1/2%
term. indėlius 1 m.	12 1/4%
term. indėlius 3 m.	12 1/2%
reg. pensijų fondo	9 1/4%
90 dienų indėlius	11%
(minimum \$5.000)	

IMAME UŽ:	
nekiln. turto pask.	13 1/2%
asmenines paskolas	14%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000.	
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.	

Pietų Amerikos lietuvių kongresas šių metų liepos 21-25 dienomis posėdžiauja Venezuelos sostinėje Karake

Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas (III)

Visi ryžkimės Lietuvai!

V. UTENIS

Liepos 22. Buvo septinta valanda ryto, kai pro debesis praplėsusiai saulė nuplieskė Caracas slėnius, pasiekdama Don Bosco šventovę ir prie jos gatvėje laukiantį autobusą kongresininkų kelionei į San Casimiro miestelį. Vieni jų skubėjo prie kiosko pirkti dienraščių ir juose įsiskaitę žinių apie kongresą ir apie Lietuvą, kiti jau klijavo sovietines meškas ir įrašus ant autobuso. „Lietuva nori būti laisva!“ — „Sovietai, lauk iš Lietuvos“.

Autobusas sujudojo, palikdamas miestą ir kalnų pakraščiais skriejo į Araguvo provinciją — 92 km nuo Karako. Prieš akis keitėsi vienas už kitą gražūs gamtovaizdžiai: kalnai ir kloniai, netoli kelio nusidriekę bananų miškeliai ir tropikų lietaus gaidinys žalia, žydinti vešli augmenija.

Autobuse kalbos netilo. Tik viena kongreso diena, o jau tiek įspūdžių! Gera nuotaika skaidrino veidus, o keliautojus — jaunus ir jau suaugusius jungė kalba, šypsena ir daina.

Pamaldos ir programa televizijoje

Pusę devintos ryto kažkas pasakė: šiuo metu Karako televizijoje perduodamos kongreso Mišios, atnašaujamos vyskupo Miguel Delgado, kurias prieš savaitę įrašė Venezuelos lietuvių. Apgailėstavo negalėsią jų matyti nei pusę dviliktos, kai valandos ilgumo Mišias perduos kitas televizijos kanalas ir kurias matys keli milijonai venezueliečių. Nebus jie liudininkai nė specialios programos Mišioms pasibaigus, kai visame krašte bene pats populiariausias televizijos kalbėtojas Venezueloje, kun. Manuel Diaz, kapucinas, su giliu įsitikinimu ir entuziazmu kalbėjo, iliustruodamas dokumentais, apie kovojančią lietuvių tautą ir Katalikų Bendriją Lietuvoje. Manuel Diaz perduotoji 20 min. programa buvo odė Lietuvai, kurioje kalbėtojas kėlė vardą lietuvių kaip heroiską pavyzdį lietuvių meilės bei ištikimybės Dievui ir tėvynei. Jaudinanti buvo kalbos pabaiga, kurioje jis, cituodamas Krazių varpo įrašą „Kazimieras taurus žemėje, dar tauresnis danguje“, reiškė įsitikinimą, kad „lietuviai, stiprūs bei narsūs žemėje, dar stipresni bei narsesni danguje“.

San Casimiro sveikina lietuvių

Artėjant prie San Casimiro, dangus kiek apsiniaukė, o pasiekus šventovės aikštę, pradėjo lyti. Ten jau laukė sankazimieriečiai su plakatais: „Lietuviai, jūsų atsilankymas yra mums garbė“, arba „San Casimiro parapija sveikina draugus lietuvių“.

Netrukus San Casimiro klonais nuaidejo didysis varpas, duodamas ženklą tikintiesiems skubėti į šventovę. Už pusvalandžio varpas antrą kartą garsiai pranešė, jog iškilmingų Mišių laikas artėja. Tuo metu įskubėjo iš Karako atvykęs kardinolas pavaduotojas lietuvių draugas vyskupas Miguel Delgado Avila. Trečią kartą varpui suskambėjus, nuo didžiųjų durų prasidėjo lietuviškų vėliavų eisena prie didžiojo altoriaus, o du tūkstantčiai tikinčiųjų veržėsi prie didžiojo altoriaus ir prie šone pastatytos tradicinės šv. Kazimiero statulos, kur vaizduoja šventąjį kunigaikštį, duodantį elgetai kepalėlį duonos. Sankazimieriečiai gyvena

giliu įsitikinimu, kad šv. Kazimiero globoje jiems duonos niekad nestigs. Ankstyvesnis klebonas sakė, kad tikrasis Lietuvos šventojo stebuklas sankazimieriečiams ir yra tai, kad, palyginti gamtos turtų neturincioje parapijoje žmonės gyvena gana gerai.

Altoriaus konsekracija

Liepos 22 d. Mišios San Casimiro vietovėje buvo nepaprastos tuo, kad jų pradžioje buvo konsekruojamas didysis altorius — Venezuelos Lietuvių Bendruomenės garbės narių Marijos ir Antano Rudžių iš Čikagos dovana San Casimiro šventovei. Šie du geradariai buvo sutikę dovoti Šventojo statulą, tačiau jie noriai sutiko patenkinti vyskupo ir parapijos klebono pareigavimą — aprūpinti šventovę didžiuoju altoriumi, nes ligišiolinis buvo paprastas iš lentų sukalts altorius, o parapijos finansinė padėtis iki šiol neleido įsigyti geresnio. Gerasirdžiai Rudžiai atskubėjo talkon, padovanodami puikų granito-marmuro altorių, ant kurio kasdien bus atnašaujama šv. Mišių auka.

Vyskupas Delgado paaikšino tikintiesiems altoriaus konsekracijos prasmę ir liturgiją. Palaiminęs švęstų vandenių, jis šventąją krizma kryžiaus ženklais konsekravo altorių. Smilkalų dūmai kilo aukštyn. Po konsekracijos vyskupas apdengė altorių balta drobule pirmajai Mišių aukai.

Pagarba lietuviams

Mišių metu, prieš aukojimą, parapijos klebonas per miesto tarybos pirmininką prie altoriaus įteikė Venezuelos Lietuvių Bendruomenei per krašto valdybos pirmininką dr. V. Dambravą garbės lentelę, simboliškai dėkojo už altorių, už jau anksčiau lietuvių padovanoją garsinę sistemą ir už nuširdų bendradarbiavimą su parapija ir miestu. Tikintieji šį draugiškumo mostą patvirtino karštais plojimais, į kuriuos įsijungė ir besišypšas vyskupas.

Pamoksle vysk. Delgado vėl priminė P. Amerikos lietuvių kongresą, kuris mini Lietuvos šventojo ir karaliaus Mindaugo sukaktis, didžiudamasis lietuvių taurumu ir katalikiška dvasia ir kviesdamas San Casimiro tikinčiuosius patikėti savo gyvenimą Lietuvos šventojo globai.

Mišių metu giedojo Algio Dugno vadovaujamas choras. Visus Mišių skaitinius ir tikinčiųjų maldas skaitė lietuviai, kurių tarpe jaunutė Milda Dugnaitė padarė visiems nepaprastai malonų įspūdį. Liturginės giesmės irgi buvo giedamos lietuvių kalba.

Procesija ir palaiminimas

Mišių pabaigoje vyskupas skaitė šv. Kazimiero litanią, į kurią atsakinėjo tikintieji, skaitydami maldas iš jiems padovanotos San Casimiro knygelės ispanų kalba, kurios antrą laidą išleido Centrinis šv. Kazimiero sukakties komitetas. Choriui sugiedojus „Šventas, garbingas Lietuvos vyre, jaunystės kovą Dievui paskyręs“ — kun. St. Ylos parašytą giesmę, prasidėjo procesija su šv. Kazimiero relikvija aplink šventovę. Po to buvo suteiktas palaiminimas.

Parapijos vaisės

Po Mišių sankazimieriečiai gavo įvairios informacinės medžiagos apie Lietuvą, o parapijos ir miestelio atstovai rinkosi parapijos salėn jaunimo vaisėm, kur visų pakilią

nuotaiką dar labiau paryškino viena po kitos dainuojamos lietuviškos dainos. Lietuviams dėkojo parapijos atstovė, klebonas Luis Emilio Chaverra ir pats vyskupas Miguel Delgado, prisimindamas, kad jo pažintis su lietuviu prasi-dėjo 1947 m., kai jis vargonau-davo kun. Sabaliauskui, SDB, jo laikomų lietuviškų Mišių metu. Toji draugystė su lietuviu stiprėjo. Jis jautėsi laimingas galėdamas aktyviai įsijungti į šv. Kazimiero Mišių liturgiją, padėdamas išskilmingai paminėti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Atsakydamas, dr. Vytautas Dambrava priminė, jog pasaulyje yra daug šv. Kazimiero vardu pavadintų šventovių, bet yra tik viena San Casimiro vietovė, kurioje ne tik šventovė, bet ir parapija, ir miestelis turi Lietuvos šventojo vardą.

Ankstyvą popietę, nors ir nenoriai, kongreso dalyviai turėjo palikti savo draugus šiame Araguvo kalnų miestelyje ir grįžti į Karaką.

Vakariene Hilton

Vakare apie šimtas asmenų susirinko į Karako Hilton viešbutį iškilmingai baltiečių vakarienei, surengtai Lietuvos karaliaus Mindaugo 730 metų vainikavimo sukakties proga. Vakarienės metu JAV Baltųjų rūmų atstovas Linas Kojelis dar kartą perdavė JAV prezidento Reagano sveikinimą, pažymėdamas, kad prez. Reaganas tiki, jog lietuvių vedama kova yra kelias, padedąs užtikrinti taiką pasaulyje.

Sveikinimus pradėjo PLB vicepirm. Milda Lenkauskienė. Po to trumpai kalbėjo lenkų ir ukrainiečių atstovai. Dalyvių tarpe buvo ir būrelis latvių bendruomenės veikėjų. Lietuviai irgi suvažioavo iš įvairių Venezuelos vietovių.

Vakariene gražiai pajvairino iš Buenos Aires specialiai atvykusi Adriana Jocyte, kurios dainomis lietuviai ir jų svečiai gėrėjosi.

Vyskupas — garbės narys

Vakarienos viršūnė buvo pagerbimas vyskupo Miguel Delgado. Įteikdamas vyskupui Lietuvos Vyčių ir trispalvę papuoštą garbės lentelę, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. dr. V. Dambrava perskaitė sekančio turinio įrašą ispanų kalba, įvertindamas vyskupo nuopelnus lietuviams:

„Venezuelos Lietuvių Bendruomenė, dėkodama už palankumą ir paramą, patirtą per daugelį metų, ir giliai vertindama nuopelnus Lietuviai katalikų misijai ir Bendruomenei, o per ją Lietuvai ir sovietinė priespaudą kenčiančiai lietuvių tautai, kurią ginatė drąsiai bei ištvermingai, o savo pavyzdžiu stiprinatė mums tėvynės laisvės viltis, Lietuvos globėjo švento Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga suteikia kilniam Katalikų Bendrijos apaštalui Jo Ekscelencijai vyskupui Miguel Delgado Avila garbės nario vardą ir su tuo vardu susijusias teises bei privilegijas. Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas, 1984.VII.22 Caracas. Pasirašė: Kun. Antanas Perkumas, SDB, Lietuvių katalikų misijos vedėjas Venezueloje, dr. Vytautas A. Dambrava, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, Aras Mažeika, Venezuelos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas“.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Tėvynės kančias išsakyti norėjau...

Laisvėn prasiveržusio žvejo a.a. Juozo Grišmanausko žygis pasibaigė

P. LAURINAVIČIUS

Mirties metinių proga, š. m. liepos 28 d., buvo pašventintas a.a. Juozo Grišmanausko paminklas šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje, dalyvaujant abiem rizikingojo laisvės žygio bendrininkams — iniciatoriui ir vadovui kpt. Lionginui Kublickui ir E. Paulauskui, ALTos ir „Sandaros“ atstovui inž. G. Lazauskui, gausiam buvusį velionies draugų bei pažįstamų būriui.

Paminklą suprojektavo ir savo pastangom bei rūpesčiu pastatė laisvės žygio vadovas kpt. L. Kublickas. Simboliniame žvejiu paminkle iškaltas Vytis ir įrašas: „Mano Dieve, pavergtos tėvynės kančias išsakyti norėjau 1927.10.5 — 1983.7.16“.

Paminklą pašventino kun. dr. Trimakas ir paskaitė tai progai sukurtą savo eilėraščių, kurio paskutinis posmas taip skambėjo:

Akys, mačiusios tautiečių skausmą, širdis, už kitus jaučianti, išplaukė ten — anapus... Žemėj likusių tautiečių Kančias Aukščiausiam išsakyti...

Dr. P. Kisieliūs, ateitininkų ir kitokių organizacijų veikėjas, savo kalboje iškėlė a.a. Juozo Grišmanausko drąsos rezistencijos reikšmę bei nuopelnus laisvės kovoje.

Juozas yra kilęs iš 2-jų hektarų ūkelio, augęs 8 vaikų šeimoje, Žemaitijoje, beveik Platelių ežero pakrantėje. Anot jo, žemės visiems vos į panagės užtekę. Pievos — „žalias lopelis, geram šuniui persokti“...

O vis dėlto bolševikai Grišmanauskus laikė „buožėm“, ir kai atsiskakė kolchozan paduotį „prašymą“, apkrovė tokiom didelėm duoklėm, kad neįmanoma būtų net stambiam ūkiui jas atiduoti. Jaunesnysis brolis žuvęs partizanų Juozas irgi dalyvavo partizanų veikloje, todėl mokėjo daug partizanų dainų, kurias atsisėdė į

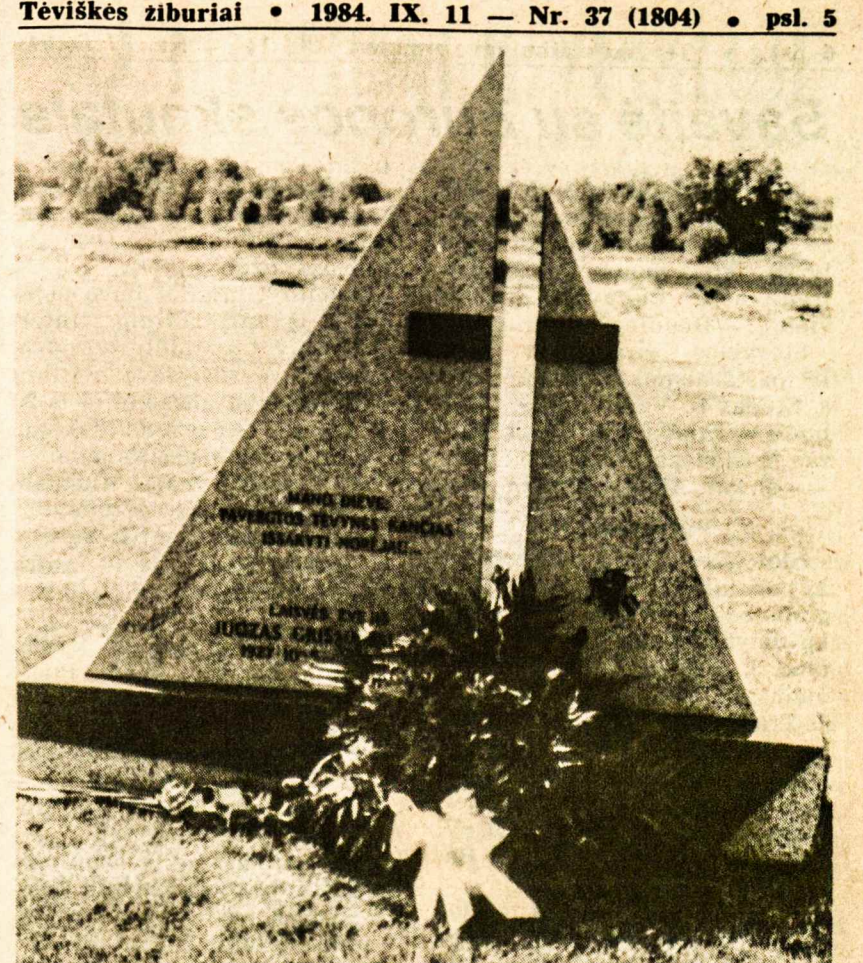
laisvąjį pasaulį ir 1953 m. buvo išleistas „Lietuvos partizanų dainos“ su gaidom. Turėjo švelnų balsą ir tėvynės ilgesio kančias dainuodavo.

Stebėtis tenka, kad kilęs iš „biedniokų“ nepritapo prie „liaudies išlaisvintos iš kapitalistų“. Bolševikai juo pasitikėjo ir vertė egzekucijoje dalyvauti, tremiant Sibiran tautiečius. Būdamas sąžiningu patriotu, nenorėjo tapti išdaviku, kišeniniu peiliuku sužalojo sau koją ir tuo būdu išvengė išdavikiškos bolševikams paslaugos. Del kojos defekto kentėjo iki mirties, tačiau jautė sąžinės ramybę. Liko ištikimu, tauriu lietuviu, trokštančiu laisvos, nepriklausomos Lietuvos.

Matydamas kitų kančias ir pats kentėdamas bolševikų priespaudą, velionis jautė būtiną reikalą tą lietuvių tautos vergovę bei tautos naikinimą koku nors būdu pranešti laisvajam pasauliui. Išplaukus laivui 1951.VII.16 iš Klaipėdos į jūrą žvejoti, jis užkalbė laivo dugne rusus, kaip iš anksto buvo su kpt. L. Kublicku aptarę, ir, prisijungus E. Paulauskui, tęsė be ginklo tik su lentgalium rankose pavojingą kovą. Po dramatiškos kovos įtampas visi trys drąsuoliai jūrininkai-žvejai pabėgo su sovietų laivu Švedijon ir paprašė politinės globos teisių.

Tie trys žvejai, prasikėlę Stalino laikotarpyje pro „geležinę uždangą“, atvežė okupuotos Lietuvos tikrąjį bolševikų vergijos gniuždomą vaizdą, okupantų vykdomą žiaurų tautos naikinimą. J. Grišmanauskas savo knygoje „Tolimieji kvadratai“ sako: „Tik dabar stovėdamas ant šios žemės, kuri vadinasi laisviausiojo pasaulio... aiškiai matau savo Tėvynės didybę ir jos begalinį vargą. Matau, kad pasaulis to visko nesupranta“.

Nušvietė okupuotos Lietuvos socialinę, ekonominę, religinę, kultūrinę priespaudą, per-

A. a. JUOZO GRIŠMANAUSKO antkapinis paminklas šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje, pašventintas šių metų liepos 28 dieną

pildytus kalėjimus, trėmimus Sibiran, didvyriškas partizanų kovas bei jų lavonų išniekinimus turgaus aikštėse, lietuvių išdavikų — „stribų“ žiaurumus.

Juozas prislėgta dvasia rašė: „Mes, kurie čia esame kaip liudininkai, prašome: tikėkite! Mūsų lūpomis kalba visa mūsų žemė, mūsų protėviai, kalba kapai, kalba dar gyvieji“.

Amerikoje visi trys žvejai buvo ALTos vežiojami po lietuvių kolonijas, aplankė apie 50 vietovių. Jie atidengė tikrąją okupuotos Lietuvos padėtį. Vėliau buvo visiškai pamiršti.

Pagal trijų pabėgėlių žvejų informacijas buvo išspausdintas iliustruotas leidinėlis „Voyage to Freedom“.

Rizikingas šuolis iš tėvynės ypač suartino Juozą su kpt. L. Kublicku. Žiaurus karas, bolševikų okupacija giliai įspau-

dė Juozo sieloje pėdsakus, kurie sulaukus ir vyresnio amžiaus iškildavo; net prieš mirtį jautė bolševikų žiaurumo bei išvaizduojamo išdavimo baimę. Reikalingas buvo globos. Kpt. L. Kublickas buvo nuosirdžiu globėju ne tik Juozui esant gyvam, bet ir po mirties, nes giminių neturėjo. Rūpinosi draugo palaidojimu, pastatė paminklą.

Kpt. Kublicko kilmė išveda-ma iš Lietuvos didikų, kurių herbe buvo įrašas: — „Virtute non vi“ — drąsa, o ne jėga. Laisvai verčiant būtų — kilnumu, bet ne jėga laimima.

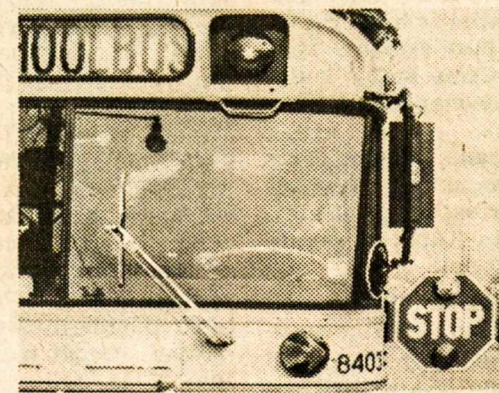
Drasus pro „geležinę uždangą“ prasilaužimo žygis buvo laimėtas vadovaujantis prosenelių Kublickų ženklu. Palydėtinai, kad kapitono tėvas ir trys dėdės buvo savanoriai-kūrėjai, dalyvavę Lietuvos nepriklausomybės kovose 1919-1920 m.

JEI DABAR NEATSIMENATE, ATEITYJE NIEKAD NEUŽMIRŠITE

Labai svarbu vairuotojams sustoti prie stovinčio mokyklinio autobuso. Už nesustojimą gresia baudmė, kurioje įeina šeši baudos taškai, piniginė bauda iki \$1,000 ir net kalėjimas.

Šiais metais įvesta naujovė, į kurią reikia atkreipti dėmesį. Gelsvi mokykliniai autobusai gali būti panaudoti gabenimui keleiviams, dar neturintiems 18 metų, iš vieno ar kito reikšnio — dieną arba naktį. Vairuotojai įjungs blykčiojančias raudonas šviesas ir sustojimo ženklus, kai jų keleiviai išlips arba įlips autobusan.

Bet svarbiausias dalykas yra šis: jūsų klaida gali atimti vaiko gyvybę. Tokia klaida niekad negali būti užmiršta.

Taigi atsiminkite, kad vairuotojai, važiuojantys į abi puses privalo sustoti prie mokyklinio autobuso su blykčiojančiom raudonom šviesom ir iškeltu sustojimo ženklu. Vairuotojai, važiuojantys paskui mokyklinį autobusą, privalo sustoti mažiausiai 20 metrų atstu (maždaug šešių automobilių nuotolis) autobuso užpakalyje.

Taigi būkite ypatingai budrus visą laiką. Žiūrėkite į mokyklinių autobusų blykčiojančias šviesas ir sustojimo ženklus. Nerizikuokite vaiko gyvybe!

AR JŪS GALITE TAI UŽMIRŠTI?

Ministry of Transportation and Communications

Ontario

James Snow, Minister
William Davis, Premier

Savaitė su Europos skautais

Lietuvių skautų sąjungos Europos rajono 35-toji šv. Kazimiero vardo skautų-čių stovykla įvyko liepos-rugpjūčio 28-4 d.d. tradicinėje Lietuvių sodybos vietoje — Headley Park, Hants.

Stovyklos viršininku, kaip ir pastaraisiais metais, buvo s. Stepas B. Vaitkevičius, adjuntant — rajono vadeiva v.s. Juozas Maslauskas, o dvasios vadu — v. sl. kun. Aleksandras Geryba.

Stovyklautojai

Stovyklavo 23 mergaitės ir 22 berniukai. Jais rūpinosi, juos globojo, skautavimo ir lietuviškų dalykų mokė S. B. Vaitkevičius, J. Maslauskas, A. Jakimavičius, A. I. ir M. Gerdžiūnai, J. Traskienė, G. O'Brien, E. Šova, T. Philpott, V. Gasperienė, P. Pūkstys, R. Valteris, kvietieji — G. Ivanauskienė, M. Gelvinauskienė, A. Waterman, V. O'Brien, H. Gasperas ir M. Barėnienė.

Turėjome ne tik Britanijos skautų, bet ir Vokietijos Vasario 16 gimnazijos mokinių: Danutę Baltutę ir jos pusbrolių Robertą Baltutį (abu laisvi tos gimnazijos klausytojai), Tanją ir Andrėą Huberius, Ingridą Kotkytę ir Tomą Veršelj.

Stovyklai iš tiesų buvo labai malonu sutikti ir susipažinti su lietuviškame pasaulyje pasireiškusia Danute Baltute, kurios namai yra Australijoje. Tai labai gabi, spaudoje besireiškianti, gražiai lietuviškai kalbanti (Ingridos Poželaitės-Davies mokinė) lietuvaitė. Šiuo metu jau jai rūpėjo būsimasis PLJS kongresas Australijoje. Danutė žada studijuoti teisę Australijoje.

Labai maloni staigmena buvo iš gana tolimos Skotijos atvykusieji — 7 mergaitės ir 1 berniukas. Savo keturias dukteris ir sūnų Kvintą atlydėjo tėvas Alekas ir jo žmona Rita Canty iš Belshillio. Aleko Canty mamytė — buvusi lietuvaitė, jis pats gimęs Skotijoje, žmona Rita — airė. Visą šeimą entuziastiškai lietuviškų reikalų rėmėja ir dalyvė.

Visos mergaitės dalyvauja tautinių šokių grupėje ir dainuoja lietuviškas dainas chore. Nors lietuviškai nekalba, bet jų dainuotoji "Sėjau rūtą, sėjau metą" gražiai ištarimu iš tikro pradijūgino visus klausytojus. Be kita ko, ta daina yra kaip tik lyg ir a.a. prel. Jono Gutausko nuosavybė. Tai buvo jo mėgstamiausia daina.

Pagilinti lituanistinių studijų, kad skautautojai per greit neužmirštų, o geriau įsimintų, skautų vadovybės vardu buvo išleistas 28 psl. lietuvių ir anglų kalbomis leidinėlis. Tai Lietuvos istorijos ir jos kultūros skleidėjų trumpos apžvalgos, pradedant Mažvydu ir baigiant maždaug iki nepriklausomos Lietuvos atkūrimo. Jame dar išspausdinta nuotraukų ir šiek tiek tautosakos.

Leidinėlis buvo įteiktas kiekvienam stovyklaujančiam. Prie to leidinėlio pridėtas skautų vadovų laiškas tėveliams — prašymas pasiskaityti tą leidinėlį ir pakalbėti su vaikais apie ten rašomuosius dalykus. Trumpai — papūti per tuos metus iki kitos stovyklos lituanistiniais mokytojais.

Turėjome gražų, retai pasitaikantį renginį — tai Toronto "Gintaro" koncertą Londone.

Kanadiečių koncertas

Pasipuošę skautiškais uniformomis stovyklos dalyviai autobusų keliavo į "Gintaro" ansamblio šokių ir dainų koncertą Londone.

RIMUTĖ GASPERAITĖ, laimėjusi didžiausią premiją už gerą lietuvių kalbos mokėjimą Europos lietuvių skautų stovykloje, kuri buvo surengta Lietuvių sodyboje prie Britanijos Londono

Gera salė. Didžiausia spūstis. Seniai matytas toks didelis tautiečių susitelkimas. Ovacijos stiprios ir užtautos.

Toronto "Gintaras" buvo ką tik grįžęs iš tarptautinio "Inter-Tie" festivalio Middlesborough, į kurį buvo suvažiavę tautinių šokių ir dainų ansambliai iš 20 valstybių, iš viso 2.400 dalyvių. "Gintaras" atstovavo Kanadai.

Grįžo kaip laureatai. Ansamblio atliktasis šokis "Aštuonytis" laimėjo pirmą premiją, o solistas Rimas Paulionis — antrą už atliktas lietuvių liaudies dainas.

Gintariečiai Londone pašoko visą eilę tautinių šokių. Puosnūs drabužiai, ritmas, iškilmingumas, vienodumas, šokiuose išreikšta nostalgija ir humoras daugeliui, ypač moterims, ištraukė sąšaras. Tokie visi jauni... tokie visi gražūs...

Toks puikus šokių atlikimas daugeliui buvo nematytas. Žmonių privažiavo daug. Taip pat buvo ir kitataučiai.

Solistas laureatas R. Paulionis su savo grupe taip pat puikiai dainavo. Deja, tik kažkaip nesiderino (toks išpūdis liko) prie tautinių drabužių, gintariečių ant kaklo, liaudies dainų, kanklių garšų... padainuotieji šlageriai. Nusivylimas sukėlė net juokelį, išgirdus prieškarinį Kauno gatvelių bene Sabaniausko dainuotą "Paskutinį sekmadienį". Ačiū Dievui, tos eilutės, kur prasideda "paskutinį sekmadienį, bučiuoju tavo lūpas..." vis dėlto nebuvo padainuotos.

D. Britanijos lietuviai, kaip ten būtų, bet tikrai ne pigaus miesčio šokio skonio tautiečiai. Po koncerto žiūrėjau į jaunųjų skautų-čių malonias iškaitusias veidas. Net neatpažįstami, emocijų pilni, žvilgančiomis akimis, susižavėję net ir tie užkietėjusieji, iš kurių sunku stovykloje žodį ištraukti, ir tie dar vis kalbėjo, kad buvo gražu. Toronto "Gintaro" koncertas padarė didžiausią lietuvišką įspūdį jaunimui. Kitą dieną keli gintariečiai aplankė stovyklą. Nustebau, kai vienas gintarietis pasakė: Toronto publika yra mums šalta. Ar tai gali būti?

DBLJ centro valdyba surengė gintariečiams priėmimą Lietuvių namuose Londone. Savo ruožtu taip pat ir DBLJ sąjunga.

Paskaitos

Stovyklos metu turėjome visą eilę paskaitų. Apie šv. Kazimierą įdomiai kalbėjo ir po to diskutavo su klausytojais Vincentas O'Brien. Žinomas britų pasaulyje sklandytojas P. Požerskis ir jo žmona kalbėjo apie sklandymą. Rūta Popikienė kalbėjo apie Lietuvos ir iš viso apie pašto ženklų rinkimą. Paskaita buvo pailiustruota Lietuvos pašto ženklų albumais. Tai sukėlė didelį visų susidomėjimą. Taip pat R. Popikienė suruošė savo puikų tautinių audinių, lėlių ir kiaušinių lukštų dirbinių parodą. E. Šova parodė filmų iš praėjusių metų stovyklų.

I stovyklą buvo atvažiavę ir DBLJ sąjungos pirmininkas Romas Algirdas Juozelskis, sekretorius Algis Kuliukas, "Lynės" redaktorius Vidas Puodžiūnas ir tos sąjungos veikėjas Algis Silnickas.

Pirmieji du anglų kalba pasakojo apie DBLJ s-gos ir PLJ s-gos reikalus. R. Juozelskis savo kalboje išskėlė labai įdomų klausimą. Klausė, kur dingio 40-50 metų asmenys Britanijoje? Yra tik senimas ir jaunimas. Vidurio nėra. Gal tik vienas kitas.

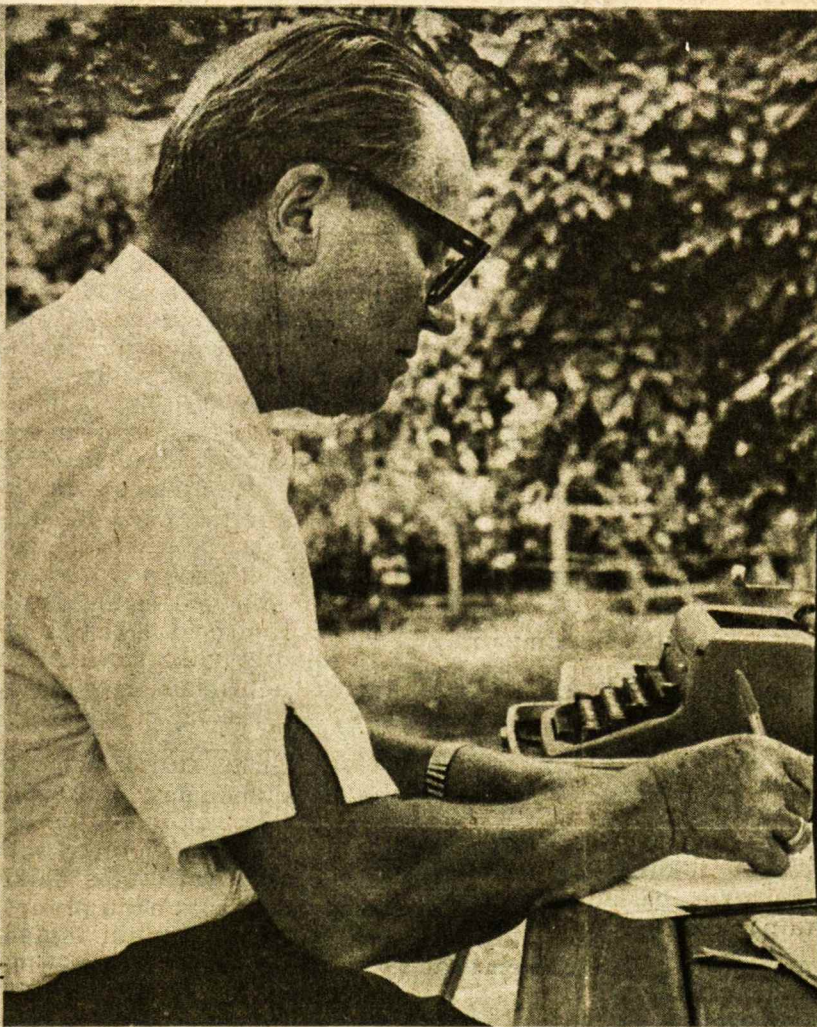
Kas krito į akį, tai tasai išsilavinęs, aukštusius mokslus baigęs jaunimas. Jų ir kalbos buvo logiškos, aiškos, trumpos, perpintos rimtim ir humoru. Be to, kas gali būti gražiau, kaip tai, kad jaunimas kalba jaunimui! Visi, kaip man atrodė, prie siekė lietuvių!

Kaip ir visada, vienas vėlus vakaras buvo skirtas Tėvynės Mišioms, kurios buvo atlaikytos a.a. Vlado Kupscio, skautų rėmėjo, atminimui.

Svečiai ir dovanos

Per paskutinę skautų sueigą sulaukėme visos eilės svečių iš Londono ir kitų Britanijos vietovių. Stovyklos viršininkas S. B. Vaitkevičius padėkojo visiems už teikiamą paramą stovyklai ir daugelį metų kaip tik skautų stovyklos metu atvažiavantiems į Sodybą praleisti savo atostogas. Tai skautų rėmėjai Silnickai, B. Kuzmickaitė, B. Nemajuskienė, Pr. Gudžis ir kiti.

Be skautavimo pranešimų, įžodžių ir kitų skautiškų įsparengimų ir padėkų, buvo pa-

A. a. PRANAS NAUJOKAITIS darbingo amžiaus metais prie savo rašomosios mašinėlės, kuria naudojo ruošdamas savo rankraščius

Visi ryžkimės Lietuvai

(Atkelta iš 5-to psl.)

Dėkodamas už tokį Bendruomenės mostą, jis pareiškė esąs artimai susigynęs su lietuviais. "Belioka man tik lietuvių kalbą išmokti, o giesmių melodijas jau moku. Mano troškimas, kad, Lietuvai išsilaisvinus, galėčiau su pačiais pirmaisiais grįžtančiais lietuviais drauge vykti į šios krašto aplankyti, apie kurį esu daug girdėjęs ir prie kurio esu prisirišęs".

Sugiedojus "Ilgiausių metų", Argentinos lietuvaitė Adriana Jocyte paskutinę savo dainų repertuaro dalį skyrė vyskupui Delgado. Širdį gaudino lietuvių liaudies ir miško brolių dainos, jungiančios Pietų Amerikos lietuvius su tėvų žeme ir skatinančios visus ryžtis Lietuvai bei ištesėti.

Po vakarienės Luis Rosales "miniteka" linksmo vakarieniės dalyvių iki vėlyvos nakties. Sekantį ankstyvą rytą kongresininkai turėjo vykti į Pozo de Rosas — kitą vietovę kalnuose tęsti kongreso ir jaunimo suvažiavimo programos.

V. GASPERIENĖ įteikia gėlių puokštę Toronto "Gintaro" vadovui J. KARASIEJUI Britanijos Londone, kur gintariečiai koncertavo vietos lietuviams ir susilaukė labai šilto priėmimo

skirstytas P. Varkalos duotasis 100 svarų geriausiai lietuviškai kalbančiam jaunui. Šiais metais pati didžiausia iki šiol 50 svarų premija buvo paskirta išskirtinai lietuvaitėi. Tai 12 metų amžiaus Rimutė Gasperaitė. Ji ne tik laisvą laisviausiai kalba lietuviškai, bet ir skaito bei rašo lietuviškai. Dainuoja, skambina pianinu ir, pagal skautų leidinėlio red. E. Šovą, auga būsimoji "Budėkime" redaktorė. O gal ir "Europos lietuvių"? Ir dabar savo straipsniais ji gausiai užpildo "Budėkime" lapus.

20 svarų buvo paskirta 10 metų Kvintinui Canty iš Skotijos. Nors jis ir nemoka lietuviškai, bet jo tylus lietuviškas entuziazmas visiškai pateisino antrosios premijos paskyrimą. Jis vis norėjo pasidalinti savo žiniomis apie Žalgirio mūšį, kurį, girdi, laimėjo Vytautas, sumušęs vokiečius.

Likusieji 30 svarų buvo pada-

15,000 Lietuvių...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

sėdint ir stebint, taip gera sieloje, taip malonu stebėti ir norisi sakyti su ana iš Wilkesburio tautiete: "Kaip gerai, kad aš lietuvis".

Nori būti lietuviu

Atrodo, kad yra žmonių, kurie nori būti lietuviais. Praeidams pro stalus, pamaciau vieną pusamį vyrą, stebintį knygą, ant kurios viršelio buvo užrašyta pavardė Zobarskas. Praeidamas pasakiau angliškai, kad tas žmogus neseniai mirė. Parodžiau j Zobarsko pavardę ir nuėjau. Bet tas simpatingas žmogus vėliau mane pasivijo ir pradėjo kalbinti. Kas yra Lietuvos sostinė? Sakau Vilnius. Jo tėvas buvęs iš Vilniaus. Sakėsi norįs nuvažiuoti į Lietuvą pažiūrėti, kur jo miręs tėvas gyveno. Patariau susirasti gimines — bus smagiau pas juos važiuoti. Jis pralinksėjo. To vyro pavardė — Shablevisz. Jo tėvas sakė esąs lenkas. Bet gal tik pakeistas pavardė. "Gal ir aš lietuvis" — kalbėjo tas vyras. Atsiveikindamas jis dar kartą pabrėžė, kad jis yra Edis Shablevisz ir kad jam buvo malonu su manim pasikalbėti.

Jis dar nebuvo gilios senatvės vežime . . .

A. a. rašytoja, pedagogą ir spaudos žmogų a. a. Praną Naujokaitį išlydėjus amžinybėn

Pranas Naujokaitis, g i m ė s 1905 m. spalio 2 d., mirė š. m. rugpjūčio 12 d. Paskutinius keletus metų nebuvo geros sveikatos, bet, nepasiduodamas negalioms, 1982 m. išleisdino savo poezijos rinkinį "Saulėleidis". Rašydavo, dėl susilpnėjusio matymo su žmonos Linos pagalba, "Darbininke" savaitinį skyrį iš "Pavergtos Lietuvos kultūrinio gyvenimo", recenzuodavo knygas periodikoje. Žmonai Linai kur išvykus, talkindavo skaitymu jam K. Jankūnas ir gal kas daugiau.

Baigiantis 1980 m. vasarai, su juo važiuovome į Juozo Gabės atsisveikinimo gaudulį Bruklinė pas M. Šalinskienę (Nelės Mazalaitės vyras Juozas buvo miręs Kenebunke atostogų metu). Gaudulys buvo tas mūsų trijų važiuojamas ir buvimas su Nelės skausmu. Pranas guodėsi, kad jam buvę kiek pasilpę viena akis, bet gydymo nurodymu, vitamino C 3.000 mg. labai padeda ir jau galįs matyti kambario nuotolyje.

Paskutinį kartą 1981 m. kovo mėn. visi susitikome literatūriniam pobūvyje, K. Grišaitėi gavus premiją, jos namuose. Pranas nebuvo jau labai judrus. Prasėdėjo fotelyje netoli Nelės, žmonos Linos ir kitų paglobojamas. Po literatūrinės programos ir vaišių besirengiant skirstytis, Pranas pajaukavo negalįs atsibčiuoti atsisveikinant, nes iš lūpos neseniai jam išspjovė vėžiuką.

— O, tai nieko, odos vėžys nepavojingas! — sušnekome keli.

— Nebuvo tai odos vėžys, bet kaip reikiant vėžiukas. Doktorai tikina, kad viskas išimta. Tikėkimės! — nelinksmai nusisipjojo Pranas.

Paskutinį kartą pas Liną ir Praną Naujokaitis viešėjo gal 1977 m. Jų sodyba labai graži. Ten pas juos pabuvoti visuomet būdavo malonu. Lina pasižymi nuostabiu vaišingumu, elegancija ir draugiškumu. Ji Prano dienas tikrai nušvietė naujos laimės ir jaukumo spinduliais, abiem netekus anksčiau vienam vyro, kitam žmonos. Lina ir Pranas buvo šauni pora.

Daugiau neteko išgyventi turiningo literatūrinio pobūvio šiose apylinkėse su Pranu. Buvo dar vienas Vasario šventės proga Pauliaus sušauktas, užbaigiant buvusią tradicinę paveikslų parodą. Pranas jame nedalyvavo.

Dabar jau nebėra nei šiaupus, nei anapus Hudsono literatūrinio popiečių gvybės. Vieni iškeliauja amžinybėn, kiti Floridon, trečius amžius ir negalios paliečia. Užsidaro ne tik literatūrinės durėlės, bet ir tradicinė paveikslų paroda vasaryje nebevyksta.

O būdavo kitaip: kol nebuvo išsklidę N.J. nuotoliuose, rengdavome literatūrinės popietės vieno ar kito namuose. Dalyvaudavo J. Aistis, kun. dr. Norius, kun. dr. A. Paškus, pianistė Julija Rajauskaitė, Irena ir Julius Vebličiai, Nelė Mazalaitė su vyru Juozu Gabė, Pranas su Lina Naujokaitė ir mes kaimynės. Kiekvienas dalyvis savą įnašą praturtindavo popietę, o Pr. Naujokaitis kruopščiai paruošdavo naujai supažindinamos knygos apžvalgą. Kartais ne vienos, jei mažesnės. Gėrėdavomės jo įvalgumu, taktu, talentu, nagrinėjant autorių. Tie, kurie lyg norėdavo ignoruoti Naujokaitį, nežino, koks jis buvo didelis literatūrinis-apžvalginis žodžiu. Pranas rūpestingai pasirošdavo knygos apžvalgai ir sumaniai ją perduodavo klausantiems. Kun. dr. Norius mėgdavo su juo panagrinėti kai ką savo požiūriu ir iš to visiems atsirasdavo naujo turinio. Deja, ir kun. dr. Norius jau keletą metų išlįsi vienias tolimoje Montanoje po vėslia pušimi...

Kai vienos iš mano knygų susipažinimo proga Pranas gerokai man pabrūkė, pajaukavom abudu. Sakau: — Matai, aš patį į rašytojų draugiją priėmiau Augsburgu, o dabar taip mane mali...

— Taip, tikrai, — sako jis, — pati jau buvai rašytojų draugijoje Biržiškos entuziazmo dėka, pirmame suvažiavime Tiubingene pasiūlius visus da-

lyvaujančius urmu priimti. Pati ten buvai, o aš nebuva, nes toli gyvenau. Manau atsimeni, kaip Augsburgu nirsio tie patys tikrieji, norėdami apsisvalyti nuo netinkamų, o aš, jų nusivylimui, irgi buvau tuomet priimtas.

Baigdavome juokavimus pasidžiaugdami, kad kiekvienas galime kurti pagal savo išgalę ir sugebėjimus, be pavydo tobuliesiems.

Tarp visų Pr. Naujokaitio dedikuotų knygų radau išplėstą lapą su šiais žodžiais: "Mielai Audronei O.B. Gyvenimas visada yra didelis, nors jį praeitume ir visai mažais žingsniais. Autorius. Brooklyn, 1959 m. liepos 31 d."

Neatrenku, kokia proga tie žodžiai įrašyti — gal jo "Mažų žingsnių" knygai pasirodžius. Tą leidinį labiausiai mėgau iš jo poezijos, kurios čia dabar nėra su kitomis jo knygomis — liko tik dedikuotasis lapas.

Pr. Naujokaitis pirmą publicistinį reportažą išspausdino "Ateityje" 1926 m., o poeziją pradėjo spausdinti 1927 m. Rašė daug straipsnių literatūrinėmis temomis, o nuo 1932 m. buvo "N. Romuvos" recenzentu.

Rankraščiuose Lietuvoje liko eilėraščių rinkinys "Ties dainuojančiais vandenimis" ir 3 v. pjesė "Lietuviškos vestuvės", vaidinta kelių kartus Ukmėrgės gimnazijoje. Kitos Pr. Naujokaitio knygos: eilėraščiai: "Prie svyruojančių beržų", 1930 m. n. Lietuvoje; "Šviesos mergaitė", Ateitis, Brooklyn, N.Y., 1959 m.; "Akmens širdis", Ateitis, Brooklyn, N.Y., 1960; "Aukšiniai rageliai", Liet. Knygos Klubas, Chicago, Ill., 1969; "Saulėleidis", Darbininkas, 1982; romanai: "Upeiliai negrįžta į kalnus", Liet. Knygos Klubas, Chicago, Ill., 1959 m.; "Plūžė tiltai", Vaga, Brooklyn, N.Y., 1961 m.; "Žydinčios dienos", "Draugo" romano konkurso premija laimėjęs romanai, Liet. Knygos Klubas, Chicago, Ill., 1967; "Pasisėjau žalią rūtą", Darbininkas, Brooklyn, N.Y., 1972; vaikams: "Maži žingsniai", LB Niujorko apygarda, 1960; moksline knygos: "Lietuvių literatūra", Literatūros istorijos trumpoji laida, Patria, 1948; "Lietuvių literatūros istorija", keturi tomai, LB kultūros taryba, Chicago, Ill., 1973-1976; "Kalbininkas Juozas Senkus", biografine apybraiža, "Darbininkas", Brooklyn, N.Y., 1980.

Pranas gimė 1905.X.2 Papatynų kaime, Šakių vls. ir aps. Baigė "Ziburio" gimnaziją Sakiuose, studijavo VD universi-

tete lietuvių ir vokiečių kalbas, literatūrą, pedagogiką, psichologiją. Studijas gilino Berlyno universitete 1930 m. Nuo 1934 m. — Ukmėrgės gimnazijos mokytojas, 1941-44 m. jos direktorius. Pasitraukęs į Vokietiją — Detmoldo lietuvių gimnazijos vicedirektorius, 1946-48 m. Augustdorfo lietuvių gimnazijos mokytojas.

Atvykęs į Ameriką, Bruklinė įsteigė šeštadieninę lietuvių mokyklą, buvo "Tiesos kelio", "Eglutės", "Ateities" redaktoriai. Mokydamasis gimnazijoje, veikė ateitininkuose, vėliau studentų "Satrijos" korporacijoje (ateitininkų), buvo jos pirmininku, keletą metų buvo Lietuvių katalikų federacijos sekretorium, aktyviai reikėsi Vilniui vaduoti sąjungoje kaip Ukmėrgės apygardos pirmininkas, Vokietijoje ir Amerikoje — Rašytojų dr-jos ir žurnalistų sąjungos valdybų narys, kr. demokratų centro valdybos narys.

Kaip literatas dar reikėsi "Ateities spinduliuose", "Židinyje", "Gaisuose", "Granite", "Aukštaičių žemėje", "Ryte", "Eglutėje". Literatūros kritikos daugiausia rašė "N. Romuvai", "Ateičiai", "Židiniui", "Lietuvių žodžiui", "Draugui", "Aidams", "Tėviškės žiburiams". Pasirašydavo pavardė, inicialais Pr.N., Pasierčio Aidas, Alg. Kalvelis, V. Benjamins ir kt.

Pr. Naujokaitio mirtis yra didelė netektis šeimai, vaikams, lietuviškam žodžiui ir visuomenei. Niekas nesame amžinas, bet Pranas dar nebuvo gilios senatvės vežime, tik nesveikatos nugulėtas. Tebūna jam gera Viešpaties sodoose. Audrone O.B.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7648

BONCHVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2387 Bloor St. W. 763-1711

Turner & Porter

10 dienų liaudies meno ekskursija Lietuvoje ir dvi naktys Helsinkyje

Nr. 103: 1984 m. spalio 3-17 \$1,549
Šios ekskursijos tikslas yra Lietuvos liaudies meno pažinimas; bus aplankyta Kaune meniškų dirbinių (monė: tautinių drabužių siuvimas, juostų audimas ir krepšelių pynimas)
Vilniuje — susitikimas su liaudies menininkais ir dainininkais, Vėrikų muziejaus lankymas, kanklių muzikos koncertas
Druskininkai — gintaro apdirbimo (monės lankymas)
Rumšiškes — liaudies buities muziejus ir liaudies muzikos koncertas.

Kitos 10 dienų ekskursijos Lietuvoje

Nr. 9188: rugsėjo 18 — spalio 4 \$1,885
10 dienų Vilniuje, 3 — Varsuovoje, 1 — Frankfurte.
Išvykstama iš Toronto "Lufthansa" lėktuvu
Nr. 117: lapkričio 7-21: 10 dienų Vilniuje, 2 — Helsinkyje \$1,349
Nr. 128: Naujų metų sutikimas Lietuvoje
gruodžio 28 — sausio 11 \$1,449
10 dienų Vilniuje, 2 Helsinkyje.

Kitos ekskursijos. Išvykstama iš Montrealio

Nr. 917: rugsėjo 17-26 \$1,355
6 dienos Vilniuje, 2 — Helsinkyje
Nr. 101 spalio 1-12 \$1,385
6 dienos Vilniuje, 2 — Maskvoje, 2 — Leningrade, 2 — Helsinkyje
Visos kainos — JAV doleriai. Brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į "Baltic Tours" atstovą Kanadoje:
Algis Kazlauskis, 158 Geoffrey St., Toronto, Ont., M6R 1P5.
Tel. (416) 533-5964 arba
"Baltic Tours", 293 Auburn St., Newton, MA 02166, USA.
Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

"Baltic Tours" tvarko:

- * giminių išskietimo dokumentus
- * nuperka automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas Lietuvoje
- * tarpininkauja palikimų sutvarkyme.

Kai kuriose katalikų mokyklose pasitaiko keistų dalykų

JUOZAS KOJELIS

Kas, skaitytojų nuomone, galėtų skelbti tokias idėjas:

“Nuo 1959 metų Jungtinės Amerikos Valstybės ir Sovietų Sąjunga pasirašė 14 ginklų kontrolės susitarimų, ir nė vienos iš jų iki šiol nepažeidė Sovietų Sąjunga”.

“Būtų kvaila Sovietų Sąjungai užpulti Jungtinės Amerikos Valstybes atominiais ginklais, kada ji žino, kad ir pati būtų paliesta kritulių radiacijos, jei Amerika net nebepajėgtų tuo pat atsakyti... Sovietai negali užpulti Amerikos nė konvenciniais ginklais, nes iš šiaurės ir pietų ji apsupta draugiškų valstybių, o iš rytų ir vakarų — vandenynų”.

“Laisvojo pasaulio karinė gynyba pirmiausiai tarnauja apsaugai Amerikos ekonominiams interesams, o ne laisvei ar žmogaus teisėms”.

“Marksistinė sovietų teorija išsivystė devynioliktojo šimtmečio pabaigoje kaip atsakymas į liberalinio kapitalizmo neteisningumą. (Marksizmas) pabrėžia visų žmonių lygybę, bet ne kaip atskirų individų, kurie gali krauti turtingų kitų sąskaiton. Visi žmonės yra dalis socialinės visumos (valstybės) ir turi dalytis bendromis gėrybėmis. Niekas negali turėti privačios nuosavybės. Visiems yra garantuojama teisinga materialinių turtų dalis. Marksistinis socializmas moko, kad tikroji ekonominė lygybė ateina tik per klasių kovą...”

Visos citatos paimtos, daugelio nustebimui, ne iš leidinio, vartojamo Sovietų Sąjungos, Kubos ir Nikaragvos mokyklose, bet iš Notre Dame katalikų seselių vienuolijos vedamos mokyklos vadovėlio Amerikoje. Dar nuostabiau, kad tas vadovėlis yra vartojamas tikybos pamokose. Vadovėlio pavadinimas — “Morality II — PEACE THROUGH JUSTICE”, autorė — sesuo Louise Marie Prochaska, S.N.D., vyr. redaktorė sesuo Loretta Pastva, S.N.D.; išleido Benziger Publishing Company, Encino, California (17337 Ventura Blvd., Encino, CA 91316). Kiek apribotą “imprimatur” davė Klivlando vyskupas Anthony M. Pilla, D.D., M.A., 1983 m.

Vadovėlyje nebėra kryžiaus ir nebeprisimenama asmeninė žmogaus nuodėmė. Kryžių pakeitęs “peaceninkų” medali Jonas, vadinamas “chicken footprint”, ir kalbama tik apie “socialinę nuodėmę”.

Kalta Amerika

Pagal vadovėlį, pagrindinis socialinio ir politinio neteisningumo šaltinis pasaulyje esanti Amerika. Tiksliau kalbant, Amerikos baltieji žmonės, kurie skriaudžia juoduosius, azijatus, pietų amerikiečius ir... žydus.

Būtų neteisinga sakyti, kad vadovėlyje nieko nėra teigiamo. Daugelis skelbiamų principų yra teisingi, k.t. taika, socialinis teisingumas, tarpusavė žmonių meilė; pasisakoma prieš segregaciją, rasinę diskriminaciją, ginklavimosi lenktynes. Bet kai tik principų vykdymą gyvenime vadovėlio autorė iliustruoja pavyzdžiais ar vaizdinėmis priemonėmis, visa kritika nukreipta prieš Ameriką ir baltuosius amerikiečius. Antroje vietoje atakuojama Pietų Afrika, ir nė vieno neigiamo faktelio apie Sovietų Sąjungą. Priešingai, kaip straipsnio pradžioje pateiktos citatos rodo, komunizmas pavaizduojamas labai šviesiomis spalvomis.

Vadovėlis gausiai iliustruotas, bet ir vėl — nuotraukų kalba ta pati kaip ir raidžių: balti žmonės turtingoje krautuvėje prisikrovę vežimėlius maisto gėrybių, stambus “buržujus” ima pinigų iš banko, o gi policininkas laiko žmogelį už gerklės, tautinės apsaugos vyrai atstotė šautuvus prieš streikuojančius darbininkus, kitur žygiuoja nacių gretos, daugybė vaizdų iš demonstracijų prieš ginklavimąsi su plakatais: “Stop sending guns”, “177 out of 195 Vermont Towns VOTED FOR THE NUCLEAR ARMS FREEZE”; Ku Klax Klan demonstracijų plakatai — “The only way to end NIGGERS IS EXTERMINATE” ir t.t.

Religijos vadovėlyje beveik niekur nekalbama apie Dievą. Kadangi nebėra asmeninės nuodėmės ir Dievo įstatymų laužymo, už kurį žmogus asmeniškai atsakingas, tad kam apie Dievą ir bekalbėti. Pamiršus Dievą, pagal naują

“išsilaisvinimo teologijos” mokymą, geriau orientuotis į marksistinį socializmą. Juk, pagal šį vadovėlį, “krikščionybė gali išsilaikyti, ir komunizmui užvaldžius, bet neturi jokių galimybių išlikti, žemę sunaikinus (atominiais ginklais)”.

Nukencia... Jėzus Kristus

Po visų įrodinėjimų, kad Sovietų Sąjunga Amerikos nei atominiais, nei konvenciniais ginklais nepuls, o jei ir pulstų ir užimtų, nebūtų taip bloga, — religijos vadovėlis Amerikos katalikų jaunimą indoktrinuoja prieš Amerikos ginklavimąsi. Nurodęs į teisingą principą, kad “Dievas nepaskyrė vienos tautos ar žmonių viso pasaulio valdyti ar jo dalį pajungti”, Amerikos katalikų mokyklos religijos vadovėlis cituoja Leonido I. Brežnevo kardiologo dr. Yi Chazovo žodžius: “Pasirodo pareiškimų, skelbiančių, kad atominis karas gali būti laimėtas, kad galima kariuotė ribotą atominį karą, kad žmonija ir biosfera galinti išsilaikyti ir visuotinės atominės katastrofos sąlygose. Tai yra iliuzija, kurią daugelis (karo ir politikos) vadų patys netiki ir kuri turi būti išsklaidyta”.

Taigi, katalikų mokyklų vadovėlis Dievo valiai paremti autoritetu pasirenka Leonido Brežnevo kardiologą (!).

Vadovėlis nurodo, kiek Indijos vaikų būtų galima išmaitinti už vieno karinio helikopterio kainą, o už vieną povandėninį “Trident” laivą Jungtinės Tautos su visomis agentūromis būtų galima išlaikyti ketverius metus. Iš ginklavimosi laiminčios privačios bendrovės, tarp tautinė ginklų prekyba (Amerika esanti svarbiausia ginklų eksporto šalis), aukštieji kariškiai ir tos srities mokslininkai. O kas nukencia? Kai bilijonų bilijonai nueina karo reikalam, vadovėlis moko, esą nukencia pasaulio jaunimas ir neturtingieji; studentai esą negauna valdžios paskolų, vaikai negauna išlavinimo ir sveikatos apsaugos, o pagaliau labai nukencia ir pats Jėzus Kristus.

Savo antiamerikietinei ir prokomunistinei indoktrinacijai vadovėlio autorė naudoja net suklastotą statistiką. Padariusi teigimą, kad “dešimt kraštų, gaunančių iš Amerikos didžiausias karines ir ekonominės pagalbos sumas, yra vienos iš pikičiausių pasaulio diktatūrų”. Ji tuos kraštus ir išsкаičiuoja: Pietų Korėją, Filipinai, Indonezija, Tailandija, Čilė, Argentina, Urugvajus, Haiti, Brazilija ir, anksčiau, Iranas. Patikrinus 1980 m. statistiką, didžiausias sumas gavo Izraelis, Egiptas, Turkija, Meksika, Ispanija, Indonezija.

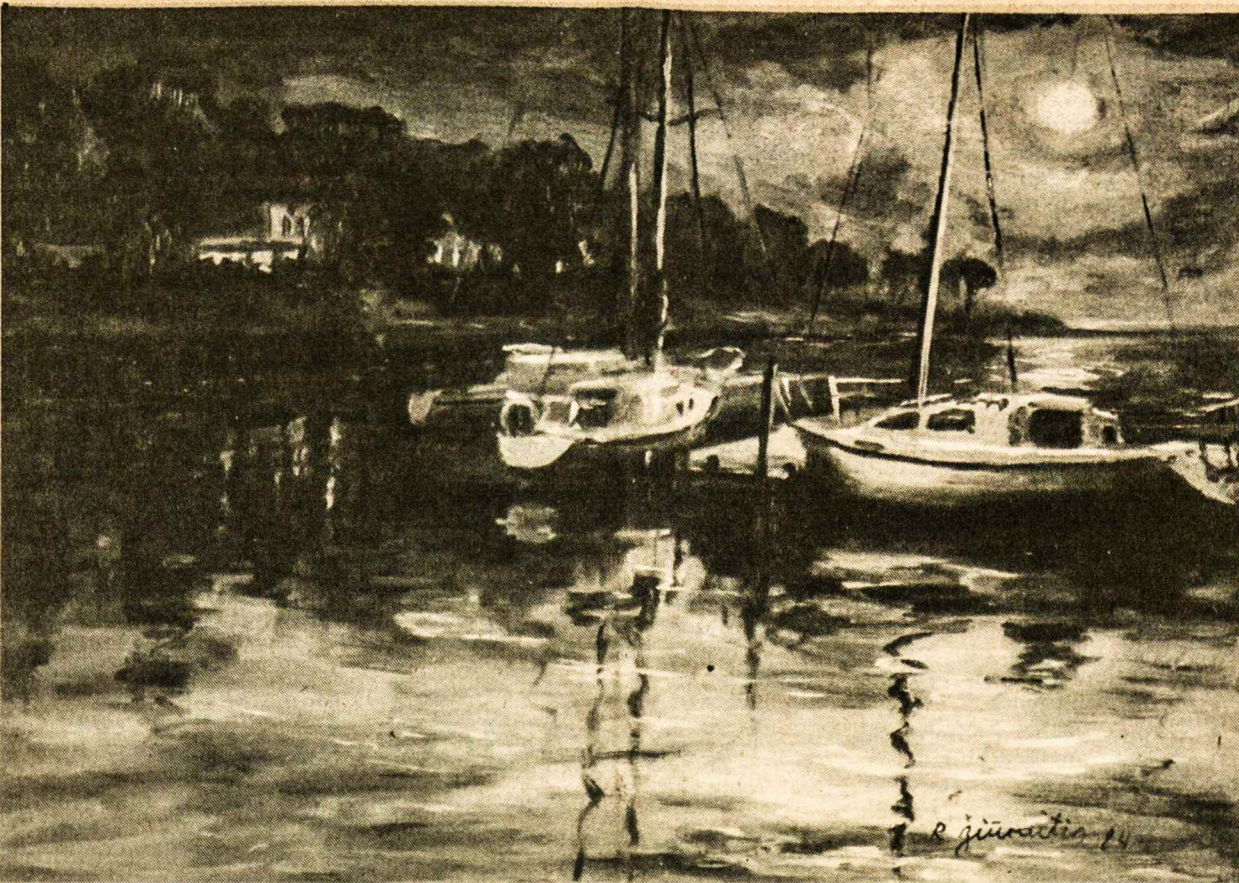
Tėvams reiktų susirūpinti

Katalikų religijos vadovėlis, užmiršęs Dievą, jaunas aukštesniųjų mokyklų mokinių sielas ruošia priimti marksizmą. Kas rašoma vadovėlyje, mokiniai turi išmokyti. Bet tėvai dažai nežino, ko vaikams mokykloje mokosi. Ypač iš inercijos dar vis pasitiki katalikiškomis mokyklomis. Bet jas irgi yra apnikęs amaras.

Vienoje mokykloje tokios “religijos” dėstymui buvo pasipriešinta. Viena lietuvių šamoningos šeimos mergaitė pastebėjo, kad su religijos dėstymu 11-tame skyriuje kažkas netaip. Pasitarus su tėvais ir artimaisiais bei suorganizuoti dar kelis to skyriaus mokinius, paruoštais argumentais atakavo religijos dėstytoją. Pasirodė, kad dėstytoja žinojo tik tai, kas buvo vadovėlyje parašyta. Mažiausio supratimo neturėjo apie katalikų būklę Lietuvoje nei kituose komunistų pavergtuose kraštuose. Nepajėgdama atsispirti, diskusijas dėl “kilusios kontroversijos” nutraukė ir perėjo prie kitos temos.

Tėvai turėtų daugiau domėtis mokyklomis, kurias lanko jų vaikai. Moterys, kurios nešioja vienuolių uniformas, šiais laikais būna suklaidintos universitetuose. Jos ten gali vaikams padaryti nepataisomos žalos.

• Reikia daug mokytis, kad pamatytum, kaip mažai težinai (Montaigne)

Dail. REGINOS ŽIURAITIENĖS gamtovaizdis “Mėnesiena Bronte”. Jos paveikslų paroda rengiama š. m. rugsėjo 28 — spalio 14 dienomis Ontario Oakvilles galerijoje “The Old Bronte Post Office Gallery” (86 Bronte Rd. S.)

Čiurlionis — kūrėjas ir žmogus

Pomirtinė kunigo Stasio Ylos knyga, užbaigta kitų rankomis

PR. NAUJOKAITIS

1983 m. kovo 24 d. netikėtai miręs kun. Stasys Yla buvo plačių horizontų religijos ir kultūros veikėjas, rašytojas, poetas (jo eilėraščių rinkinys “Sutryptam kely”, 1947). Savo religinės istorijos veikale “Šiluva žemaičių istorijoje” St. Yla plačiai atskleidžia ne tik protestantizmo plitimą Lietuvoje XVI š. ir po to sekusį katalikybės atsigavimą, bet ir duoda platų Lietuvos, ypač žemaitijos, kultūrinį vaizdą.

Savo kacetinių atsiminimų knygoje “Žvėrys ir žmonės dievų miške” St. Yla į kankinamuosius ir kankintojus pažvelgia psichologiniu žvilgsniu ir tuo pakyla aukščiau įprastų atsiminimų žanro. Knygoje “Dievas sutemos” psichologiškai paryskina kultūriniam fone žymiųjų Lietuvos žmonių religines krizes. O knygoje, “Vardai ir veidai mūsų kultūros istorijoje” mėgina kiek kitaip negu įprasta pažvelgti į svarbiausius mūsų tautinės kultūros ugdytojus (nuo M. Mažvydo iki arkivyskupo J. Skvirecko). Platus Vilnijos ir visos Lietuvos nepriklausomybės pradžioje kultūrinis, visuomeninis ir politinis vaizdas duotas arkiv. Jurgio Matulaičio biografijoje.

Iš minėtų veikalų St. Ylą pažįstame kaip plačios apimties lietuvių kultūros istoriką. Ir pagaliau po ranka turime pasakutinę St. Ylos knygą — išsamią M. K. Čiurlionio monografiją, parašytą ir pradėtą spausdinti paskutiniaisiais autoriaus gyvenimo metais, tačiau skaitytojus pasiekusią tik 1984 m. Ją išleido Amerikos lietuvių leidykla — Lithuanian Library Press Inc. 1984 m. Čikagoje. Su gausiomis fotografinėmis nuotraukomis knygą gražiai išspausdino M. Morkūno spaustuvė. Viršelis, aplankas ir meninė priežiūra — dail. P. Aleksos.

Tai stambus leidinys — smulkiu raidynu spausdintas turi 468 psl. Tai pati plačiausia iki šiol parašyta M. K. Čiurlionio monografija. Ji apima ne tik išistą M. K. Čiurlionio gyvenimą, jo kūrybos pastangas ir kūriniių metriką, bet ir jo kūrybos vertinimus jam gyvam esant ir po jo mirties iki šių dienų.

Knyga parašyta labai kruopščiai, su daugybe citatų, su šaltinių nuorodomis ir būdingomis istorinėmis fotografijomis. Matyt, St. Yla yra panaudojęs M. K. Čiurlionio giminių ir kitų artimųjų atsiminimus, paties menininko, jo žmonos ir kitų Čiurlionį arčiau pažinusių laiškus bei visas apie Čiurlionį iki šiol parašytas knygas.

Atsiųsta paminėti

LES MARTYRS DANS LES PAYS DE L'EST. Šiame leidinyje iliustracijų forma pavaizduojamas tikinčiųjų persekiojimas sovietiniuose kraštuose. Šeši puslapiai paskirti Lietuvos katalikams. Leidėjas — Univers Media, 51 rue Vivienne, F-75002 Paris, France. Autorių eilėje minimas ir kun. Petrošius. Išleista 1984 m.

Kai kuris skaitytojas gal pasakys, kad knygoje esama per daug smulkmenų. Bet juk kasdieninis gyvenimas ir susideda iš smulkmenų. O pro tas smulkmenas ryškėja didinga kūrejo asmenybė, jo užmojai, siekiai, laimėjimai, nesėkmės ir nusivylimai — matyti žmogus ir kartu kūrėjas, išsiskiriantis iš aplinkos savo spalvinga asmenybe ir dideliu šakotu talentu, netilpusiu į įprastines nusistovėjusias muzikos bei tapybos formas.

Tokią tad M. K. Čiurlionio monografiją parašė St. Yla. Knyga vietomis skaitoma kaip stipriai intriguojantis romanas. Tokios knygos turinio nuosekliai beveik neįmanoma atpasakoti. Dėl to šioje apybraižoje trumpai stabelėsiu tik ties svarbiausiais M. K. Čiurlionio gyvenimo epizodais.

Tėvai, gimtinė, vaikystė

Didžiųjų žmonių biografijos dažniausiai pradėdamos nuo tėvų ir aplinkos. Taip daro ir St. Yla. M. K. Čiurlionio tėvas Konstantinas buvo pasiturintis Dūkijos ūkininko sūnus. Mokėsi iš Liškiavos vienuolių mokykloje, paskui paseną Liškiavos vargonininką išmoko skambinti fortepijonu, groti vargonais, prasilaužė lotynų kalboje, išmoko vesti parapijos knygas. Greitai tapo vargonininko pagalbininku, o tam mirus — Liškiavos vargonininku.

Čia jis vedė vokiečių kilmės Seirijų miestelio merginą rudakę Adelę Radmanaitę, susižavėjusią vargonų muzika.

Vargonininkaujant Varėnoje, Čiurlioniams gimė pirmasis sūnus, būsimasis menininkas, pakrikštytas Mikalojaus Konstantino vardais, žmonių vadinamas Kostu, o šeimoje — Kostuku.

Tėvas dar trumpai vargonininkavo Ratnyčioje, pagaliau ilgam laikui įsikūrė kurortiniame Druskininkų miestelyje. Čia prie Druskonio ežero Čiurlioniai išsinuomavo namą, kol pagaliau nusipirko skolon du namelius pačiame Druskininkų viduryje. Tačiau filijinės Druskininkų šventovės vargonininko pajamos buvo menkos. Šiaip taip šeima suvesdavo galą su galu iš auginamų daržovių, sodo ir vasarotojų nuomų jų vasarą užleidžiamų namukų.

Motina buvo švelni, rūpestinga, labai mylinti gausią savo šeimą. O tos šeimos gimė 10 vaikų, užaugo 8. Motina buvo sulietuvėjusi, mokojo daug dainų, raudų, pasakų, padavimų. Mėgo muziką. Daug dainuodavo, pasakodavo vaikams. Graudžia dūkiška motinos rauda ji Rasų kapinėse atsisveikino savo mirusį Kostuką. Didelis pasakotojas buvo ir tėvas. Jis mėgo bendrauti su žmonėmis, buvo linksmo būdo, aistringas žvejys, lاندžiotojas po miškus, šoks toks medžiotojas. Namuose tvarkingas, vaikams griežtas, tik Kostui nuolaidesnis, švelnesnis.

Kostas užaugo ir subrendo Druskininkuose. Čia jis praleido vaikystę prie Druskonio ežero, kur pušų atvaizdai skės-

davo ežero gelmėse. Čia žvejojio Nemune, klajojo dienomis ir naktimis po miškelius, žaidė su vaikais, išskylavo padavimais ir legendomis apipintame Raigardo slėnyje, čia praleisdavo vasaros atostogas, grįždamas iš kitų miestų. Čia jis lankė ir Druskininkų pradžios mokyklą.

Kostas tėvų, brolių ir seserų buvo labai mylimas, o jis labai mylėjo saviškius, rūpinosi brolių ir seserų gyvenimu, jų mokslu, kiek įmanydamas medžiagiškai juos rėmė, vienerius metus net pats Varšuvoje nelankė mokyklos, tik uždarbiavo privačiomis muzikos pamokomis, kad galėtų mokytis čia atsivežti trys jo broliai.

Plungeje

Čiurlionių namuose nuolatos skambėjo muzika. Tėvas mėgo groti ir sudėtingesnius muzikos kūrinius. Kostukas jau 5-erių metų skambino fortepijonu, 7-rių metų — skaitė ir užrašinėjo gaidas, turėjo ir nemažai muzikos teorijos žinių. Tačiau tėvo mokykla buvo ribota.

Iš Varšuvos Druskininkuose vasarojančio dr. Markevičiaus (lietuvio) rekomendacinis laiškas kunigaikščiui M. Oginskui atidarė M. K. Čiurlioniui duris į Plungės muzikos mokyklą. Pastaroji turėjo gerų mokytojų, savą simfoninį orkestrą. Čiurlionis čia gavo gilesnius muzikos teorijos pagrindus, dainavo chore, grojo fleita. Gerai jį veikė ir mokyklos rengiami koncertai Palangoje, Liepojoje, Rygoje. Čia susidraugavo su orkestrantais, susigyveno su kunigaikščiu M. Oginskiu, geriau išmoko lietuviškai. Kunigaikštis M. K. Čiurlionį vertino dėl jo būdo atvirumo ir talento veržlumo. Plungeje Kostas sukomponavo kelis lengvesnės muzikos dalykėlius, dedikavęs juos kunigaikščiui. Čia pradėjo ir pirmuosius tapybos bandymus.

Varšuvoje

Kunigaikštis M. Oginskis išbuvęs Plungės mokykloje puspenktų metų M.K. Čiurlionį pasiuntė į Varšuvos muzikos institutą, paskyrė stipendiją. Institute Kostas pagrindiniu dalyku pasirinko fortepinai dalykai ir kompoziciją.

Ruošėsi ir iš gimnazijos kurso, tačiau abitūros egzaminų niekad nelaikė. Antraisiais ir trečiaisiais studijų metais pagrindiniu dalyku tapo kompozicija ir kontrapunktas. Per tą porą metų yra sukomponavęs per 100 preliudijų, fugų, kanonų.

Studijas apyainikavo diplomu. Varšuvoje rado nuosirdžių draugų lenkų (Moravskių šeima, lankėsi ir pas Markevičius).

Varšuvoje Kostas giliau pažino didžiuosius pasaulinio garso kompozitorius: L.v. Beethovoną, Chopiną, Mendelsoną, ypač labai pamėgo ir vertino J.S. Bacho muziką. Baigiamųjų darbų buvo jo simfonija “De profundis”. Oginskis ta proga M. K. Čiurlioniiui padovanojo naują fortepijoną. (Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Petras Maželis, dirbęs su “Vaidilos” teatru Klivlande, persikėlė į Los Angeles miestą Kalifornijoje. Ten jis dabar perėmė Dramos sambūrio vadovybę, režisuoja JAV LB kultūros tarybos premijuotą Algirdo Landsbergio veikalą “Onos veidas”. Premjera numatoma š. m. lapkričio 17 d.

Susipažinimas su inž. Edmundo Jasino paruoštu albumu “Darius — Girėnas 1933-1983” įvyko birželio 3 d. Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Monografinio pobūdžio albumas parašytas lietuvių ir anglų kalbomis. Smulkiai aptasakojamas “Lituanicos” pakilimas 1933 m. liepos 15 d. iš Niujorko oraustio, lakūnų žuimvas Soldine, laidotuvės Kaune. Aptariamios S. Dariaus ir S. Girėno žuivimo priežastys, atliktų tyrimų duomenys bei išvados. Tekstui paskirti 66 psl., nuotraukoms — 193 psl. Jos taip pat turi ir angliškų parausų. Su albumu turiniu sutiktuvijų dalyvių supažindino Pranas Povilaitis. Apie atliktą darbą kalbėjo autorius ir leidėjų komiteto pirm. inž. E. Jasūnas. Sutiktuvijų proga surengta parodėlė, kurioje buvo originalusis “Lituanicos” propeleris, jos drobės gabalėlis, paties S. Dariaus albumas, S. Girėno atvirlaiškis broliui Jonui Čikagoje, Lietuvon “Lituanica” vežtas vokas, J. Augustinaius medalių rinkinys. Sutiktuvėse išklausyta eilė sveikinimų žodžių ir raštu. Tarp pastarųjų buvo Stepono Dariaus dukros Nijolės Dariūtės-Maštarienės iš Lietuvos gautas laiškas.

Ateitininkų sendraugių stovykla įvyko rugpjūčio 11-18 d.d. Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Kennebunkporte, Maine valstijoje. Jai buvo skirti du montrealietės sol. Ginos Čapkauskienės koncertai rugpjūčio 11 ir 12 d.d. Pirmajame koncerte jį atliko lietuvių kompozitorių — S. Gailevičiaus, Vl. Jakubėno, B. Budriūno, J. Gaidelio dainas, G. Puccini, Ch. Gounod, G. Donizetti operų arijas, papildytas arija iš J. Strausso operetės “Sikšnosparnis”. Antrasis religinis koncertas vienuolio koplyčioje buvo įrikiuotas į šv. Kazimiero jubiliejus vakarą. Jame skambėjo: “Kazimierai kilnus” — K. Bonadies (žodžiai O. Mikailaitės), “Malda į šv. Kazimierą” — A. Stankevičiaus (ž. A. Maceinos), “O Kristau” — S. Gailevičiaus (ž. kun. S. Ylos), “Malda į Rūpintojėlį” — P. Ambraso (ž. M. Venclausko), “Viespaties pasaulis” — G. Gudauskienės (ž. B. Brazdžionio), “Kad širdį tau skausmas” — J. Naujalo (ž. Maiironio), “Mūsų žemė Lietuva” — S. Gailevičiaus (ž. B. Brazdžionio). Religinis koncertas užbaigtas dviem W. A. Mozarto giesmėm. Abiejuose koncertuose sol. G. Čapkauskienė akompanavo prof. dr. Vytenis Vasyliūnas.

A. a. Pranas Naujokaitis, poetas, rašytojas, literatūros istorikas ir jos kritikas, sulaukęs 78 metų amžiaus, mirė rugpjūčio 12 d. Medicinos centre Hackensacke, New Jersey valstijoje. Jo kūrybinį palikimą sudaro poezijos rinkiniai, romanai, keturių tomų veikalas “Lietuvių literatūra”, apžvelgiantis visa literatūrinę lietuvių kūrybą bei jos autorius nuo rašytinio žodžio pradžios iki 1975 m. Lietuvoje ir išeivijoje rašė daug recenzijų, buvo ilgamečiu “Tėviškos žiburių” bendradarbiu šioje srityje. Rašė net ir paskutiniaisiais gyvenimo metais, kai jį kankino sutrikęs regėjimas, kai negalėjo skaityti nei laikraščių, nei knygų. Jam talkino žmona Lina, knygas ir straipsnius įskaitydama į garsinę juostelę. Ja pasinaudodamas, velionis dar išstengdavo mašinėlė pats parašyti straipsnį, nors tai buvo vargingas darbas. Kai kurios recenzijos spaudos puslapius pasiekė jau po jo mirties. Atsisveikinimas su velioniu įvyko laidotuvių namuose Patersone, N. J., kur susirinko daug bičiulių ir bendradarbių, atvyko poetė K. Grigaitytė-Graudienė, rašytojas P. Jurtukas, dailiojo žodžio puoselėtoja I. Veblaitienė. Atsisveikinimo kalbėjo LB New Jersey apygardos pirm. K. Jankūnas, iš Floridos atvykęs velionies bendradarbis kun. V. Dabušis. Porą eilėraščių iš paskutinės velionies knygos “Saulėleidis” paskaitė V. Siursienė. Gedulines Mišias šv. Kazimiero šventovėje Patersone kcelebravo: “Darbininko” red. kun. K. Bučmys, OFM, kun. dr. Z. Smilga ir kun. V. Dabušis, pasakęs jautrų pamokslą apie velionies atliktus darbus. Palaidotas šv. Jono kapinėse Bruklinė, N. Y., kur jau ilsisi 1953 m. mirusi pirmoji žmona.

Paveikslų galerija Kaune surengė respublikinę scenografijos parodą, jai sutelkusi Vilniaus, Kauno ir Šiaulių teatrų dailininkų darbus — scenovaizdžių bei drabužių eskizus, lėles, plakatus, spektaklių ir dekoracijų nuotraukas.

Saviveiklinį simfoninį orkestrą “Vilnius” prieš 20 metų vilniečiams buvo suorganizavęs Povilas Bekeris. Orkestro veikla nutrūko su jubiliejiniu koncertu 1981 m., pašlijus vadovo P. Bekerio sveikatai. “Vilnių” dabar vėl atgaivino naujasis orkestro vadovas Česlovas Radžiūnas. Po ilgos pertraukos vėl skambėjo J. Naujalo “Svajonė”, G. F. Haendelio — S. Aslamaziano “Čakona”, J. Haydno “Koncertas smuikui su orkestru”, F. Schuberto “Aštuntoji simfonija”.

Estradinės dainos konkurse “Gala-84” Kubos sostinėje Havanoje dalyvavo dainininkai iš Sovietų Sąjungos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, R. Vokietijos ir Vietnamo. Lietuviai atstovavo vilniečiai sol. Janina Miščukaitė. Už geriausiai atliktą kubietišką dainą jai paskirta I vieta. Šį laimėjimą sol. J. Miščukaitėi atnešė A. Rodrigues kūrinyas “Tu man labai reikalingas”. Koncertai buvo surengti ir kituose Kubos miestuose. Juose sol. J. Miščukaitė dainavo estradines M. Tamosiuono ir A. Jegelavičiaus dainas.

Mažeikių rajone dvi vasaras dirbo ekspedicinė vardinio rinkimo grupė, vadovaujama Vilniaus universiteto vakarinio fakulteto Kauno docento Alberto Ružės. Pagrindinis dėmesys teko vietovardžiams, kurių sąrašas dabar siekia tris tūkstančius. Šią vasarą buvo užrašyta 1.400 vietovardžių, 850 pavardžių, 200 pravarčių, 1.000 zoomimų. Ekspedicijos dalyviai, susipažindami su vietiniais kultūros bei istorijos paminklais, aplankė Apulės pliailaknį, S. Daukanto gimtinę, žemaičių botanikos sodą, akmenų muziejų Mosėdyje.

Dramos aktorius Antanas Gabrėnas, gimęs Kuršėnų miestelyje 1922 m. vasario 7 d., mirė š. m. rugpjūčio 10 d. Kaune. Velionis 1952 m. baigė Maskvos A. Lunačarskio teatrinio meno institutą ir pradėjo dirbti “Kauon” dramos teatre. Šio teatrinio scenoje per 32 sezonus sukūrė keliasdešimt vaidmenų įvairiuose klasikinių ir dabartinių autorių veikaluose. Vien tik suveję Dudarį R. Blaumanio komedijoje “Siuvejų dienos Silmačiuose” dvidešimt penkerių metų laikotarpyje jam teko vaidinti beveik keturis šimtus kartų. Apie 20 vaidmenų buvo paruošęs filmams. 1977-81 m. buvo Kauno dramos teatro direktoriumi, nuo 1982 m. vadovavo Kauno menininkų namams.

Lietuvos dailės muziejus vilniečius bei jų svečius pakvietė parodon, kuri lankytojus supažindino su vertingiausiais tame muziejuje saugomais liaudies meno pavyzdžiais. Paroda turėjo apie 500 rodimų — įvairiausiais raštais išdabintų kraicio skrynų, kitų senovinių baldų, buitinės keramikos ir tekstilės, drabužių, medžio skulptūrėlių, dekoratyvinių geležies darbų, didžiųjų pintų krepšių rinkinį. Muziejuje prieš keturis dešimtmečius įsikūręs liaudies meno skyrius savo rinkiniuose jau turi daugiau kaip 17.000 vaizduojamosios ir taikomosios liaudies dailės pavyzdžių. Didžioji jų dauguma sukaupta ekspedicijose, kurios rengiamos kiekvieną vasarą.

Muz. Mykolas Karka, sulaukęs 91 metų amžiaus, mirė Panevėžyje 1984 m. rugpjūčio 12 d. Grupės draugu pasirašytas nekrologas išspausdintas “Literatūros ir meno” rugpjūčio 18 d. laidoje. Velionis 1912 m. baigė Vilniaus muzikos mokyklos choro dirigavimo ir vargonų skyrį. 1918 m. apsigyveno Panevėžyje ir šiam miestui atidavė visą savo gyvenimą. Tais metais jis su L. Jakavičiumi pastatė G. Landsbergio-Zemkalnio “Blinda”. 1924 m. suorganizavo pirmąją dainų šventę Panevėžyje. Ilgus metus dėstė muziką berniukų gimnazijoje, mokytojų seminarijoje, amatų mokykloje, vėliau mergaičių gimnazijoje, 1944-60 m. — muzikos mokykloje, dirbo su choralis ir su vaidintojų grupėmis. 1960-75 m. velioniu tiko būti atgimusios Panevėžio liaudies operetės muzikiniu vadovu ir dirigentu. Harmonizuodavo liaudies dainas, kurdavo originalias, rašydavo operetas, muziką dramos spektakliams. Panevėžiečiai velionį laikydavo savo miesto muzikinio gyvenimo siela. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	10 1/4%
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	10 1/4%
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	11 1/4%
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	11 1/4%
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	12 %
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	9 1/2%
Sekmadieniais	9-12.30	spec. taip. s-ta	9 %
		taupomajai s-ta	8 1/4%
		depozitų-čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	12 1/2%
		mortgičius nuo	12 - 14 1/2%

ANAPILYJE skyrus veikia sekma. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairūs kailio kepurės.
Prlimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

HOMETARIO Real Estate Ltd.
Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

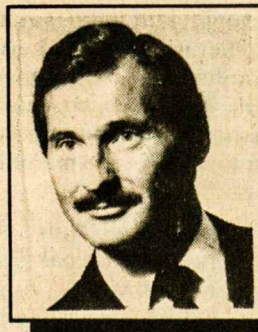
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučulienai

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Skautų veikla

• Sveikiname v.s. fl. Br. Kviki, kuriam, Pasaulio liet. kat. kongresą bagiant vysk. A. Deksnys įteikė Šv. Tėvo skirtą medalį už nuopelnus K. Bendrijai. Jis yra autorius stambių veikalų "Lietuvos bažnyčios", kurių IV tomas netrukus pasirodys knygų rinkoje.

• Raginama registruotis į LSS skautininkų skyriaus rengiamą suvažiavimą Klivlande spalio 6-7 d.d. Registracijos mokesčiai — 10. Registruoja s. Ald. Šeškvienė tel. 233-2378. Dalyvių skaičius turi būti žinomas iki rugsėjo 15 d. Planuojama važiuoti bendrai samdytu autobusiuku.

• Ilgametės vadovės, buvusios "Šatrijos" tūntininkės D. Keršienė ir P. Saplienė pakeltos į vyr. sktn. laipsnį. Į paskautininkes laipsnį pakeltos jaunos vadovės A. Šernaitė, J. Melnykaitė ir J. Batūrienė. Sveikiname.

• Skautai moko lietuviško bendruomeninio gyvenimo jau nuo 6 metų amžiaus. Priklausymas organizacijai yra reikšmingas pasirošimas ateitai. Č. S.

SPORTAS SLIDINĖJIMAS

Australijoje patys šalčiausi mėnesiai — liepos ir rugpjūtis. Kur šalčiai ten ir sniegas, o slidininkams pramoga. Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga paskelbė 16-tąją lietuvių žiemos olimpiadą Mt. Buller kalnuose rugpjūčio 4 d. Varžybų rengėjai buvo "Neringos" slidininkų klubas iš Melburno. Atvyko į varžybas lietuvių slidininkai ir iš tolimų Australijos bei Amerikos miestų — iš viso 57. Pirmą sykį atvykusieji slidininkai iš Los Angeles, San Francisco ir Klivlando stebėjosi apsnigtais lapuočiais medžiais, kurie ir žiemą lapų nenumeta kalnuose, stebėjosi australiečių nuosirdumu ir vaisingumu. Atrodė, kad stiprus ryšys užsimezgė tarp tų dviejų kraštų slidininkų. Varžybos, krosas, slalomas ir dydysis slalomas, praėjo sklandžiai ir įdomiai, o amerikiečiai gavo porą medalių, suvenyrų vežtis namo. Buvo susitarta kad australiečių slidininkų eilė atvykti Amerikon V. Č.

GOLFO ŽINIOS

Rugpjūčio 26 d. Golf Haven golfo laukuose Toronto lietuvių golfo klubo turnyre dalyvavo 59 žaidėjai. Pirmoji vieta buvo iškovota Antano Kevežos, pasiekusio 78 taškų pasekmę. Antruoju liko A. Mikelėnas su 81 tašku. Išlyginamųjų smūgių grupėje J. Grinsky su 62 (102) tapo pirmuoju. A. Paulionis — antruoju su 66 (99), trečiuoju — D. Marijošius 67 (92).

Moteryų klasėje E. Kėkštienė su 95 smūgiais užėmė I vietą, G. Kuchalskienė su 104 — II ir I. Kymantienė su 105 — III. Išlyginamųjų smūgių grupėje J. Ignatavičienė su 70 (111) pirmoji ir G. Kuchalskienė 71 (104) — II.

Premijas už sviedinio primetimą arčiausiai prie iš anksto rengėjų numatytų skylių laimėjo: S. Kėkštas, G. Karosas, E. Slapsys, R. Šimkus.

Geresnės pasekmės: M. Ignatavičius 84, J. Danaitis ir R. Kymantas po 85, P. Stauskas 86, V. Kaknevičius, R. Šiūlys, M. Podsadecis ir A. Kuolas po 87, E. Kuchalskis, R. Šimkus, T. Stanaitis po 88, R. Bagdonas 89.

Turnyrui vadovavo A. Klimas ir V. Kaknevičius.

Rugėjo 1-2 d.d. Valley Golf Club, Bay City, Mi., prie Detroito, metiniame Š. Amerikos lietuvių golfo turnyre dalyvavo 32 tonantiečiai. Lietus neleido šio turnyro deramai užbaigti. Rengėjų nuostūra laimėtojų užimamos vietos buvo išvestos iš 27 sužaistų skylių bendro rezultato.

Komandinėse — tarp miestinės varžybose vyrų klasėje — I v. laimėjo Čikaga, Torontą palikdama II-je. Moterų klasėje torontiešės tapo I v. laimėtojomis.

Individualinėse varžybose vyrų klasėje I v. laimėjo M. Petrošius, Čikaga, II A. Keveža, Torontas. A klasėje I v. laimėjo A. Mikelėnas, Torontas; A klasėje su išlyginamaisiais smūgiais I v. iškovoj P. Stauskas, Torontas. B klasėje II v. laimėjo Ramūnas Saplys ir jaunį klasėje I v. iškovoj M. Podsadecis, abu iš Toronto.

Moteryų klasėje I v. laimėjo A. Vaitkienė iš Čikagos, antrąją palikdama buvusią 1983 m. meistere E. Kėkštienę iš Toronto.

Sekantis Toronto Lietuvių golfo klubo turnyras įvyks š. m. rugsėjo 23 d. Pine Ridge, J. ir H. Paukščių golfo laukuose. Pradžią 10 v.r. Sig. K.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

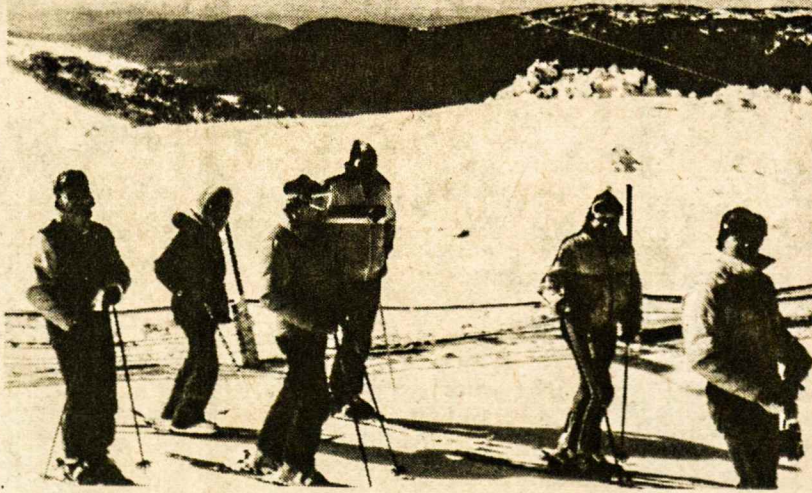
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Australijos kalnuose š. m. rugpjūčio 4 d. susitiko lietuviai slidininkai iš Australijos ir JAV varžybos. Nuotraukoje — dalis varžybinių. Iš kairės: V. Binkis, M. Pilkinė, V. Čiurlionis, J. Liutikas, J. Kraucevičius, A. Mainelis. Nuotr. V. Čiurlionio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nias gauda". Rinkimuose krito net 15 J. Turnerio ministrų, neminant kitų liberalų, kurių bendras skaičius parlamente sumažėjo 107 atstovais. Pavojuje atsidūrė ir pats J. Turneris, Vankuveryje pasirinkęs rinkiminę Quadros apylinkę, tik per plauką susilaukęs laimėjimo 3.324 balsais. Už J. Turnerį balsavo 21.728 rinkėjai, už konservatorių parlamentarą W. Clarką — 18.404. Taip pat Vankuveryje skaudaus pralaimėjimo susilaukė liberalų partijos pirminkė I. Campagnolo. Abiejų vadų pastangos kandidatuoti Britų Kolumbijoje ir susilaukti daugiau liberalų atstovų iš Vakarų Kanados buvo nesėkmingos. Buvusiame parlamente liberalai turėjo du atstovus iš Manitobos, o dabar Winnipeg vėl buvo išrinktas tik L. Axworthy. Antrasis atstovas rinkimus pralaimėjo. Tad iš Vakarų Kanados liberalai ir vėl turi tik du atstovus.

Geresnių rezultatų Kvebeke susilaukė ten gimęs ir augęs konservatorių vadas B. Mulroney, pasirinkęs Manicouagano rinkiminę apylinkę, kurioje įėjo jo gimtavietė Baie Comeau. Ten jis lengvai sutriuškino ilgametį liberalų parlamentarą A. Maltaisą, 1980 m. rinkimuose gavusį net 16.655 daugiau balsų už konservatorių varžovą. Šį kartą net 30.386 rinkėjai balsavo už B. Mulronį, už liberalą A. Maltaisą — tik 9.729. B. Mulronio ir kitų 57 liberalų išrinkimas Kvebeke provincijoje liudija, kad kvebekiečiai jį laiko savo sūnumi. Tai buvo aiškiai matyti Baie Comeau ledo ritulio arenoje, kai ten atvyko rinkimų pergalės priimti B. Mulroney su žmona Mila. Jiems buvo su-

Iškilūs sportininkai

Algis Grajauskas, jn., Hamiltono "Kovo" sportininkas, buvo vienas iškiliausių mūsų lengvąatlečių Š. Amerikoje. Neveltui 1978 m. McMaster universitete jis buvo išrinktas tų metų geriausiu sportininku.

Kaip talentingas bėgikas pradejo reikštis dar būdamas vidur. mokykloje. 1974 m. Hamiltono mokyklų pirmenybėse iki 18 m. amžiaus varžybose jis laimėjo pirmą vietą 100 m bėgime, įveikęs šį nuotolį per 10,9 sek. Tą pačią pasekmę pakartojo 1978 m. McMaster universiteto varžybose. Ontario universiteto varžybose 1978 m. Kingstone jis laimėjo pirmą vietą 400 m bėgime, pasiekęs puikią pasekmę 48,9 sek.

A. Grajauskas plačiai dalyvavo lengv. atletikos rungtynėse. 1978 m. uždary patalpų varžybose Maple Leaf Gardens Torontas 600 jardų nuotolį įveikė per 1:17,0 min.

Jonas Karpis, buvęs iškilus Toronto "Vyčio" ir mokyklų krepšininkas, praėjusį sezoną žaidė krepšinį Sirakūzų universitete. Artėjant naujam sezonui, Jonas tikisi persikelti į Bostono universitetą. Tuo atveju jam teks vienerius metus laukti be žaidimo. Taip pat buvo kviečiamas žaisti draugiškas rungtynes Kanados rinktinėje, tačiau universiteto komandų vadovai neleido.

Henrikas Andrulis, 28 metų toniškis, žaidžia beisbolą "Etobicoke Indians" komandoje. Jo jėga mušant sviedinuką ir greitis tarp bazių kiekvienais metais jam užtikrina geriausio lygos žaidėjo titulą (MVP). H. Andrulis yra orinio eismo kontrolierius aerodrome.

Vitas Gerulaitis po ilgos virtinės nesėkmių Toronte įvykusiam teniso turnyre pasiekė baigminį žaidimą, kuris prieš J. McEnroe buvo silpnokas. Jis pralaimėjo 0-6, 3-6. Tą patį turnyrą jis laimėjo 1983 m. baiginiame žaidime įveikęs J. Lendl. A.S.

keltdusio pradėti kalbos. B. Mulroney kalbą pradėjo ir užbaigė prancūziškai, laisvai kaitaliodamas abi oficialias Kanados kalbas. Savo žodyje jis žadėjo pagrindinį dėmesį skirti ekonomijos ir nedarbo reikams, siekti moterų lygybės, Kanados provincijų vienybės, nes jos reikaluose skriaudų susilaukdavo Vakarų Kanada, o Kvebekas dažnai nebūdavo suprantamas. Pergalės susilaukusį B. Mulronį tuojau pat vidurnakčio metu pasveikino iš Baltųjų rūmų paskambinęs prez. R. Reaganas. Esą pokalbį buvo pasisakyta už didesnį JAV ir Kanados suartėjimą, B. Mulroney linkėjo R. Reaganui antrą kartą laimėti prezidentinius rinkimus šį rudenį.

Socialistų vadas E. Broadbentas sakosi esąs patenkintas rinkimų rezultatais, nes jo partija šį kartą savo atstovų skaičių Ontario provincijoje padidino aštuonis iki 13. Iš tikrųjų tas laimėjimas neturi didesnės reikšmės, kai atstovų skaičius sumažėjo vakari-nėse provincijose ir kai socialistai parlamentan grįžo tik su 30 atstovų, o ten buvo turėjo 32 atstovus. Iš katastrofiško liberalų kritimo socialistai jokios naudos neturėjo. Viską susizėrė konservatoriai. E. Broadbento viltis, kad jo socialistams teks tapti pagrindine opozicine partija nepasitvirtino. Liberalai naujajame parlamente turės dešimčia atstovų daugiau už NDP socialistus. Vankuveryje paskelbtame liberalų pralaimėjime J. Turneris žadėjo siekti visiško liberalų partijos atnaujinimo iš pagrindų. Jo, matyt, reikėtų ir E. Broadbento socialistams, kurių atstovų skaičius Kanados parlamente visada sukasi apie trisdešimtuką. Socialistams aiškiai kenkia jų per didelės suartėjimas su streikus pamėgusiomis unijomis ir per daug palanki politika Maskvai. Ir šiuose rinkimuose E. Broadbentas pasisakė už Kanados pasitraukimą iš Atlanto Sąjungos, skriejančių JAV bombų bandymų sustabdymą sustabdymą Kanados dervėse. Tokius pat pasiūlymus darė ir Kanados nereikšmingos komunistų partijos vadas W. Kashtanas.

Dviejose rinkiminėse Ontario apylinkėse savo laimę politikoje bandė du lietuviai — trečią kartą liberalams atstovavęs Romas Vaštokas, pirmą kartą — nepriklausomą kandidatūrą paskelbęs Haroldas Bružas. Pastarasis Algomos apylinkėje atsidūrė paskutinėje ketvirtroje vietoje, surinkęs vos 462 balsus, kai kiti kandidatai juos skaičiavo dešimčia ar net keliolika tūkstančių. Nesėkmė lydėjo ir R. Vaštoką Hastings-Frontenac-Lennox-Addington apylinkėje. Liko tik paguoda, kad jis netikėtai laikiniu laimėtoju tapo "Canadian Press" agentūros paruoštoje ir spaudai išsiuntinėtoje rinkimų rezultatų lentelėje. Rinkimus toje apylinkėje vėl laimėjo konservatorių parlamentaras B. Vankoughnetas, gavęs net 19.769 balsus, R. Vaštokui teko antrąji vieta su 9.775 balsais. Ruošiant rezultatų lentelę kažkas sumaišė jų pavardes. R. Vaštoką pavarde atsidūrė prie 19.769 balsų, o B. Vankoughnetui buvo atiduoti R. Vaštoko balsai. Ta rinkiminė apylinkė, turinti daug ūkininkų, visada remia konservatorius, yra labai nedėkinga liberalams. Šį kartą dar prisidėjo ir rekordinis liberalų partijos kritimas visoje Kanadoje.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
10 1/4% už 90 dienų term. indėl.
10 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
11 1/4% už 1 m. term. indėlius
11 1/4% už 2 m. term. indėlius
12 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8 1/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 12 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 13 1/4%
2 metų 14 %
3 metų 14 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 12 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

[staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų]

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei daudymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošūnas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

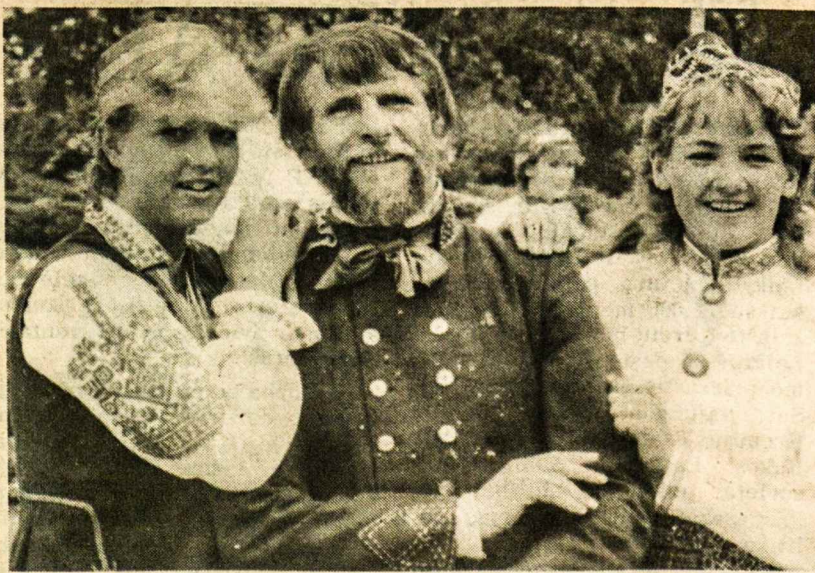
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Latvāites su savo mokytoju Laisvės olimpiadoje Toronte Nuotr. St. Dabkusa

TORONTONT

Benas ir Birutė Gelbuogiai išvyko atostogų į Europą. Apilankys Angliją, Daniją, Olandiją, V. Vokietiją, Austriją, Italiją, Šveicariją ir Prancūziją.

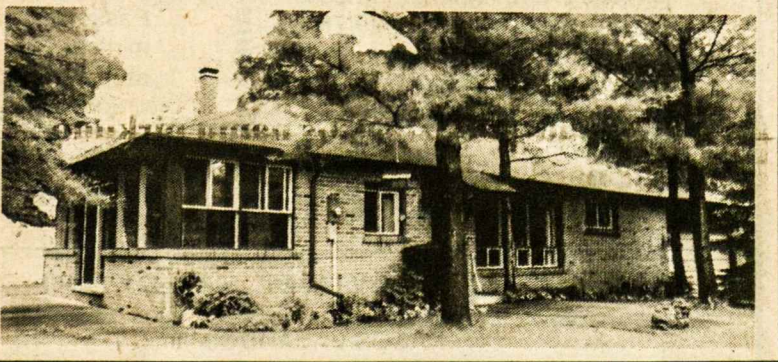
Vietoje gėlių a.a. Jono Deksnio atminimui paaukėjo "Tėviškės žiburiams": Toronto Lietuvių namų dainos vienetą \$25, Mikalina ir Stasys Aleksos \$25.

Jaunavedžiai Virgilija (Rūkaitė) ir Tomas Kasperavičiai grįžo iš povestuvinės kelionės Karibų salose ir apsigyveno Etobicoke mieste.

Virgilijos ir Tomo vestuvės įvyko š. m. rugpjūčio 4 d. Toronte, Prisiškėlio šventovėje.

Parduodamo namo apžiūra

rugsėjo 22-23 d.d. nuo 12 v. iki 3 v.p.p. Wasaga Beach — nr. 66, 54 gatvė, į pietus nuo Mosley Ave. \$74900.00, privatus parduvinas. Mūrinis vienaaukštis, tinkamas pensininkui; du miegamieji kambariai, salionas, valgomasis, virtuvė, saulės kambarys (40 pėdų stiklas), prausykla, sandėlis, dvigubas garažas; namas pritaikytas žiemai, elektrinis šildymas. Pridėtinis pastatas — vasarnamis svečiams ir pasiūrė įrankiams. Sklypas 105' x 142', apželdintas, malonus užaugę medžiai, medinė tvora 5'6" augščio. Parduodamas ir pridėtinis sklypas už \$19900.00, aptvertas 111' x 142' augščio tvora. Pasiūlymai priimami telefonu: 1-416-233-8883 arba Wasaga Beach vietovėje 1-705-429-5058.

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

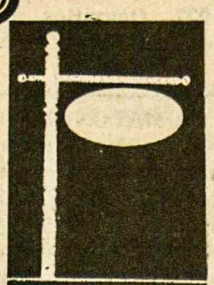

TOTAL TRADES RENOVATING

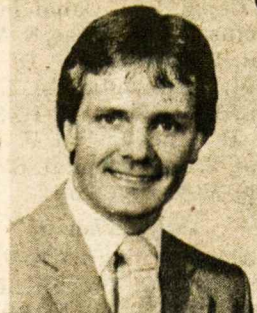
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliuminio gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas
patarnauja
lietuvių kalba
Nemokamas namų
įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Kazimierinio kongreso dienos

(Atkelta iš 1-mo psl.)
esamą aplinką, kurioje jis gyvena.

Prie stalo sėdėjo svarstybų nariai, pasirošę dėstyti savo mintis tema: "Religinė iš-eivijos jaunimo orientacija — kas stiprina ir kas silpnina jo tikėjimą".

Pirmoji prašneko į susirinkusius Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, turinti patirties su paauglių mergaičių auklėjimu pataisos namuose Montrealyje. Pasak jos, jaunimas religija domisi, ypač tada, kai ją pats išgyvena. Įprastinių sekmadienio pamaldų neužtenka — reikia specialių religinių būrelių ir kitokių jaunimui patrauklių būdų.

Dr. Saulius Jankauskas, medikas iš Detroito, kalbėjo apie savo nueitą kelią — nuo šeimos iki universiteto. Esą jo tikėjimą formavo šeima, organizacija (ateitininkų) ir gimnazija. Jo tikėjimas glaudžiai susijęs su lietuviškumu. Nutilimas nuo lietuviškos parapijos reiškia nutolimą ir nuo tikėjimo.

Laima Gustainytė-Underienė kalbėjo apie šeimos įtaką vaiko ir jaunuolio tikėjimo formavime. Tėvai, kurie neturi tikėjimo, negali jo įkvėpti ir vaikams. Siejimas lietuviškumo su tikėjimu nevisuomet būna sėkmingas. Būna atvejų, kai su menkėjančiu lietuviškumu silpnėja ir tikėjimas, jeigu pagrįstas vien lietuviškumo tradicija. Silpnina jaunimo tikėjimą neigiamą aplinką, kontakto neturėjimas su kunigais, stoka gerų pavyzdžių. Tikėjimą stiprina tėvų laikyena, bendri šeimos išgyvenimai, dalyvavimas parapijos gyvenime, ryšiai su kunigais, religiniai pokalbiai ir pan.

Teologijos stud. Edmundas Putrimas iškalbingai dėstė savo mintis apie dabarties jaunimą Vakarų pasaulyje. Dabarties jaunuolis esąs ego-centrinis, reikalaujantis sau visų dėmesio, nevertinantis kitų pasiaukojimo. Į religinį bendruomeninį gyvenimą jaunuolis ateina ypač per parapiją, kuri yra kaip šeima. Ši kelia sunkina jaunų kunigų stoka. Dėl to reikia suaktyvinti pašaukimų ugdymą, ypač šeimose, nes jos yra pirmoji seminarija, stipriau įjungti jaunimą į parapijos gyvenimą.

Dalyvių pasisakymai

Po svarstybų narių pasisakymų prasidėjo plačios diskusijos, kuriose dalyvavo visa eilė asmenų, bet jau vyresnio ir vidurinio amžiaus. Vieni jų pateikė klausimus svarstybų dalyviams, kiti dėstė savo nuomones bei patirtį. Štai jų sąrašas: kun. K. Kaknevičius, sesuo Paulė Savickaitė, A. Astravas, E. Bradūnaitė, V. Kolyčius, kun. A. Saulaitis, kun. P. Baltakis, OFM (būsimasis vyskupas), sol. Prapuolenis, vysk. V. Brizgys, mons. V. Balčiūnas, St. Kasparas ir kt. Vieni jų pabrėžė lietuviškų tradicijų svarbą (Kūčios, Kalėdos, Velykos...), kiti asmeninį religijos išgyvenimą, tretį malda (kun. Baltakis, mons. Balčiūnas), ketvirtą asmeninį išgyvenimą. Esą neužtenka teorinio mokymo, reikia sudaryti jaunimui situacijas, kuriose jis galėtų pajusti tikėjimo dvelkimą, jį išgyventi.

Svarstybų vadovė G. Petrauskienė, suglaudama dėstytas mintis, padarė jų santrauką, kuri vėliau bus paskelbta spaudoje.

Baigus svarstybas, kun. V.

Dabušis perskaitė pavarde jaunųjų, laimėjusių premijas kazimierinių rašinių konkurse (jis skelbiamas "TŽ" atskirai).

Vakaronė

Dauguma kongreso dalyvių šeštadienio vakarą nuėjo į operos "Dux Magnus" premjerą Ryersono teatre. Turintieji bilietus į sekmadienio spektaklį arba visai neketinę eiti operon susirinko į "Royal York" viešbučio Ontario salę. Tokių buvo apie 300. Matėsi daugiausia vyresnio amžiaus žmonės, bet netrūko ir jaunų veidų, nes tai buvo jaunimo renginys. Jį pradėjo įžanginiu žodžiu iniciatorių grupės vardu teologijos stud. E. Putrimas ir programos pranešėja pakvietė V. Kuprevičiūtę-Jay.

Visų pirma pamatė ekrane skaidrių montажą, paruoštą G. Čepaitės. Tai vaizdų pyne apie šv. Kazimierą ir Dievo pėdsakus gamtos grožyje, dailėje, žmogaus gyvenime. Psalmių žodžiai, pritaikyti kiekvienai skaidryi grupei, lengvino žiūrovams suprasti vaizdus.

Meninėje programoje gražiai pasirodė labai jaunos pianistės, persikėlusios gyventi į Torontą iš Montrelio, būtent Kristina ir Daiva Baršauskaitės; pirmoji — 11 m., antroji — 12 m. amžiaus. Jos labai įspūdingai paskambino

garsųjų klasikų kūrinį.

Ramūnas Underys ir Vaidotas Vaičiūnas su gitarų palyda atliko keletą lietuviškų dainų, kurių dalis yra sukurta paties R. Underio. Kai kurias dainas palydėjo elektroniniais vargonėliais Paulius Vytas. Jų dainos gražiai lyriškai skambėjo. Gaila tik, kad nebuvo kazimierinės kūrybos, kurios buvo tikėtasi.

Baletė šokė L. Janušauskaitė, palydima atitinkamos muzikos, meistriškai atliko rimto žanro baletinių kūrinių.

Jonas Ivanauskas iš Ročesterio elektrine gitara pagrojo vieną kūrinių, kuris skambėjo gana neįprastai.

Pertraukos metu vakaronės dalyviai vaišinosi vynu bei sūriu, apžiūrėjo Lietuvos pogrindžio nuotraukas, kalbėjosi su netikėtai sutiktais pažįstamais.

Užbaigai A. Žygas iš Čikagos įspūdingai perskaitė Sibire kalinamo Lietuvos jaunuolio Juliaus Sasnauskio laisvą savo krašto jaunimui, paimtą iš pogrindžio spaudos. A. Žygas skaitė jį aptemdytoje salėje su žvakė rankoje. Tai sudarė mistišką nuotaiką, kuri sujungė vakaronės dalyvius su Lietuvos tikinčiaisiais, kovojančiais už tikėjimo laisvę.

Užbaigos ir padėkos žodį tarė rengėjų vardu šios vakaronės organizatoriai E. Putrimas. (Bus daugiau)

Popiežius Kanadoje

Š. m. rugsėjo 9 d., apie 12 v., Šv. Tėvas Jonas-Paulius II "Alitalia" lėktuvu, lydimas viros eilės Vatikaną pareigūnų, pasiekė Kanados Kvebeką. Pabučiaęs žemę, jis nukreipė savo žvilgsnį į laukiančius valdžios pareigūnus, vyskopus ir minias. Jonas-Paulius II buvo sutiktas kaip Vatikaną valstybės galva su didžiausiu iškilmingumu — 21 artilerijos šūviu, orkestru, garbės sargyba ir oficialiu generalgubernatoriaus J. Sauve sveikinimu. Savo kalboje Šv. Tėvas betgi pabrėžė, kad jis atvyko Kanadon ne kaip valstybės galva, bet kaip ganytojas ir brolis. Aukštųjų pareigūnų tarpe buvo Kanados

min. pirm. J. Turneris su žmona, Kvebeko gubernatoriaus G. Lamontagne, Kvebeko premjeras R. Levesque, vietos arkivyskupas L. A. Vachon ir kt.

Vakarp Šv. Tėvas atnašavo Mišias aikštėje prie Lavalo un-to. Jos truko apie 4 valandas. Savo pamoksle jis kvietė tikinčiuosius nepamesti besikeičiančioje kultūroje ir išlaikyti krikščioniškąjį savo tikėjimą.

Aplankęs žymiąsias Kvebeko vietas, Šv. Tėvas dvi dienas paskyrė Montrealui, po to išskrido lėktuvu į Niufundlandiją ir N. Brunsviją. Rugsėjo 14 ir 15 d.d. jis laukiamas Toronte.

Pajieškojimai

Jieškomas Valerijus Kriaunevičius, gyvenęs Čikagoje. Prašome jį arba apie jį žinančius pranešti Danutei Babin, 65 Tyrone Dr., Hamilton, Ont. L9C 2M8 arba skambinti tel. 416-387-0218.

Jieškomas Pranas Šeikys, gimęs 1910 m. Žinantieji apie jį prašomi pranešti J. Gudui, 3279 Homark Dr., Mississauga, Ont., L4Y 2K5. Jieško dukte.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Rugsėjo 6 - 14

Spalio 4 - 12

Grupė rugsėjo 6 lydėsiu ats pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilus. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Pasaulio įvykiai

R. VOKIETIJOS KOMPARTIJOS VADO E. HONECKERIO APSILANKYMAS V. Vokietijoje rugsėjo 26-29 d. d. buvo atidėtas neribotam laikui. Atidėjimą paskelbė R. Vokietijos diplomatinės misijos vadovas E. Moldtas Bonnoje. Oficialiai buvo pažerta priekaištų kai kuriems V. Vokietijos politikams dėl jų kritiškų pastabų R. Vokietijai. Iš tikrųjų pirmąjį R. Vokietijos kompartijos vado E. Honeckerio apsilankymą V. Vokietijoje sukludė abiejų Vokietijų suartėjimo pabūgusi Maskva. 1970 m. buvo leista V. Vokietijoje apsilankyti R. Vokietijos premjerui W. Stophui ir Bonnoje susitikti su anuometiniu kancleriu W. Brandtu. Tokio leidimo negavo kompartijos vadas E. Honeckeris, apsilankymą Bonnoje planavęs jau 1983 m. balandžio mėnesį, vėliau atidėjęs

š. m. rugsėjo 26-29 d. d. Ir kancleris H. Kohlis, ir E. Honeckeris betgi paliko atviras duris atečiai. Esą apsilankymas nėra visiškai atšauktas, tik atidėtas nenumatant kitos datos. Abiejų Vokietijų ryšiai bus tęsiami, vykdomi padaryti įsipareigojimai. V. Vokietija yra pažadėjusi \$333 milijonų paskolą R. Vokietijai. Ypač svarbūs yra prekybiniai ryšiai. Metinis V. Vokietijos prekybos su R. Vokietija balansas siekia \$6 milijonus. Gaminiais keičiamasi be maito. R. Berlyne staiga numirė Sovietų Sąjungos vicepremjeras L. Kostandovas, ištiktas širdies smūgio. Oficialiai jis buvo atvykęs į tarptautinę mugę Leipcege, bet ta viešnagė galėjo būti susieta su E. Honeckerio apsilankymo atidėjimu. Velionis dažnai kritikuodavo ekonominius ryšius tarp abiejų Vokietijų. Urna su L. Kostandovo pelenais buvo įmūryta Kremiaus sienoje. Laidotuves netgi transliavo sovietinė televizija. Tokių laidotuvių nesulaukia eiliniai premjero pavagutojai, kurių yra net dešimt. L. Kostandovui parodytas dėmesys nustebino užsienio diplomatus.

Sustabdė rezoliuciją

Premjero R. Karamio vyriausybė kreipėsi į Jungtinių Tautų saugumo tarybą, reikalaujama, kad Izraelio kariuomenės atsisakytų pietiniame Libane įvestų suvaržymų. Esą ta okupuota sritis dabar yra visiškai atskirta nuo Libano. Gyventojams neleidžiama susitikti, keistais gaminiais ir prekėmis. Rezoliucija taipgi pareikalavo, kad Izraelis laikytųsi 1949 m. Ženevos konvencijos, taikomoms civiliams gyventojams karo metais. Rezoliucija taipgi norėjo, kad Jungtinės Tautos pasiųstų savo atstovus susipažinti su Izraelio taktika pietiniame Libane. Ši reikalavimą išbraukė Libano atstovas, laimėdamas Britanijos ir Olandijos pritarimą rezoliucijai. Keturiolika saugumo tarybos narių tada balsavo už rezoliucijos priėmimą, bet ją sustabdė JAV atstovo veto, panaudotas 39-tą kartą. Jungtinės Tautos buvo įsteigtos prieš 39-rius metus, o dabar buvo susilaukta 39-tojo veto.

Istorinis žingsnis

P. Korėjos prez. Č. Doo-hwanas tris dienas viešėjo Japonijoje. Tai buvo pirmas P. Korėjos vyriausybės vado apsilankymas. Santykius lig šiol drumsdavo 1910-45 m. laikotarpis, kai Korėją buvo okupavusi ir kaip savo koloniją tvarkė Japonija. Imperatorių Hirohitą apgailestavo praeityje padarytas klaidas, tačiau viešo atsiprašymo nepadarė. Japonijos premjeras J. Nakasonis taip pat apgailestavo, kad korėjiečiams teko patirti kančias. Esą dabar atėjo laikas abiem valstybėms vėl suartėti, pradėti artimesnį bendradarbiavimą. Viešnagės metu aptarti prekybos reikalai. P. Korėja daugiau savo gaminių nori parduoti Japonijai, iš jos susilaukti technologinės paramos. Buvo paliesti ir Japonijoje gyvenantys korėjiečiai, kurių ten yra apie 700.000. Norima, kad jie gautų daugiau pietinių teisių.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416)762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416)231-4138

namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės

* Automobilų

* Komerčiniai

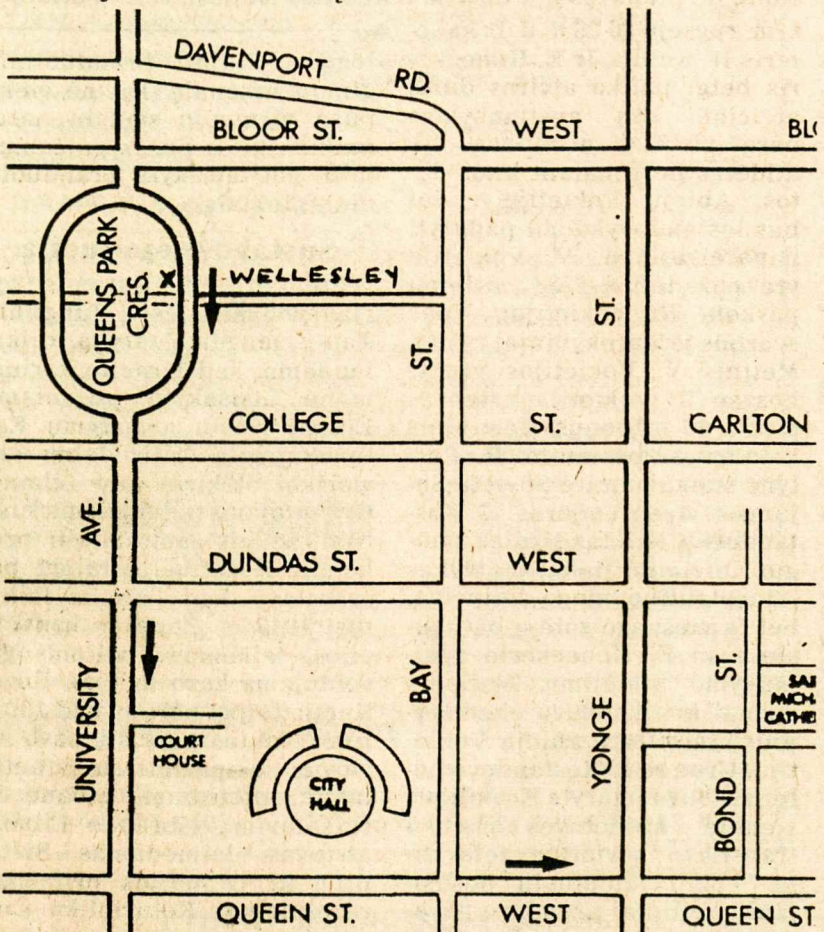
533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

ŠV. TĖVO SUTIKIMAS TORONTE – rugsėjo 14, penktadienį

Lietuviai renkasi Queen's Park Crescent šiaurinės dalies rytinėje pusėje. Pageidaujama, kad kuo didesnis jų skaičius dėvėtų tautinius drabužius ir tuo būdu išsiskirtų iš minios kaip organizuotas tautinis vienetas. Toje vietoje bus ir kitų pavergtų Europos tautų dalyviai, kurie taip pat atliks programas televizijai bei susirinkusiai publikai. Prašome tuos, kurie gali, atvykti anksčiau, o visus prašome užimti vietas ne vėliau kaip 11 val. ryto. Popiežius pravažiuos ir tikriausiai sustos apie 2 v.p.p. **Dalyvaukime visi. Gausus ir organizuotas mūsų dalyvavimas su menine programa bei plakatais iškels lietuvių ir Lietuvos vardą.**

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rugsėjo 8 d. susituokė Gina Žukauskaitė su Terry O'Flanagan. Sutuoktvių apeigas atliko klebonas kun. J. Staškus.

— Rengiasi tuoktis Tomas Ivanuskas su Anita Krygeryte, Petras Čeponis su Dana Vitkute.

— Parapijos choras pradėjo naujus savo veiklos metus. Rugsėjo 9 d. jau giedojo 11 v. pamaldose ir turėjo pirmą poatostoginę repeticiją bei susirinkimą. Choro dirigentas — muz. J. Govėdas, valdybos pirm. — R. Paulionis. Galintieji įsijungti į chorą prašomi skambinti R. Paulioniui tel. 249-1305.

— Naujai įsventintas dijakonu Edmundas Putrimas rugsėjo 9 d. dalyvavo pamaldose. Netrukus įsijungs į parapijos veiklą ir pradės skaityti pamokslus. Parapijoje jis talkins iki sausio 1 d. Tada grįš Romon baigti studijų ir pavasarį bus įsventintas kunigu.

— Muzikė N. Beniotienė planuoja sudaryti parapijos vaikų chorą, kuris giedotų sekmadieniais per pamaldas. Tikslesnė žinia bus paskelbta vėliau.

— Pasaulio lietuvių katalikų kongresui paaukojo \$25 — J. ir S. Jagėlos, \$20 — E. Jasiūnienė; lietuvių kapinėms \$50 — J. ir S. Jagėlos; parapijos skoloms mokėti \$100 — J. ir S. Jagėlos, J. ir B. McDonald. — Mišios rugsėjo 16, sekmadienį, 10 v.r. — už a. a. Joną Tonkūną, 11 v.r. — už a. a. Teklę Grigienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas rugsėjo 16 ir 30 d.d., 9.45 v.r., laikys kun. P. Dilys. Pamaldos rugsėjo 23 d., 9.45 v.r., anglų kalba.

— 1984 m. rugpjūčio 30 d. mirė a. a. Jieva Povilaitienė, 83 m. amžiaus. Palaidota rugsėjo 1 d. lietuvių šv. Jono kapinėse. Paliko 4 sūnus — Algį, Augustą, Jurgį ir Vincą su žmonomis, 6 anūkus, 1 proanūkį Toronte, 2 seseris ir 1 brolį Lietuvoje.

— Lietuvių evangelikų tarybos atstovai rugsėjo 14 d. anglikonų katedroje Toronte dalyvaus ekleumeniniame popiežiaus sutikime: pirm. kun. J. Juozapaitis, vicepirm. kun. P. Dilys, E. J. Bumeisteris ir V. Dauginis, lietuvių evangelikų tarybos įgalioti. E. J. Bumeisteris ir V. Dauginis yra vyriausios ev. liut. bažnyčios tarybos nariai.

— Septintasis pasaulio liuteronų federacijos suvažiavimas š. m. rugpjūčio mėn. Budapešte išrinko naują federacijos pirmininką sekančiam terminui — Vengrijos liuteronų vyskupą Zoltan Kaldy.

— Rugsėjo 4 d. Valerijai Anysienėi sukako 85 m. amžiaus. Sveikiname.

— Parapijos tarybos posėdis — rugsėjo 12 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Parapijos taryba dar kartą prašo remti savo aukomis įsteigtą lietuvių evangelikų teologinių studijų fondą. Aukos renka parapijos tarybos nariai.

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys rugsėjo 19-27 d.d. bus Čikagoje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 13 d. du autobusai išvažiuos į kun. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekraciją, kuri bus Portlando katedroje rugsėjo 14 d., 2 v.p.p.

— Uršulė Petkūnienė šį penktadienį švenčia savo amžiaus 103 gimtadienį. Prieš keletą savaičių draugų ir giminių tarpe A. Šmigelskis atšventė savo 80 gimtadienį.

— Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas, dar vis negaluoja S. Miniotienės, pradės veikti šį sekmadienį nuo 9.30 v.r. iki po visų Mišių.

— Parapijos choro repeticiją — ketvirtadieniais, 7.30 v.v., muzikos salėje.

— „Volungės“ choras repetuoja kiekvieną penktadienį, 7 v.v., muzikos salėje. Ir šiais metais jis suktiko giedoti kas mėnesį šventovėje, pradedant ateinančiu sekmadieniu.

— Ruošiasi tuoktis: Dalija Melnykaitė su Gus Rocca.

— Pakrikštija Monika-Marija, Wendy ir Jono Dobių dukte.

— Parapijai aukojo: E. Simonavičienė \$500, Br. Narbutas \$150, A. E. Šelmiai \$50.

— Mišios rugsėjo 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a. a. Juliją Pargaliauską, 9.30 v.r. — už a. a. Jokūbą Šimkų, 10.15 v.r. — už a. a. Vytautą Vingelį, Antaną Račkauską, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a. a. Vytautą ir Povilą Jarašiūnus.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba rugpjūčio 30 d. posėdyje paskyrė aukas: Lietuvių tautodailės institutui Toronte \$100, „Arui“ \$200, „Aušrai“ \$200, Kanados lietuvių jaunimo sąjungai \$100, „Aitvarui“ \$200, KLB žmogaus teisėms ginti komitetui \$200, „Tėviškės žiburiams“ \$250, „Atžalynui“ \$500, „Gintarui“ \$500, Boys and Girls Clubs of Ontario \$100, Tautos fondui \$300, „Vyciui“ \$200, „Skautų aidui“ \$100, SALFAS sąjungai \$200, Vasario 16 gimnazijai \$500, Maironio mokyklai \$400, „Nepriklausomai Lietuvai“ \$250, Toronto lietuvių ledo ritulio komandai \$100. Paskirstyta posėdžio metu \$4,400, anksčiau paskirtos 1984 m. aukos — \$5,798. Iš viso paskirstyta 1984 m. \$10,198.

— Spalio 20, šeštadienį, Amsterdamo olandų oktetas „Daina“ duos lietuviškos muzikos koncertą. Vienetui vadovauja muz. komp. Paul deBoer. Toliau mesnės detalės bus paskelbiamos sekančiuose „TŽ“ numeriuose.

— Šv. Kazimiero sukakties kongreso proga LN aplankė daug svečių. Deja, normalios popietės valandos jau buvo pasibaigusios, ir tik talkininkų dėka buvo įmanoma aptarnauti svečius. B. Stanulienė ir A. Lukošienė nuosirdus aiči už talką.

— LN biblioteka veikia ketvirtadieniais nuo 3 v.p.p. iki 5 v.p.p.

— Išėjo „LN žinių“ 8 nr. Gaunamas nemokamai L. Namuose, „Paramoje“ ir parapijoje.

VI. Pūtvio šaulių kuopa Toronte maloniai kviečia jus dalyvauti jos

30 metų gyvavimo ir šauliškos veiklos iškilmingame minėjimo pokylyje ir koncerte

Programoje: Trumpa oficialioji dalis

Koncertas, kurio programą atliks sol. S. Žiemelytė, fleitistas T. Regina ir muz. J. Govėdas Šilta vakarienė. Šokiai, grojant 5 asmenų estų orkestrui. Loterija

Bilietai \$10 asmeniui; gaunami pas V. Pečiulį tel. 767-8877, St. Jokubaitį 537-2869 ir pas kuopos šaulius. Bilietus prašome įsigyti iš anksto.

rugsėjo 29, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje (1573 Bloor St. W.).

A+ VINCUI PALAIČIUI

mirus Lietuvoje, dukrą ANDRENĄ Kanadoje ir jos šeimą, jo žmoną ZOSĘ, dukrą VIKTORIJĄ, sūnus — EDMUNDĄ, SIGITĄ, GENIŲ, VIKTORĄ ir jų šeimas Lietuvoje nuosirdžiai užjaučia —

Wilfred Dyer ir šeima

A+ JIEVAI POVILAITIENEI

mirus,
sūnus, gimines ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

Irma ir Bernardas Kuzmavičiai

A+ JONUI DEKSNIUI

netikėtai užbaigus šios žemės kelionę,

gilaus skausmo valandoje reiškiamo užuojautą jo žmonai ANICETAI, dukroms DARIJAI ir LAIMAI, sūnui KAZIMIERUI — buvusiam KLB Hamiltono apylinkės pirmininkui ir jo žmonai Klarai. Amžinos ramybės mirusiam ir Visagalio stiprybės likusiems linki —

KLB Hamiltono apylinkės valdyba

Filmų festivalyje Toronte dalyvauja ir torontietis Al. Mačiulis su savo filmu „Transistor“. Tai 9 min. filmas, paruoštas pagal to vardo muzikinį Scott Merrit kūrinių. Jis buvo rodomas rugsėjo 11 d., 11.30 v.r., „The Showcase Cinema“. Al. Mačiulis yra baigęs Ryersono politechnikos institutą 1984 m. bakalauro laipsniu. Jo filmas bus rodomas televizijoje — „First Choice“, 47 kanale ir „City-TV“. Su dalininku Michael Amo Al. Mačiulis sudarė bendrovę „Fearless Films“.

Dail. Reginos Žiuraitienės paveikslų paroda rengiama š. m. rugsėjo 28 — spalio 14 d.d. „The Old Bronte Post Office Gallery, Inc.“ (86 Bronte Rd. S., Oakville L6L 3B8). Atidarymas — rugsėjo 28, penktadienį, 7-10 v.v. Parodoje bus išstatyti šiaurinės Kanados ir vietinių gamtovaizdžiai — akvareliniai ir aliejiniai paveikslai. Kviečiami dalyvauti ir lietuviai.

A. a. Juozo Kauliaus atminimui Elena ir Steponas Pusaškaiai paaukojo „Tėviškės žiburiams“ \$20.

A. a. Jono Deksnio atminimui vietoje gėlių Eugenija, Margarita ir Leonas Klevai „TŽ“ paaukojo \$30.

ARTI POŽEMINIO TRAUKINIO ir High Parko išnuomojamas suaugusiems žmonėms 4 kambarių butas su baldais ar be baldų. Skambinti tel. 762-1569 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškai pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenčiai namuose ir laidotuvių pusrėčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

Stasys Rimkus, Vladas ir Kazys Balčiūnai, Julius ir Kostė Rudžiai, Pranas ir Laila Seibučiai

MONTREALQUE

Dienraštis „Le journal de Montreal“ rugpjūčio 28 d. išspausdino ilgą rašinį apie popiežiaus norą aplankyti Lietuvą ir sovietinės valdžios nedavimą leidimo. Esą Šv. Tėvas tikisi ateityje aplankyti Lietuvą, galbūt 1986 m., kai sueis 600 metų nuo Lietuvos krikšto (turėtų būti 1987 m. Red.). Laikraštis pastebi, kad neleidimo priežastis esanti įtampa tarp Sov. Sąjungos ir JAV. Be to, Kremlius esą prisibijo popiežiaus įtakos. Laikraštis stebisi, kad sovietai neįsileidžia net kardinolo Caserio, Vatikano rytų politikos šalininko.

Išpušdžiai iš kongreso. Toronte surengtas Šv. Kazimiero sukakties kongresas praėjo su dideliu pasisekimu. Išpušdžia buvo matyti ir sutikti tiek suvažiavusių lietuvių pasauliečių ir kunigų iš visur. Iškilnių pamaldose Šv. Mykolo katedroje netilpome. O pati katedra ir koncelebruotos Mišios buvo nuostabiai gražios ir išpušdingos. Toronto kardinolo žodis giliai reikšmingas ir labai aktualus.

Kiek jaunimo jo klausėsi! Ne mažiau svarbus pamokslas mūsų vysk. P. Baltakio. Keturių šv. Kazimiero giesmės ir solisto nauja giesmė jausmingai ir iškilmingai skambėjo pamaldų metu. Opera „Dux Magnus“ mus nukėlė į gilią Lietuvos praeitį, iš kurios ateina ir šviečia mums šventasis Kazimieras!

Ir užbaigiamajame pokylyje viskas derinosi karališkajame viešbutyje. Mūsų šventė taip pat buvo karališka. Pokylio salėje gausus garbės stalas buvo dėmesio ir pagarbos vertas, nes iš tų asmenų ateina Lietuvos dvasios stiprybė. Iš Ontario ministerio lūpų girdėjome drąsinančius žodžius. Toronto miesto atstovo asmenyje jautėme supratimą Lietuvos padėties.

Didžiausia padėka iš mūsų parastų piliečių tenka kongreso rengėjui dr. J. Sungailai ir visam organizaciniam komitetui. Tai buvo šventė, kurios mes niekada nepamiršime.

S. Skučienė

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	12 %	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir
1 metų	11.25%	prekybines.
180 — 364 d.	10.75%	Paskolos
120 — 179 d.	10.25%	mirties
30 — 119 d.	9.75%	atveju
Trumpalaikius indėlius		draudžiamos
už \$20,000 ar daugiau		iki \$10,000
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	8.25%	
su drauda	8 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS	
1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00
	4.00 — 8.00
	2.00 — 6.00

PADĖKA

Kiekvienas didesnis užmojis reikalauja pritarimo. Jo susilaukė ir pirmosios Toronto „Gintaro“ ansamblio plokštelės leidėjai. Čia skelbiame mūsų rėmėjų sąrašą.

Garbės mecenatai
\$5000: G. S. Kuzmai.

Garbės rėmėjai
\$400: Lietuvių sodyba Anapilis; \$200: I. V. Biskiai, Kanados lietuvių fondas, S. V. Luimos, Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas, Toronto Lietuvių kredito kooperatyvas „Parama“.

Rėmėjai
\$125: O. B. Sergaučiai; \$100: E. S. Čepai, B. J. Danaičiai, A. Piravičius, J. Gudinskas, S. A. Kazlauskas, L. Mačionienė, D. V. Paulionis, V. A. Paulionis, J. A. Rinkūnai, D. G. Sakai, A. H. Stepačiai, D. H. Steponaičiai, J. A. Vieraičiai, S. A. Viskontai, S. J. Bacevičiai, M. V. Micėkos.

Aukotojai
\$50: J. Arštikaitis, A. V. Čiuprinskai; \$25: O. Indrelionis, kun. P. Patlaba; \$20: A. E. Abromaičiai, G. Breichmanienė, P. V. Jankaičiai, E. S. Kuzmiskai, S. Povilenskis, B. N., kun. P. Dilys; \$15: V. Paulionis; \$10: V. Matulaitis, Z. Didžbalienė; \$5: I. Palulienė, A. Savelis, N.N.; \$4: R. Bubliauskas; \$3: N.N.

Lietuviškas ačiū organizacijoms, paskirtiems asmenims ir visuomenei už dalyvavimą mūsų koncertuose, už materialinę bei moralinę paramą.

„Gintaro“ plokštelei išleisti komitetas

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aprauijami seni PIGIA KAINA. P. Luby. Tel. 638-3171, 663-9096

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSI-NINKŲ pastatė „Rambynas“ dar yra laisvų vieno miegamojo butų po \$340-350, įskaitant sildymą ir elektrą. Adresas: 1880 Main Street, West, Hamilton, Ont. L8S 4P8. Tel. 1-416-526-8281.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėm langų užuolaidom. Teirautis telefonu 626-5977, Oakvilles apylinkėse — 827-3446 vakarais ir savaitgaliais.

REIKALINGA MALONAUS BŪDO NUOLAIDINĖ TARNAUJOJA priežiūrą ratukuose (wheelchair) senyvos moters. Reikia pagaminti maistą dviem senjoram ir palai-kyti penki kambarių švarą. Iki High Parko 6 minutes pėsčiai. Atlyginimas — \$500 mėnesiui, kambarys ir maistas. Skambinti tel. 763-6498 Toronte dėl pasimatymo — ne dėl derybų.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į „Petals Florist“ tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ilgonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.